

Aposel si gwelen Yom whê bapia dindec sa-nga

Luk to in ndê buku tilu-nga dindec, ma gic têku yom nan in to yêc in ndê nawaê nayham. Alic yom natô pi Luk yêc ‘Yom whê Luk ndê nawaê nayham sa-nga.’

Yêc buku dindec, Luk to yom pi lêj nan nawaê nayham sa tiapa yêc gamej nan lau Rom-nga sem gôlinj. Sêsam buku dindec bu ‘Aposel si Gwelen,’ magoc lau natô sêsôm bu ‘Nalau Dabun ndê Gwelen.’ Nahu bu gêj hon nan aposel sêkôm, nan sêkôm na Nalau dau ndê naclai. Têj ndoc Yisu bu hu nom dindec sinj ma mbu pi undambê ndi, nan sôm têj in ndê lau bu sêhu malac Jerusalem sinj dom, e sêtap mwasiñ nan Anötö gic bata têj nac, nan sa. Yom dau hêganônj in ndê Nalau Dabun (1:4). Ma tinjambu in sôm têj nac bu sêhoc yom nandô asê pi in yêc Jerusalem, ma yêc gamej Judia-nga ma gamej Samaria-nga, e yom dau sa têj nom nagamej honj (1:8).

Luk whê sa bu lau aposel sêkôm gêj dalô daêsam bu puc nac si yom dôj, tu bu lau sêlic ti sêngô, ma sêkinj whiñ Yisu-nga. Ma in to yom daêsam pi Saul, nan tinjambu sêsam bu Pol, ma pi nalêj nan Anötö gêm in kwi, ma kêyalin in sa bu hoc nawaê nayham asê têj lau gamej apa-nga nan lau Israel dom.

Yisu gic bata Nalau Dabun

¹ O Tiopilas, yêc aneñ buku ñamata-ña aö gato yom pi gêñ honñ nañ Yisu gic hu bu kôm ti kêdôhôn têtñ lau. ²⁻³ Aneñ yom nañ gato, nañ meñ têtñ bêc nañ Anötö kôc inñ su pi undambê gi. Inñ hóc ñandê ma mbac ndu su, ma tiñambu tisa ma hoc dau asê têtñ lau ñaposeñ nañ inñ kêyalinñ ñac sa su. Tôm bêc 40 inñ mbo whinñ ñac ma tôc dau têtñ ñac sêlic, e sênjalê pi ñandô bu inñ tisa ma mbo tali tiyham yom ñandô. Têtñ ñasawa dinanñ Yisu whê yom sa têtñ ñac pi ñAnötö ndê gôlinñ ma pi gwelenñ nañ bu sêkôm-ña, ma Ñalau Dabuñ punñ yom dau dôñ yêc ñac si ñalôm.

⁴ Têtñ bêc danñ inñ gêñ gêñ mbo whinñ ñac, ma inñ kêñ yatu ñac bocdec bu, “Mac ahu Jerusalem sinñ dom, magoc ahônñ e atap mwasiñ nañ Damanñ gic bata bu kêñ meñ, nañ sa. Aö gasôm yom pi mwasiñ dau munñ su. ⁵ Munñ-ña Jon kêku lau ña bu, magoc bêc meñ kêpinñ bu Anötö êñku mac ña Ñalau Dabuñ.”

⁶ Têtñ têtñ danñ Yisu mbo whinñ ndê aposel, ma sêndac inñ bocdec bu, “Pômdu, bocke? Kwahic dec am oc êmgaho yac lau Israel-ña su yêc lau Rom-ña si gôlinñ ñapu, ma ti kinñ ma nem gôlinñ yac, me mba?”

⁷ Ma inñ ô yom ma sôm, “Gêñ bocke nañ bu hóc asê lau Israel-ña, ma ñatêm ti ñabêc, nañ Damanñ Anötö ti ñadau ma kêyalinñ sa su, ma inñ oc tôc asê têtñ mac dom. ⁸ Magoc têtñ ndoc Ñalau Dabuñ meñ ma nem mac ahuc, dec oc kêñ ñaclai têtñ mac, ma mac oc ahoc yom ñandô asê pi aö yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-ña ma gameñ Samaria-ña, e yom dau tiapa nem nom ñagameñ honñ ahuc.”

Yisu pi undambê gi

⁹ Yisu sôm yom dinanñ su, goc Anötö kôc inñ sa pi lôlôc gi e sôc dao ñalôm, dec sêlic inñ apu. ¹⁰ Inñ

pi gi ma ñac tatab umbonj sêlhac, ma sep enj ñac lu ti ñakwê sêsêp sêmenj sêlhac sêwhinj ñac. ¹¹ Ma injlu sêsôm, “Mac laungac Galili-nga. Tu ake-nga dec alhac tamtac undambê? Kwahic dec Anötö kôc Yisu su yêc mac, ma tinjambu inj oc mbu menj tiyham ñalênj tigenj tôm nanj alic inj pi gi.”

Sênyalinj Matias sa ti aposel ô Judas su

¹² Dinañ su, goc sêhu Lôc Olib sinj ma sêmbu sêtênj Jerusalem si. Lôc dau kalhac kêpinj Jerusalem, senj ñasawa gitôm kilometa tigenj.* ¹³ Tênj ndoc sêhóc asê su, nanj sêtênj ñac si andu sêmbo-nga si, ma sêpi ñalôm ñahô-nga si. Lau dau si ñaê bocdec: Pita lu Jon, ma Jems lu Andru, Pilip lu Tomas, ma Batolomeas lu Matyu, Alpayas atungac nanj ndê ñaê Jems, ma Saimon (nanj sêsam bu ‘Ñgac †Selot’), ma Jems† atungac Judas. ¹⁴ Yisu dinda Maria, ti inj ndê asii, ma lauwêhê ñatô sêmbo sêwhinj ñac. Ñac honj sêpinj dau dônj ti ñalôm tigenj, ma sêtenj mbec sêwhinj dandi tôm bêc honj.

¹⁵ Tênj bêc danj lau sêkênj whinj-nga gitôm lau 120 sêkac sa sêmbo sêwhinj dau. Ma Pita tisa kalhac ñalhu, ma sôm, ¹⁶⁻¹⁷ “O asidôwai hac. Mac anjalê Judas, ñgac nanj wê lau nanj sêkôc Yisu dônj. Inj yac

* **1:12:** Yom nanj Luk to, nanj sôm bu senj nanj yêc Lôc Olib ma malac Jerusalem ñasawa, nanj gitôm senj †Sabat-nga danj. Lau andô Israel-nga sêmasanj ñagôlinj daêsam nanj hêganônj yomsu bêc Sabat-nga, bu tôc asê gênj nanj lau Israel-nga gitôm bu sêkôm têtj bêc Sabat-nga, ma gênj bocke nanj sêlic bu gwelenj. Ñagôlinj Sabat-nga danj sôm bu lau sêtôm bu sêñsêlênj sêsa senj ñasawa gitôm kilometa tigenj têtj bêc Sabat-nga. Lau bu sêñsêlênj sêhóc gêlêc kilometa tigenj, dec ñac oc sêsôm bu sêkôm gwelenj, ma sêñgili yomsu Sabat-nga.

† **1:13:** Luk to ñaê Jems tidim tö, magoc ñaê dau ñgac tigenj ndê dom, ñac lau tö.

lau aposel 12 mba dan, ma wêkain gwelen whin yac. Muñ-nga andô, Nalau Dabun hoc yom asê sa akêñ Dawid whasun, nan hêganôn Judas. Ma yom dau gic waê bu nandô sa.”

¹⁸ (Tu Judas ndê mêtê sac hoc Yisu asê-nga, dec lau semlhi in, ma in kôc ñaôli dau ma gi gêmli nom dan. Yêc dinañ in pen sip gi, e gambo hôc kôc ma ñatac wê. ¹⁹ Lau Jerusalem-nga sêngô ñawaê, ma sêsam nom dau yêc si awha-nga bu Akeldama, nan danem kwi bu ‘Nom ti Dac.’)

²⁰ “Yom nan Dawid hoc asê pi Judas, nan sêto yêc Buku Wê-nga bocdec bu, *‘In ndê gameñ tiganan man, ma lau dan oc sêmbo dom.’* Ma sêto dan tiyham bocdec bu, *‘Namalac dan oc ti ngac bata ma kôc in ndê gwelen ô in su.’* ²¹ Sêto yom dau yêc bocdinañ, dec aô gauc gêm bu yac tanjaliñ ngac dan sa ô Judas su. Gauc nem lau hon nan sêmbo sêwhin yac tôm bêc hon nan Pômdau Yisu mbo yac ñasawa. ²² Lau nan sêmbo têtñ Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê têt e meñ têtñ ndoc Yisu pi undambê gi. Yac tanjaliñ ñac si dan sa, bu hoc Yisu tisa ñawaê asê whin yac.”

²³ Goc sênyaliñ ngac lu sa, dan ndê ñaê Matias, ma dan ñaê Josep, nan sêsam in ndê ñaê dan bu Basabas, ma in ndê ñaê dan tiyham bu Justus. ²⁴ Ma sêteñ mbec bocdec bu, “O Pômdau. Am kêyalê ñamalac hon si ñalôm. Tôc ngac lu dau si asa nan am kêyaliñ sa su, nan asê têtñ yac. ²⁵ In oc kôm gwelen nan am kêñ sip lau aposel amba, nan Judas hu sin ma kôlhô têtñ gameñ nan gic in ñawaê, nan gi.” ²⁶ Goc sêpuc gapoc e gi sip Matias. Ma bocdinañ in ti aposel dan whin ñac lau 11.

2

Nalau Dabuñ sip meñ

¹ Têñ Om †Pentikos ñac honj sêmbo sêwhin dau.
² Ma ñagahô enj ñakêcsia gitôm mbu puc ñadinda meñ akêñ undambê, ma gêm andu nanj ñac sêndöc, nanj ahuc. ³ Ma sêlic gêñ gitôm yawahô meñ ma whê dau kôc-kôc, goc gi sac ñac ñagôlôñ têtêtêñ gitôm ya ña-êmbala. ⁴ Ma Nalau Dabuñ gêm ñac honj ahuc e sêsôm lau apa awha nanj sêñyalê munj su dom, tôm Nalau Dabuñ hóc ñac awha sa.

⁵ Têñ têm dinanj lau daêsam sêmbo Jerusalem, nanj sêmeñ akêñ nom ñagameñ honj. Nac lau Israel-nga nanj sem akinj Anötö ma sêtoc inj sa. ⁶ Nac sêñgô lau nanj Nalau Dabuñ gêm ñac ahuc, nanj sêsôm ñac awha têtêtêñ, goc sêsö ñandô ma sêkac sa sêtigasuc. ⁷ Nac sêhêdaê ñandô, ma sêsôm têtê dandi, “Aluê! Nac lau dê sêsôm yom sêmbo dê, nanj lau Galili-nga me? ⁸ Ma bocke dec dañgô ñac sêsôm yac awhanj têtêtêñ, tôm dinanji sêkôc yac ma dasôm? ⁹ Yac lau nanj dambo dec, nanj amên a kêtê Pata, Midia ma Elam, ma akêñ Mesopotemia, Judia, Kapadosia, Pontus ma Esia, ¹⁰⁻¹¹ ma akêñ Prigia ti Pampilia, Isip ma Libia kêpiñ Sairin, ma akêñ Krit ma Arabia ma akêñ malac Rom. Yac lau Israel-nga, ma lau apa nanj sêñkuc lau Israel-nga si sakinj tu sênem akinj Anötö-nga. Bocke ma kwahic dec dañgô lau Galili-nga dindê sêsôm yom asê yêc yac dauñ awhanj têtêtêñ, pi gêñ dalô nanj Anötö kôm!” ¹² Gêñ dau kôm ñac sêhêdaê ti gauc gêm yom daêsam, ma sêndac dandi, “Gêñ dindec ñahu bocke?” ¹³ Magoc lau ñatô sêsu lau aposel susu ma sêsôm, “Mboe sênôm wain ma kêtêñj ñac.”

Pita whê Nalau ndê gwelen sa

¹⁴ Têñ dinañ Pita ti aposel 11 sêtisa ma inñ hóc awha sa ma sôm têñ lau daêsam dinañ, “Mac lau Israel-nga ti mac honñ nañ andöc Jerusalem. Akêñ danam ñapep ma aö wawhê gêñ dindéc ñahu sa têñ mac. ¹⁵ Mac lau ñatô gauc gêm bu wain kêññ lau dindéc, a? Aö wasôm têñ mac bu mba! Bu ac kwahic pi meñ. ¹⁶ Magoc yom nañ propet Joel to muñ su, nañ dec ñandô sa. ¹⁷ Joel to Anötö ndê yom dau bocdec bu:

Tiñambu aö wakêñ aneñ Nalau sip lau honñ si ñalôm, e atômñgaci ti atômwêi sêsôm yom asê sêtôm lau propet. Nalau oc kôm mac nem balêkoc wakuc tandô kainñ danñ sa e sêlic gêñ ñagatu, ma Nalau dau oc suñ mbê têñ lau andô. ¹⁸ Têñ têm dinañ aö wakêñ aneñ Nalau têñ aneñ lau akiñ awhê ma ñgac honñ. Ma ñac oc sêsôm yom asê sêtôm propet. ¹⁹ Aö wakôm gêñ dalô yêc umbonñ ma yêc nom bocdinañ, gêñ dalô dac ti ya ma yawasu-nga. ²⁰ Ac oc nem ganduc, ma ayô oc tikoc nditôm dac. Ma tiñambu bêc atu oc meñ sa, nañ Pômdau mbu meñ ti ñawasi atu. ²¹ Ma têñ dinañ lau honñ nañ sêta Pômdau ndê ñaê, nañ Anötö oc nem ñac si.” *[Joel 2:28-32]*

²² Goc Pita sôm, “Mac lau Israel-nga, anğô aneñ yom dindéc pi Yisu Nasaret-nga. Inñ ñgac nañ Anötö whê sa têñ mac ña gêñ dalô tidau-tidau. Mac anjyalé su, bu inñ kôm gêñ dau yêc mac anôm-nga. ²³ Ma tu lêñ nañ Anötö gauc gêm tidonñ gwananñ su-nga, dec Judas hoc Yisu asê ma kêñ inñ sip mac amam. Ma mac akêñ inñ têñ lau Rom-nga nañ sêsôc Anötö ndê yomsu ñapu dom, bu sêndic inñ pi a gicso dau,

dec tòm mac daôm ac in ndu. ²⁴ Tigen gitôm dom bu ñaclair dambac ndu-nga ku in dulu. Anötö kôc in ndê ñandê mbac ndu-nga su yêc in, ma un in sa akên lau batê-nga. ²⁵ Dawid to yom pi Yisu bocdec bu:

Aö galic Pômdau kalhac aö anôn-nga ñapan. Aö oc wantitec dom, bu in mbo aö aman andô-nga. ²⁶ Tu dinan-nga dec aö atac ñayham sa, ma gasôm yom ñayham-ñayham. Aö gauc gêm anen ñamlic, ma gakên batan ²⁷ bu am oc tec aö wayêc sêhô ñapan dom. Mba! Am oc tec am nem ñac dabun e in ñamlic tibalê dom. ²⁸ Am tôc sen wandöc tanli-nga asê tên aö, ma oc kên aö walhac am anôm-nga ti atac ñayham atu. *[BW 16:8-11]*

²⁹ O asidôwai hac. Aban Dawid sôm yom dinan pi in dau dom. Yac tanjalê bu in mbac ndu su ma sêhsuhun in. Ma in ndê sêhô yêc gameñ dindéc e meñ tên kwahic dec. ³⁰ Magoc Anötö gic bata tên in bu kên in ndê wakuc dan ndôc in ndê pôn kin-nga. Dawid dau kêyalê yom dinan tidôn, ñahu bu in propet dan. ³¹ Ma gên nan oc hôc asê tinambu-nga, nan in kêyalê gwanan su. Tu dinan-nga in sôm yom dinan pi †Mesaya, ma sôm bu Anötö oc tec in yêc sêhô dom, ma in ndê ñamlic oc tibalê dom. Mba! Mesaya tisa su. ³² Anötö un Yisu sa mbo tali tiyham, ma in ndê lau yac alic su dec asôm asê. ³³ Kwahic dec Anötö toc in sa ndôc in amba andô-nga, ma in kên Nalau Dabun tên yac tôm Damba gic bata. Gên nan mac alic ti ango tên acsalô lec, nan Nalau dau ndê gwelen ña-ñandô.

³⁴ “Ma Dawid dau pi undambê gi dom, magoc in to yom yêc bocdec bu, ‘Anötö sôm tên anen Pômdau,

“Am ndöc aö aman andô-nga ³⁵ e nditôm aö wakêñ nem ñacyo sêsôc am gahim ñapu.” ’ ³⁶ In to yom dau hêganôn Yisu. Bocdinañ mac lau Israel-nga hon aṅgô. Añyalê pi ñandô, bu Yisu nañ mac ac in ndu pi a gicso dau gi, nañ Anötö toc in sa ti Pômdau, ma tôc asê bu in Mesaya dau.”

³⁷ Pita ndê yom hon dinañ kuñ lau dau si ñalôm ñandô, dec sêsôm têt in ti lau aposel ñatô bu, “O asidôwai, yac dec oc akôm bocke?” ³⁸ Ma Pita ô yom ma sôm, “Mac hon anem nem ñalôm kwi ma aliñ saṅgu tu Yisu Kilisi ndê ñaê-nga, tu bu Anötö suc mac nem sac kwi-nga. Ma mac oc akôc mwasin nañ Anötö gic bata, nañ Ñalau Dabuñ dau. ³⁹ Bu in gic bata Ñalau Dabuñ gic waê lau hon nañ Pômdau yac neñ Anötö kêgalêm ñac sa. Gêñ dau gic waê mac ti mac nem balêkoc, ma lau hon nañ kwahic dec sêmbo ahê ma tiñambu oc sêkêñ whiñ Yisu nañ.”

⁴⁰ Tiñambu Pita sôm yom daêsam ti gêm la ñac, ma kac ñac bocdec bu, “Anem daôm kwi têt Anötö bu nem mac si, dec mac oc andiñam awhiñ lau sac nañ kwahic dec sêmbo nom, nañ dom.” ⁴¹ Ma têt bêc dau dinañ lau nañ sêkêñ whiñ sêti daêsam, bu lau gitôm 3,000 sêkôc Pita ndê yom sa ma sêlin busaṅgu.

Lau sêkêñ whiñ-nga si lêt

⁴² Tôm bêc hon lau sêkêñ whiñ-nga sêpiñ dau dôñ ti sêkêñ danga yom nañ aposel sêndôhôn têt ñac, ma ñac sêteñ mbec ti señ gêñ sêwhiñ dau. ⁴³ Aposel sêkôm gêñ atu-tu ti gêñ dalô daêsam, e lau Jerusalem-nga hon sêhêdaê. ⁴⁴ Lau hon nañ sêkêñ whiñ, nañ sêndöc tigen ma sêyob si gêñ hon sêwhiñ

dau. ⁴⁵ Nac si lau n̄atô bu sêpônda dau, dec asidôwai n̄atô oc sêkêñ si wapa n̄atô ti gêñ têñ lau semlhi, goc sic sam n̄a-awa bu sênem lau nan̄ sêpônda dau, nan̄ sa. ⁴⁶ Tôm bêc hon̄ sêkac dau sa sêmbo lôm dabun̄ n̄abatêmdö, ma yêc n̄ac si andu n̄ac sen̄ gêñ sêwhin̄ dau ti atac n̄ayham, ma sêsôc Anötö n̄apu ti si n̄alôm sambuc. ⁴⁷ Nac sêmpin̄ Anötö ma lau hon̄ sêlic n̄ac n̄ayham dec sêtoc n̄ac sa. Ma tôm bêc hon̄ Pômdau kôm lau wakuc sêkêñ whin̄, dec kôm gôlôwac dabun̄ Jerusalem-n̄ga kêsôwec tiatu.

3

Pita kôm n̄gac bôlin̄ n̄ayham sa

¹ Têñ bêc dan̄ Pita lu Jon sêñsêlên bu sêtên lôm dabun̄ sêndi, têñ acgatu gitôm 3 kilok telha-n̄ga, nan̄ lau Israel si têm sêten̄ mbec-n̄ga dan̄. ² Ma n̄gac dan̄ mbo, nan̄ dinda kôc in̄ tigahi tigolon̄. Tôm bêc hon̄ lau sêmbalan̄ in̄ si, sêkêñ in̄ ndôc lôm dabun̄ n̄agameñ kêpin̄ gatam dan̄ nan̄ sêsam bu Gatam N̄ayham, ma in̄ ten̄ gêñ têñ lau nan̄ sêsôc sêsa. ³ Têñ ndoc in̄ gêlic Pita lu Jon sêmeñ bu sêsôc sêndi, nan̄ in̄ ten̄ mone têñ in̄lu. ⁴ Pita lu Jon tahê in̄, ma Pita sôm têñ in̄, “Tamhê alu.” ⁵ Dec n̄gac dau tahê in̄lu, ma kên̄ bata bu oc sêkêñ gêñ têñ in̄. ⁶ Goc Pita sôm têñ in̄, “Aö neñ awa silba me gol bu wakên̄ têñ am-n̄ga mbasi, magoc gêñ nan̄ yêc aö, nan̄ oc wakên̄. Tu Yisu Kilisi Nasaret-n̄ga ndê n̄aê-n̄ga aö wasôm têñ am bu êmsêlên!” ⁷ Ma Pita kêm in̄ têñ amba andô-n̄ga, keñ in̄ sa, ma n̄gahô n̄ambwa in̄ ndê hapa ti hagwam n̄ayham sa. ⁸ In̄ pwê gi kalhac e kêsêlên, goc sôc lôm dabun̄ n̄abatêmdö whin̄ in̄lu gi. Ma in̄ kêsêlên ti pwê-pwê ma kêpin̄ Anötö. ⁹ Lau hon̄

naŋ sêlic in̄ kêsêlêŋ ti kêpiŋ Anötö, ¹⁰ naŋ sêŋyalê bu in̄ ngac teŋ gêŋ-ŋga naŋ muŋ-ŋga ndöc lôm dabuŋ ŋasactô yêc gatam naŋ sêsam bu Gatam Ŋayham. Ma sêhêdaê ti sêseŋ amba ŋandô tu in̄ ŋayham sa-ŋga.

Pita gêm mêtê mbo lôm dabuŋ ŋabatêmdö

¹¹ Pita lu Jon sêlhac lôm dabuŋ ŋabatêmdö yêc gameŋ naŋ sêsam bu Solomon ndê Batêm, ma ngac teŋ gêŋ-ŋga dau sap in̄lu dôŋ ŋapaŋ. Ma lau hon naŋ sêlic gêŋ dau sêsö, ma sênti sêtêŋ in̄lu si. ¹² Pita tahê ŋac ma sôm, “Mac lau Israel-ŋga! Tu sake-ŋga mac asö tu gêŋ dindec-ŋga ma tamhê alu ŋaŋga? Mac gauc gêm bocke? Alu mba ŋaclai ti mêtê gitêŋ dec kôm in̄ ngac dinaŋ ŋayham sa ma kêsêlêŋ, a? Wasôm têŋ mac, mba! ¹³ Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö, yac neŋ abaŋi si Anötö, kôm gêŋ dindec tu bu po in̄ ndê ngac akiŋ Yisu ndê waê sa. Mac daôm akêŋ in̄ sip lau Rom-ŋga amba bu sêndic in̄ ndu. Pailot dau gauc gêm tidôŋ bu êŋgapwêc Yisu su, magoc mac atôc asê têŋ Pailot bu mac atec Yisu. ¹⁴ In̄ ngac dabuŋ ti gitêŋ, magoc mac atec in̄, ma aten̄ Pailot bu êŋgapwêc ngac naŋ gic ŋamalac ndu, naŋ su têŋ mac. ¹⁵ Magoc ngac naŋ ti yac neŋ dandöc taŋli-ŋga ŋahu, naŋ mac ac in̄ ndu. Tigeŋ Anötö uŋ in̄ sa akêŋ lau batê-ŋga. Yac alic in̄ tisa su, dec asôm asê bu yomandô. ¹⁶ Alic ngac dindec. Mac aŋyalê bu muŋ-ŋga in̄ ngac bôliŋ. Kwahic dec in̄ gahi ŋayham sa tu Yisu ndê ŋaê-ŋga, ŋaê naŋ yac akêŋ whiŋ. Yomandô! In̄ ŋayham sa sambuc tu Yisu ndê ŋaê-ŋga ma tu yac akêŋ whiŋ Yisu-ŋga.

¹⁷ “O asidôwai hac! Aö kayalê su bu mac ti nem lau bata Israel-ŋga nem gauc sa pi Yisu ndê ŋahu dom, dec mac ac in̄ ndu. ¹⁸ Magoc lau propet hon

sêhoc Anötö ndê yom asê gwanaj su, bu inj ndê Mesaya oc hôc njandê. Ma kwahic dec njac si yom dau njandô sa pi gêj nanj mac akôm. ¹⁹ Tu dinanj-nga dec wasôm têj mac bu apu daôm ma anem daôm kwi. Ma bocdinaj dec Anötö oc suc mac nem sac kwi. ²⁰ Ma Pômdau ndê mwasiñ oc puc mac nem gatôm dôj. Ma Anötö oc kêj Mesaya nanj inj kêyalinj sa gwanaj su, nanj Yisu dau, nanj mbu têj mac meñ. ²¹ Inj oc mbo undambê e tôm Anötö kôm gêj hoj tiwakuc tiyham, tôm inj hoc asê muñ-nga ja inj ndê propet dabuj hoj whasuñ. ²² Bu Moses to yom bocdec bu, *‘Pômdau mac nem Anötö, oc ênyalinj njac danj sa yêc lau Israel-nga, bu ti mac nem propet nditôm aô dauñ. Ma yom hoj nanj inj sôm, nanj mac asôc njapu manj.‘* ²³ *Lau nanj sêkêj danjga propet dinanj ndê yom dom, nanj Anötö oc tij njac su yêc inj ndê lau njatonj.’* ²⁴ Moses to yom dinanj, ma Samuel ti propet hoj nanj sêñkuc inj, nanj sêhoc yom asê gwanaj su pi gêj nanj hôc asê têj têm dindec. ²⁵ Yom nanj lau propet sêhoc asê têj abanji, nanj mac atap njandô sa su. Ma pwac nanj Anötö kêmatinj whinj abanji, nanj bocdinaj. Bu Anötö sôm têj Abraham bu, *‘Lau nom-nga hoj oc sêtap mbec njamwasiñ sa yêc am nem wakuc.’* ²⁶ Ma kwahic dec Anötö kêj ndê njac akiñ-nga meñ. Inj têj mac lau Israel-nga muñ, bu nem mac kwi ma ahu nem mêtê sac siñ. Ma mac bu akôm bocdinaj, dec oc atap inj ndê mbec njamwasiñ sa.”

4

Sêkêj Pita lu Jon sêndöc gapocwalô

¹ Pita lu Jon sêsôm yom têtj lau sêmbo, ma lau †dabuŋ-siga ti lau siŋ sêyob lôm dabuŋ-ŋga si ŋgac bata, ma lau †Sadiusi ŋatô sêtêtj iŋlu si. ² Nac sêŋgô bu Pita lu Jon sêndôhôn lau ma sêsôm têtj ŋac bu Yisu tisa su, ma bu iŋ ti lau si ŋahu sêtisa akêtj lau batê-ŋga. Ma iŋlu si yom dau kôm ŋac atac ŋandê. ³ Tu dinan-ŋga sêkôc iŋlu dôŋ, tigenj ŋasec sa su, dec sêŋlahi iŋlu ahuc bu sêndôc e bêtêc. ⁴ Magoc lau daêsam nanj sêŋgô yom nanj Pita lu Jon sêsôm, nanj sêkêtj whiŋ yom dau. Nac lau dau si launŋac ŋambwa si namba gitôm 5,000.

⁵ Galaŋsê bêtêc lau bata ma lau andô ti lau nanj sêndôhôn yomsu sêkac sa yêc Jerusalem. ⁶ Ma †dabuŋsiga ŋamata-ŋga Anas, ma Kayapas lu Jon ma Aleksanda ti lau ŋatô yêc dabuŋsiga ŋamata-ŋga ndê gôlôwac, nanj sêmbo sêwhiŋ ŋac. ⁷ Sêkôc Pita lu Jon sêmenj sêlhac ŋac aŋgô-ŋga, goc sêŋsu iŋlu bocdec bu, “Amlu akôm gêtj dindec am asa aŋgô, me akôc asa ndê ŋaclai dec akôm?” ⁸ Têtj dinanj Njalau Dabuŋ gêm Pita ahuc, dec sôm têtj ŋac bu, “O mac lau bata ti lau andô Israel-ŋga! ⁹ Kwahic dec mac bu aŋsu alu pi mwasiŋ nanj akôm têtj ŋgac bôliŋ dindec. Ma andac alu pi lêtj iŋ ŋayham sa-ŋga. ¹⁰ Mac lau bata, ti mac lau Israel-ŋga honj aŋgô! Nŋac dindec kalhac mac aŋôm-ŋga, nanj ŋamlic ŋayham sa su tu Yisu Kilisi ndê ŋaê-ŋga. Iŋ ŋgac Nasaret-ŋga nanj mac ac iŋ ndu pi a gicso dau. Magoc Anötö uŋ iŋ sa akêtj lau batê-ŋga ma mbo tali tiyham. ¹¹ Sêto yom pi Yisu nanj yêc bocdec bu, ‘*Hoc nanj mac lau akwê andu-ŋga alic sac ma atec ndôc, nanj kwahic dec ti hoc ŋamata-ŋga yêc andu dau.*’ ¹² Aŋgô! Senj tigenj yêc bu yac lau nom-ŋga

datap Anötö ndê mwasiñ nem yac si-nga sa, nan datap sa tu Yisu ndê ñaê-ñ ga. Ñaê dan yêc nan gitôm bu nem yac si-nga yêc dom. Mba andô!”

¹³ Lau bata sêngô yom dinañ, ma sênyalê bu Pita lu Jon sêsôc lôm mêtê-nga dan dom, magoc sênyalê bu muñ-nga inlu sêmbo sêwhiñ Yisu ñapañ. Ma ñac sêhêdaê bu inlu sêo lau si yom ti atac pa su. ¹⁴ Magoc ñgac bôliñ nan ñamlic ñayham sa, nan kalhac whiñ inlu, ma tu dinañ-nga ñac si yom mba bu sêsôm. ¹⁵ Bocdinañ sic atu inlu bu sêhu ñac lau †Sanedrin-nga siñ ma sêkêñ ñasawa têñ ñac bu sêsôm yom pi inlu. ¹⁶ Goc sêsôm têñ dau bu, “Yac oc dakôm sake têñ ñgac lu dindê? Lau Jerusalem-nga hoñ sêlic gêñ dalô atu nan inlu sêkôm su, ma yac oc dasêc ahuc nditôm dom. ¹⁷ Lau hoñ bu sêngô ñawaê pi gêñ dindec, dec oc yham dom. Bocdinañ dakêñ yao ñanğa têñ inlu, bu sêsôm yom pi Yisu ma sêsam in ndê ñaê têñ lau tiyham dom.”

¹⁸ Goc sêmbwêc inlu sêmbu sêmeñ, ma sic yao inlu bu sêsôm yom ti sêndôhôn lau tu Yisu ndê ñaê-nga tiyham dom. ¹⁹ Magoc Pita lu Jon sêo ñac awha bocdec bu, “Mac gauc gêm bocke? Oc solop yêc Anötö anğô-nga bu alu asôc mac nem yom ñapu, ma danañ wambu Anötö dom, a? ²⁰ Mba! Alu atôm dom bu anğapic whañsuñ tu gêñ nan alic ti anğô-nga.”

²¹⁻²² Lau bata sic yomsu inlu tiyham, goc sêkêñ inlu sêsa si. Ñac sêtôm dom bu sêtap lêñ sêmatôc inlu-nga dan sa. Ñahu bu lau hoñ sêmpiñ Anötö tu in kôm ñgac nan ndöc bôliñ yala daêsam su, nan ñayham sa. Bu ñgac dau ndöc bôliñ ñapañ e ndê yala gi tap 40 sa.

Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêteŋ mbec

²³ Sêŋgapwêc Pita lu Jon su, ma inlu sêmbu sêtêŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋ ga si, ma sic miŋ yom naŋ †dabuŋ-siga atu-tu ti lau bata sêsôm têŋ inlu.

²⁴ Sêŋgô su, goc ŋac hoŋ sêteŋ mbec têŋ Anötö bocdec, “O Naclai Nadau Pômdau, am naŋ kêŋ undambê ti nom ma gwêc ti gêŋ hoŋ naŋ sêmbu ŋalôm. ²⁵ Am daôm kêŋ Nalau Dabuŋ hôc aban Dawid awha sa ma in sôm, ‘*Tu sake-ŋga lau nom-ŋga sêli dau sa ma sêkic yom naŋ ŋandô mba?* ²⁶ *Ma kiŋ ti gôliŋwaga sêkac dau sa ma sêmatiŋ yom pitigeŋ bu sêseŋ Pômdau lu Mesaya naŋ in kêyalin sa, naŋ su.*’ ²⁷ Dawid ndê yom dau ŋandô sa yêc malac atu dindec. Bu †Herod lu Pontias Pailot, ma lau siŋ gameŋ apa-ŋga, ma lau bata Israel-ŋga sêkêŋ si gauc pitigeŋ bu sêseŋ am nem ŋgac akiŋ-ŋga dabuŋ Yisu naŋ am kêyalin in sa ti Mesaya, naŋ su. ²⁸ Gêŋ naŋ am, Naclai Nadau gauc gêm tidôŋ su, naŋ dec sêkôm ŋandô sa. ²⁹ O Pômdau, lau dinaŋ sêsôm yom daêsam bu sêlhac yac ahuc. Magoc yac aten am bu puc yac dôŋ bu ahoc am nem mêtê asê ti atac pa su. ³⁰ Kêŋ nem ŋaclai têŋ yac bu akôm am nem gwelen ma akôm lau gêmbac ŋayham sa, ma akôm gêŋ dalô tidau-tidau tu am nem ŋgac akiŋ-ŋga dabuŋ Yisu ndê ŋaê-ŋga.”

³¹ Sêteŋ mbec dinaŋ su, goc gameŋ naŋ sêkac sa sêndöc naŋ kêwic dau. Ma Nalau Dabuŋ gêm ŋac hoŋ ahuc, ma ŋac sic hu sêsôm Anötö ndê mêtê asê ti atac pa su.

Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga sêwêkaiŋ gêŋ ton tigeŋ

³² Lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ sêkêŋ si ŋalôm ti gauc pitigeŋ. Ma ŋac si dan gêlic ndê gêŋ tôm in dau ndê

dom. Honj sêwêkainj gêñ tonj tigenj. ³³ Lau aposel sêhoc Pômdau Yisu tisa ñawaê asê ti ñaclai enj, ma Anötö ndê mwasinj kêsâlê ñac honj ahuc sambuc. ³⁴ Ñac si danj pônnda dau tu gêñ danj-ñga dom. Ñahu bu lau nanj sêwêkainj nom me andu, nanj sêkêñ si gêñ têtj lau semlhi. Goc sêkôc ña-awa sa si, ³⁵ ma sêkêñ têtj aposel sêyob. Ma lau aposel sic sam gêñ dau têtj lau sêpônnda dau-ñga tômj gi.

³⁶ Ma ñgac danj mbo, nanj meñ akêñ nduc Saipras. Inj †Liwai ndê wakuc danj, ma inj ndê ñaê Josep. Magoc aposel sêsam inj bu Banabas, nanj danem kwi bu ñgac puc lau dôñ-ñga. ³⁷ Ñgac dau ndê nom danj y êc, dec kêtj têtj lau semlhi, ma kôc ña-awa meñ kêtj têtj lau aposel.

5

Ananias lu Sapaira

¹ Ñgac danj ñaê Ananias lu inj nawhê Sapaira sêmbô, ma injlu sêkêñ si nom danj têtj lau semlhi. ² Nom dau ña-awa danjga Ananias kêtgaminj yêc inj-ñga, ma inj nawhê Sapaira kêtjalê. Ma ñadanga nanj Ananias kêtj têtj lau aposel, ma kêsau bu nom dau ñaôli sambuc dinanj. ³ Têtj ndoc Pita gêlic awa dau, nanj sôm têtj inj bu, “Ananias, bocke dec Sadañ gêm am nem ñalôm ahuc e am gauc gêm bu êñsau Ñalau Dabun, ma kêtgaminj nom ña-awa ñatô yêc am-ñga? ⁴ Munj-ñga am daôm ti ñadau nem nom, ma têtj ndoc am kêtj têtj lau semlhi su, nanj am ti ñadau ña-awa dau bocdinanj. Magoc am kêtj ñadanga têtj yac ma kêsau bu nom dau ñaôli sambuc dinanj. Bocke dec am gauc gêm bu kôm gêtj boc-dinanj? Am kêsau ñamalac dom, am kêsau Anötö goc.” ⁵ Têtj têtj

Ananias ngô yom dinan, dec in hu dau sip nom gi ma mbac ndu yêc. Ma lau hon nan sêngô gêñ dau ñawaê, nan sêtôc dau ñandô. ⁶ Lau batac ñatô sêtên Ananias si, sêmpan in ndê ñamlan ahuc ma sêkôc sa si sêñsuhun.

⁷ Ñasawa gitôm acgatu tö giñga su, goc ñgac dau nawhê meñ ma gêm gauc gêñ nan kôm in nakweñ. ⁸ Ma Pita tôc mone dau têt in, goc ndac, “Lau semlhi amlu nam akweñ nem nom dan, ma ñaôli dau dindec, me?” Ma awhê dau sôm bu, “Aêc, gêñ dau dindec.” ⁹ Dec Pita sôm, “Bocke dec amlu nem ñalôm pitigen bu anjahê Pômdau ndê Ñalau? Lic su nan, lau nan sêñsuhun nam akweñ dec kwahic sêlhac andu ñasactô, bu sêmbalan am sa ndi whin.” ¹⁰ Ma ñagahô ñambwa awhê dau ku sa yêc Pita gahi-ñga ma mbac ndu. Ma lau batac sêsôc si ma sêlic bu in mbac ndu su, dec sêkôc in sa si ma sêñsuhun in whin nakweñ. ¹¹ Ma lau sêkên whin-ñga hon, ti lau ñatô nan sêngô gêñ dau ñawaê, nan hon sêsô ma sêtôc dau ñandô.

Aposel sêkôm gêñ dalô daêsam

¹² Têt ñasawa dinan lau aposel sêkôm gêñ dalô ti gêñ atu-tu daêsam yêc lau sêkên whin-ñga si ton ñalôm. Ma lau sêkên whin-ñga êlêmê sêkac dau sa sêmbo lôm dabun yêc gameñ nan lau sêsam bu Solomon ndê Batêm. ¹³ Lau hon sêlic ñac ñayham ma sêtoc ñac sa, tigen tu lau bata Israel-ñga dec sêtôc dau bu sêlhac sêwhin ñac. ¹⁴ Magoc laungac ti lauwhê daêsam sic hu sêkên whin Pômdau, dec lau sêkên whin-ñga si namba kêsôwec tiatu ñapan. ¹⁵ Tu gêñ atu-tu nan lau aposel sêkôm-ñga, dec lau sêhon si lau gêmbac sêsa malac lôm sêmên ma sêkên ñac

sêyêc sac ti mbô. Nac sêkêñ bata bu Pita oc êñsêlêñ meñ ma êmasac lau gêmbac me mboe ac kêñ in ndê gatunem ayuñ lau gêmbac ma kôm nac ñayham sa. ¹⁶ Ma lau daêsam akêñ malac nan sêyêc Jerusalem ñamakê, nan sêhoñ lau gêmbac ti lau nan ñalau sac sêkôm nac sêtisac, nan sêmen ma lau aposel sêkôm nac hoñ ñayham sa.

Sêkêñ aposel sêndöc gapocwalô tiyham

¹⁷ Têñ dinañ dabuñsiga ñamata-ñga ti in ndê lau hoñ akêñ Sadiusi si toñ sem lêmuñ lau aposel ñandô. ¹⁸ Tu dinañ-ñga dec sêkôc nac dôñ ma sêkêñ nac sêndöc gapocwalô. ¹⁹ Tigen têtñ ôbwêc Pômdau ndê añela gêlêc andu gapocwalô-ñga ñagatam su ma wê nac sêsa si. ²⁰ Ma in sôm têtñ nac bu, “Andi alhac lôm dabuñ ñabatêmdô, ma ahoc yom asê timala en têtñ lau, pi lau sêkêñ whiñ-ñga si lêtñ wakuc.” ²¹ Sêñgô añela ndê yom dinañ su, dec bêbêc ganduc sêtêtñ lôm dabuñ si ma sic hu sêndôhôn lau.

Têñ ndoc dinañ dabuñsiga ñamata-ñga ti in ndê lau sêmbwêc lau bata Sanedrin-ñga hoñ sa sêpitigen bu sêmatôc aposel si yom. Goc sêñkiñ lau ñatô sêtêtñ gapocwalô si bu sêkôc lau aposel sa sêmen. ²² Magoc têtñ ndoc lau dau sêhóc asê gapocwalô, nan sêlic bu aposel añgô mba. Goc sêmbu si ma sêsôm bu, ²³ “Yac a alic bu sêñlahi gatam ahuc ñapep ma lau sêyob gatam sêlhac. Dec yac alêc gatam su magoc alic bu nac sêndöc dom.” ²⁴ Lau siñ sêyob lôm dabuñ-ñga si ñgac bata, ma dabuñsiga atu-tu sêñgô yom dau e sêpônnda gauc. ²⁵ Sêhê gauc sêmbo ma ñgac dan meñ ma sôm têtñ nac bu, “Alic su nan! Lauñgac nan mac akêñ nac sêndöc gapocwalô, nan

kwahic dec sêlhac lôm dabuŋ ŋamakê ma sêndôhôn lau sêmbo.” ²⁶ Goc lau siŋ-ŋga naŋ sêyob lôm dabuŋ ti ŋac si ŋgac bata sêtêŋ lôm dabuŋ si, ma sêkôc aposel sa sêmeŋ. Ŋac sêwê ŋac malô ma sêŋsahic ŋac dom, ŋahu bu sêtôc dau bu lau naŋ sêtoc aposel sa, naŋ oc sêtuc ŋac ŋa hoc. ²⁷ Sêwê aposel sêmeŋ ma sêkêŋ ŋac sêlhac lau Sanedrin-ŋga aŋgô-ŋga bu dabuŋsiga ŋamata-ŋga êŋsu ŋac. ²⁸ Inj sôm têtŋ ŋac bu, “Y ac ac yao mac ŋaŋga bu andôhôn lau pi ŋgac dinaŋ ma asôm inj ndê ŋaê asê tiyham dom. Magoc mac nem yom pi inj gêm Jerusalem ahuc su. Mac bu ahê ŋamalac dinaŋ ndê dac meŋ pi yac, a?”

²⁹ Dec Pita ti aposel sêô inj awaha ma sêsôm bu, “Yac danaŋ wambu Anötö ndê yom hôc gêlêc ŋamalac si yom su, ac ŋawaê. ³⁰ Mac daôm ac Yisu ndu pi a, tigenj abanji si Anötö uŋ inj sa mbo tali tiyham. ³¹ Ma Anötö toc inj sa ma kêŋ inj ndôc inj ndê andô-ŋga ti Kiŋ, ma ti Ŋadau Nem Lau Si-ŋga. Inj kôm bocdinaŋ, ŋahu bu inj bu kêŋ ŋasawa têtŋ lau Israel-ŋga bu sêkac si ŋalôm kwi, dec inj oc suc ŋac si sac kwi. ³² Yom dinaŋ yac alic ŋandô su, dec asôm asê. Ma Ŋalau Dabuŋ puŋ yom dau dônj bocdinaŋ. Inj Ŋalau naŋ Anötö kêŋ têtŋ lau naŋ danja wambu inj ŋapep.”

³³ Lau bata Israel-ŋga dinaŋ sêŋgô aposel si yom dau e gêli ŋac ŋalôm sa sac andô, ma ŋac tac whinj bu sêndic aposel ndu. ³⁴ Tigenj lau Sanedrin-ŋga si ŋgac bata danj tisa bu lhac ŋac ahuc. Inj Palêsai danj ŋaê Gamaliel, naŋ kêdôhôn yomsu, ma lau honj sêtoc inj sa. Inj gic atu yom bu sêkêŋ aposel sêsa awê sêndi sêmbo ŋasawa sauŋ. ³⁵ Goc inj sôm têtŋ lau bata honj, “Mac lau Israel-ŋga, akôc gauc ŋapep

pi gêŋ nan mac bu akôm têŋ lau dinaŋ. ³⁶ Gauc nem Teudas, ŋgac nan ŋasawa apê gi su toc dau sa bu ŋgac tiwaê. Magoc lau siŋ Rom-ŋga sic iŋ ndu, ma lau 400 nan sêmbu sêwhiŋ iŋ, nan sêmbulu ŋac sêlhö têtêŋ si. Ma iŋ ndê gwelen hoŋ hê su. ³⁷ Ma têŋ têm sêsê lau sa tu bu sênemlihi takis-ŋga, nan ŋgac Galili-ŋga dan ŋaê Judas tisa. Iŋ gêli lau toŋ dan sa bu sêkêŋ kisa lau Rom-ŋga. Magoc iŋ giŋga bocdinaŋ, ma iŋ ndê lau hoŋ sêlhö têtêŋ. ³⁸ Bocdinaŋ kwahic dec aö b u wasôm aneŋ ŋalôm asê têŋ mac. Ahu lau aposel dindê siŋ ma akêŋ ŋac sêlhö sêndi. Ŋac si gwelen bu meŋ akêŋ ŋamalac ŋambwa si, gitôm Teudas lu Judas si gwelen, dec oc tôm dom bu nem ŋandô. ³⁹ Tigeŋ ŋac si gwelen bu meŋ akêŋ Anötö ndê, dec oc atôm dom bu alhac ŋac ahuc. Ma mac bu akêŋ kisa ŋac, dec mac oc akêŋ kisa Anötö dau.”

⁴⁰ Lau bata hoŋ sêŋgô iŋ ndê yom ma sêsôc ŋapu. Ŋac sêmbwêc aposel sêsôc sêmeŋ ma sêkêŋ lau siŋ-ŋga sêhi ŋac ŋa sö. Ma sêkêŋ yao bu sênem mêtê pi Yisu tiyham dom, goc sêkêŋ ŋac sêsa si. ⁴¹ Aposel sêhu lau bata Sanedrin-ŋga siŋ, ma sêsa si ti atac ŋayham atu. Ŋahu bu Anötö kêŋ ŋac sêhóc ŋawapac ti ŋandê tu Yisu ndê ŋaê-ŋga, dec toc ŋac sa. ⁴² Ma tôm bêc hoŋ sêndôhôn lau sêmbu lôm dabuŋ ŋabatêmdö, ma sêndôhôn lau sêlom-sêlom andu. Ma sêhoc ŋawaê ŋayham asê ŋapaŋ ma sêsôm bu Yisu iŋ Mesaya dau.

6

Sêŋyaliŋ lau 7 sa bu sêndic sam gêŋ daneŋ-ŋga

¹ Lau sêkêñ whiñ Yisu-nga si toñ kêsôwec ñapan. Magoc têtj têtj dinanñ ñawapac danñ hôc asê. Yêc toñ dau ñalôm lau Israel-nga nanñ sêsôm lau Grik awha, nanñ sêtucdinñ lau Israel-nga nanñ sêsôm Yom †Hibru. Nahu bu tôm bêc honñ lau sic sam gêtj danenñ-nga têtj lau nanñ sêpônnda dau, magoc tandô toñ lauwhê sawa nanñ sêsôm Yom Grik. ² Tu dinanñ-nga aposel 12 sêmbwêc lau sêkêñ whiñ-nga honñ sêpitigenñ, ma sêsôm, “Yham dom bu yac ahu Anötö ndê gwelenñ ñawaê ñayham-nga sinñ tu ayob gwelenñ andic sam gêtj-nga. ³ Bocdinanñ asidôwai, anyalinñ launñgac 7 sa yêc toñ dindéc ñalôm, nanñ lau tigauc ma Nalau Dabuñ gêm ñac ahuc. Ma lau dinanñ yac oc dakêñ ñac sêyob gwelenñ dindéc. ⁴ Ma yac dauñ oc akôm gwelenñ anem mêtê ti atenñ mbec-nga ñapan.”

⁵ Lau honñ sênğô ñac si gauc dinanñ ma sêlic ñayham. Bocdinanñ ñac sênğyalinñ lau 7 sa, nanñ si ñaê bocdec. Steven, inñ ñgac nanñ Nalau Dabuñ gêm inñ ahuc ma kêtj whiñ ñanğa, ma Pilip, Prokoras, Nikanor, Timon, Pamenas, ma Nikolas nanñ ndê malachu Antiok. Nikolas inñ ñgac Israel-nga dom, magoc muñ-nga inñ gêm dau kwi ma gêm akinñ Anötö kêtjuc lau Israel-nga si sakinñ akwa. ⁶ Nac sêkêñ lau 7 dau sêlhac aposel anğô-nga, ma aposel sêtenñ mbec ma sêkêñ amba sac ñac.

⁷ Têtj ñasawa dinanñ Anötö ndê mêtê tiapa, ma lau Jerusalem-nga daêsam sêkêñ whiñ Yisu. Ma dabuñsiga Israel-nga daêsam sêkêñ whiñ bocdinanñ.

Sêkôc Steven dôtj

⁸ Steven inñ ñgac nanñ Anötö ndê mwasinñ ti ñaclai gêm inñ ahuc, ma kôm gêtj atu-atu ti gêtj dalô mbo lau ñalôm. ⁹ Magoc lau akêtj lau Israel-nga si toñ

dan sic hu sêkêñ kisa in. Nac lau dinan sêmen akêñ malac Sairin ti Aleksandria ma akêñ gamen Silisia ti Esia-nga. Muñ-nga nac lau akin ñambwa, magoc tiñambu si ñadaui sêhu nac sin yêc si sakin, ma êlêmê sêkac sa sêmbô dau si lôm wê-nga dan. Nac sêpu Steven ti in ndê yom. ¹⁰ Magoc tu Steven ndê gaud ti yom nan Nalau Dabuñ kên têt in-nga, dec nac sêtôm dom bu sêku in ndê yom dulu.

¹¹ Tu dinan-nga nac sêkôc lau ñatô ma sêkic yom gelec sêwhin nac, bu nac oc sêtisa ma sêngôlin yom pi Steven bocdec bu, “Yac anğô Steven sôm yom sac-sac pi Moses ma pi Anötö.” ¹² Goc nac sêsôm yom dau e gêli lau hon si ñalôm sa, ma lau bata ti lau nan sêndôhôn yomsu-nga sêwhin. Goc sêkôc in dôn ma sêwê in e sêkêñ in kalhac lau Sanedrin-nga si anğô-nga. ¹³ Goc sêkêñ lau tasan ñatô sêtisa ma sêsôm, “In ñgac dindêc sôm yom ñapan bu êngwinin yac neñ lôm dabuñ ma Anötö ndê yomsu. ¹⁴ Yac anğô in sôm bu Yisu Nasaret-nga oc señ gamen dindêc su, ma kên ñagôlin wakuc ô mêtê nan Moses gic dulu têt yac.” ¹⁵ Têt dinan lau hon nan sêndôc Sanedrin si ton, nan tahê Steven, ma sêlic bu in ndê anğô andô ñawasi gitôm anela dan ndê.

7

Steven sôm yom têt lau Sanedrin-nga

¹ Ma dabuñsiga ñamata-nga ndac in bu, “Yom dindêc nan sêngôlin pi am, nan yom ñandô, me mba?” ² Ma Steven ô yom ma sôm, “Asidôwai ti damanji. Anğô su nan! Muñ-nga lê aban Abraham ndôc Mesopotemia, in têt malac Haran gi su dom, ma Anötö Nawe Nadau hoc dau asê têt in. ³ Ma

sôm têḡ in, ‘Hu nem gameḡ ti am nem lau siḡ, ma têḡ gameḡ daḡ naḡ aö bu watöc têḡ am, naḡ ndi.’
⁴ Bocdinaḡ in hu lau Saldi si gameḡ siḡ, ma sa gi ndöc Haran. Tiḡambu in damba mbac ndu su, goc Anötö kêḡin Abraham bu têḡ gameḡ dindec naḡ kwahic dec mac andöc, naḡ meḡ. ⁵ Tigeḡ in kêḡ nom têḡ Abraham wêḡkaiḡ yêc gameḡ dindec dom. Mba, Abraham dau tap nom sauḡ daḡ sa dom! Têḡ ndoc dinaḡ Abraham ndê balêkoc mba, magoc Anötö kêḡmatiḡ yom tidôḡ têḡ in, bu in ti in ndê lau wakuc oc sêwêḡkaiḡ gameḡ dau. ⁶ Ma Anötö sôm têḡ in bu, ‘Am nem wakuc oc sêhu gameḡ dindec siḡ ma sêndöc sêtôm lau apa yêc lau daḡ si gameḡ. Ma ḡac oc sênem akiḡ lau dau, ma lau dau oc sêkôm ḡac ḡayom nditôm yala 400. ⁷ Magoc tiḡambu aö oc wakêḡ ḡagêyô têḡ lau gameḡ dinaḡ-ḡga naḡ sem akiḡ ḡac, ma am nem wakuc oc sêhu gameḡ dinaḡ siḡ ma sêmbu sêmeḡ sênem akiḡ aö yêc gameḡ dindec.’ ⁸ Ma Anötö kêḡ ḡpwac sêsê laḡḡac si ḡamlic ḡatô su-ḡga têḡ Abraham. Tiḡambu Abraham kwê ndê atḡḡac Aisak asê, ma sê in ndê ḡamlic ḡatô su têḡ in ndê bêc ti-8-ḡga. Aisak dau kwê Jakob asê, ma Jakob kwê yac neḡ abanḡ 12 asê, naḡ sêti yac neḡ ḡôlôwac Israel-ḡga toḡ 12 si ḡahu. ⁹ Josep in abanḡ 12 si daḡ, magoc dôwai sem lêmuḡ in, dec sêkêḡ in têḡ lau semlhi. Ma lau dau sêkôc in sa sêsip gameḡ Isip-ḡga si, ma in mbo gameḡ dinaḡ tôm ḡgac akiḡ ḡambwa daḡ. Magoc Anötö mbo whiḡ Josep, ¹⁰ dec gêm in si yêc ḡawapac bocke naḡ tap in sa. In kêḡ gauc ḡayham-ḡayham têḡ in dec lau Isip-ḡga si kiḡ Parao gêlic in ḡayham, ma kêḡ in gêm ḡôliḡ ḡêḡ hoḡ yêc

in ndê andu kin-nga, ma gamen Isip-nga sambuc. ¹¹ Tinambu tôbôm gêm Isip ma Kanan ahuc e lau sêhóc ñawapac atu, ma abani sêpônda gên sênen-nga. ¹² Jakob ngô ñawaê bu gên danen-nga yêc Isip, dec kêkin ndê atui sêsip Isip si. Têm ñamata-nga dinan sêsip si ma semlhi gên danen-nga, ma sêmbu sêmen. ¹³ Tinambu in kêkin ñac sêsip Isip si tiyham, ma têt dinan Josep sôm dau asê têt ndê asidôwai, ma Parao ngô ñawaê pi Josep ndê gôlôwac. ¹⁴ Goc Josep kêkin yom têt in damba Jakob ti in ndê lau ñatô, bu ñac hon sêsip Isip sêtêt in sêndi. Ñac lau dinan lau 75. ¹⁵ Bocdinan Jakob ti yac neñ abani sêsip Isip si, ma sêndöc e sêmbac ndu sêyêc gamen dinan. ¹⁶ Ma tinambu ñac si lau wakuc sêkôc ñac si ñakwa su yêc Isip bu sêñsuhun ñac yêc malac Sekem, sêyêc sêhôn ñan Abraham gêmli su yêc Hamo ndê atui.

¹⁷ “Tinambu, ndoc men kêpin bu yom nan Anötö gic bata têt Abraham, nan ñandô sa. Têt têm dinan lau Israel-nga nan sêndöc Isip, nan sêti daêsam ñandô. ¹⁸ Magoc kin wakuc dan gêm gôlin Isip, nan kêyalê Josep dom. ¹⁹ In yob yac neñ abani solop dom, ma kêñ ñawapac atu têt ñac. In gic yomsu ñac bu sêmbalin balêkoc wakuc hon sin sêninga. ²⁰ Têt ndoc dinan Moses dinda kôc in, ma Anötö gêlic in ñayham. Ñac sêlôm in sêmbô damba ndê andu gitôm ayô tö. ²¹ Tinambu sêkôc in sa si ma sêsin in, ma malô goc Parao ndê atuwê tap in sa ma gôlôm in ti ndê balêkoc. ²² Ma bocdinan dec Moses sôc lôm bapia ma kédôhôn lau Isip-nga si gauc hon. Ma in ti ñac ñanga tu sôm yom ma kôm gwelen-nga. ²³ In mbo e in ndê yala ti 40 su, ma bêt dan

in gauc gêm bu sa ndi lic ndê asidôwai Israel-nga. ²⁴ Têñ ndoc dinan in gêlic ngac Isip-nga dan kôm ngac Israel-nga dan ñayom. Dec in gic ngac Isip-nga dinan ndu bu nem in ndê asidôwa dinan si. ²⁵ In gauc gêm bu mboe in ndê asidôwai oc sênjalê bu Anötö kêyalin in sa bu nem ñac sa, magoc mba. Ñac sem gauc. ²⁶ Ñagalañsê in sa gi tiyham ma gêlic Israel lu sic dau sêmbo. In bu nem malô inlu, dec sôm, ‘Amlu asidôwa, ma tu sake-nga dec akêñ kisa daôm?’ ²⁷ Magoc ngac lu dau si dan, nan bu kôm ndê asidôwa tisac, nan suc Moses sa gi, ma sôm, ‘Asa kêñ am bu nem gôlin ma êmatôc yac?’ ²⁸ Bocke? Am bu ndic aö ndu gitôm am gic ngac Isip-nga dan têñ alhabêc, a?’

²⁹ “Têñ ndoc Moses ngô yom dinan, nan in kölhö têñ gameñ Midian-nga gi, ma ndöc dinan gitôm ngac apa. Ma yêc dinan in gêm awhê sa ma kwê balêkoc ngac lu asê. ³⁰ Yala 40 giñga su, goc añela dan hoc dau asê têñ in ñalêñ bocdec. Moses mbo Lôc †Sainai yêc gameñ sawa, ma gêlic ya ñawahô golom sa a saun dan. ³¹ Gêñ dau kôm in sö ma gauc gêm yom daêsam. In tigasuc gi bu lic gêñ dau, dec ngô Pômdau awha sa têñ in meñ bocdec bu, ³² ‘Am apami Abraham lu Aisak ma Jakob si Anötö aö.’ Moses ngô yom dau e kêtitec ñandô ma töc dau bu hôc tandô sa ma lic tiyham. ³³ Goc Pômdau sôm têñ in, ‘Kôc nem atapa su yêc gahim, bu gameñ nan am kalhac, nan gameñ dabun. ³⁴ Aö galic su bu aö neñ lau sêmbo sac yêc Isip. Aö gangô ñac si dangi, madec gasip gameñ bu wanğaho ñac su yêc ñawapac dau. Bocdinan kwahic dec aö oc wanğin am mbu têñ Isip ndi.’ ”

³⁵ Steven gic miñ yom dinan, goc sôm, “Aö wasôm têt mac, bu Moses in ñgac dau, nan muñ-nga lau Israel-nga sêtec in ti sêsôm in bocdec bu, ‘Asa kêt am bu nem gôlin ti êmatôc yac?’ Tigen Anötö dau ndê añela hoc dau asê têt in yêc a saun dinan, ma kêkin in bu nem gôlin lau Israel-nga ma kôc ñac su yêc gameñ Isip-nga. ³⁶ Bocdinan in kôc ñac sêsa akêt Isip sêmeñ. Têt ndoc dinan in kôm gêt dalô ti gêt atu-tu daêsam yêc gameñ Isip-nga, ma yêc gwêc nan sêsam bu Gwêc Koc. Ma in kôm gêt dalô tidau-tidau yêc gameñ sawa tôm yala 40.

³⁷ “In Moses dau dinan goc sôm têt lau Israel-nga bu, ‘Anötö oc tôc ñac dan yêc mac nem ton ñalôm, ti propet nditôm aö daun.’ ³⁸ Moses mbo whin lau Israel-nga têt ndoc sêmbo gameñ sawa. In kalhac añela nan sôm yom têt in yêc Lôt Sainai, ma yac neñ abanñ ñalhu, bu kôc Pômdau ndê yom dandôc tanli-nga ma kêt têt lau Israel-nga. Ma lau dau sic yom dau dulu e meñ têt yac. ³⁹ Magoc yac neñ abanñ sêtec bu sêsôc in ñapu. Ñac sêpu in ma ñac si ñalôm gauc gêm gameñ Isip-nga ñapan, e ñac atac whin bu sêmbu sêndi. ⁴⁰ Têt ndoc Moses mbo Lôt Sainai ñasawa baliñ, nan ñac sêsôm têt Aron bu, ‘In ñgac Moses dinan, kôc yac sa asa yêc Isip amên, ma kwahic dec yac am gauc gêt bocke hôt asê in. Bocdinan êmasañ anötöi gwam bu sêwê yac.’ ⁴¹ Têt ndoc dinan ñac sêmasañ makao ñagatu ti gwam, goc sêndê mwasin atu dan tu bu sêtoc gêt dau sa-nga. Ñac sêkêt da têt gwam dau, ma atac ñayham kêlêc pi gêt nan ñac dau amba sêmasañ. ⁴² Tu dinan-nga dec Anötö puc dômbwê ñac ma hu ñac sin bu sênem akin tata ti gêt umboñ-nga. Lau propet sêto yom

pi ñac si mêtê dau bocdec bu:

O mac lau Israel-nga. Yala 40 dinañ mac ambo gameñ sawa, nañ mac akêñ nem gêñ dañ ti da têtê aõ dom. Mba! ⁴³ Mac êlêmê ambalañ bac po dañ tu anem akiñ mac nem anötö tasan Molek-nga. Ma mac am akiñ tata dañ ñaê Repa ti mac nem anötö, ma apôñ hamduc têtê anötöi gwam daêsam nañ mac amasañ. Tu dinañ-nga aõ watiñ mac su andi andöc gameñ Babilon-nga ñadañga tòm lau gapocwalô-nga. [*Amos 5:25-27*]

⁴⁴ Yêc gameñ sawa, Anötö whê sa ti têtê lêtê têtê Moses bu lau Israel-nga sêmasañ †bac dabuñ dañ ti ñac si gameñ sênem akiñ iñ-nga, nañ sêkêñ †apa yomsu-nga yêc ñalôm. Iñ kêmasañ gêñ dau tòm Anötö têtê asê têtê iñ, ma abañi sêmbalañ gêñ dau whiñ ñac, têtê ndoc ñac sêñsêlêñ si. ⁴⁵ Ñalêñ dau dinañ Anötö kêñ ndê bac dabuñ têtê lau Israel-nga yêc gameñ sawa. Tiñambu Anötö soc lau nañ sêndöc gameñ Kanan-nga su, bu kêñ gameñ dau têtê ñac. Ma têtê ndoc Josua wê ñac sêsöc gameñ Kanan-nga si, nañ sêmbalañ bac dabuñ dau whiñ ñac. Ma bac dau kalhac whiñ ñac e Dawid ndê têtê. ⁴⁶ Anötö gêlic Dawid ñayham, ma Dawid tac whiñ bu kwê lôm dañ sa ti Jakob ndê Anötö ndê andu ñandô. ⁴⁷ Magoc Dawid kwê andu dau dom, iñ ndê atungac Solomon kwê andu dau sa. ⁴⁸ Tigen kwahic dec aõ wasôm têtê mac bu Anötö Ñaclai ti Ñawasi Ñadau, iñ ndöc andu nañ ñamalac sêkwê, nañ dom. Tòm yom nañ propet Aisaya to bocdec bu:

⁴⁹ Pômdu sôm, ‘Undambê ti aneñ pôn kiñ-nga, ma gameñ nom-nga ti gameñ gahiñ lhac-nga.

Bocdinaŋ mac oc akwê andu kainŋ bocke tu bu wandöc-ŋga? Me amasaŋ gameŋ bocke tu waŋwhaŋ daunŋ-ŋga? ⁵⁰ Bu aö daunŋ gakêŋ gêŋ hoŋ dinaŋ.’ ”

[Ais 66:1-2]

⁵¹ Têŋ dinaŋ Steven sôm têŋ ŋac lau Sanedrin-ŋga bu, “Mac lau ŋalôm ŋadandi-ŋga. Mac am daôm kwi dom, ma mac nem daŋamsuŋ kwa ŋaŋga. Mac nem mêtê gitôm apami si. Mac êlêmê atec Ŋalau Dabuŋ ndê gwelenŋ. ⁵² Mac nem apami sêkêŋ kisa propet hoŋ naŋ Anötö kêkiŋ. Ma propet naŋ sêhoc yom asê pi ŋgac gitêŋ nem lau si-ŋga naŋ Anötö oc êŋkiŋ meŋ, naŋ apami sic ŋac ndu. Ŋgac gitêŋ dau meŋ su, magoc mac akêŋ iŋ sip lau Rom-ŋga amba ma ac iŋ ndu. ⁵³ O mac lau daôm! Mac daôm akôc Anötö ndê yomsu naŋ aŋela sêkêŋ têŋ abanŋi, naŋ su, tigenŋ asôc ŋapu dom!”

Sêtuk Steven ŋa hoc mbac ndu

⁵⁴ Têŋ ndoc lau Sanedrin-ŋga sêŋgô Steven ndê yom dinaŋ, naŋ ŋac atac ŋandê atu ma sêseŋ lhô tu iŋ-ŋga. ⁵⁵ Magoc Ŋalau Dabuŋ gêm Steven dau ahuc, ma iŋ tatac undambê ma gêlic Anötö ndê ŋawasi, ma Yisu kalhac Anötö amba andô-ŋga. ⁵⁶ Dec iŋ sôm, “Alic su naŋ! Aö galic undambê kac sa ma †Ŋamalac ndê Atu kalhac Anötö ndê amba andô-ŋga.” ⁵⁷ Ŋac sêŋgô yom dinaŋ goc sêpôc daŋgasuŋ ahuc, ma sêmbwêc atu pi gi. Ŋac sêti sêti iŋ si, ⁵⁸ ma sêti iŋ sa malac ŋamakê gi, ma sic hu sêtuk iŋ ŋa hoc. Lau naŋ sêŋgôliŋ yom pi Steven, naŋ sêkac si ŋakwê bambaliŋ su, ma sêkêŋ têŋ ŋgac wakuc daŋ ŋaê Saul bu yob. ⁵⁹ Ŋac sêtuk hoc pi Steven sêmbô, ma iŋ teŋ mbec têŋ Pômdau bocdec, “O Pômdau Yisu, kôc aneŋ gatuŋ sa loc.”

60 Goc in peñ ña haduc-nga sip gi ma mbwêc atu bu, “Pômdau, gauc nem sac nan lau sêkôm têtj aô, nan dom.” In sôm su, goc mbac ndu.

8

1-2 Saul gêlic Steven mbac ndu ma atac ñayham tu gêtj nan lau dau sêkôm têtj in-nga. Ma tinambu lau sêkêtj whin ñanga-nga ñatô sêñsuhun Steven ma sêtan in.

Saul ma lau Israel-nga sêkêtj kisa lau nan sêkêtj whin Yisu

Têtj bêc dau dinan lau sic hu sêkêtj kisa ñanga têtj lau sêkêtj whin-nga nan sêmbo Jerusalem. Tu dinan-nga ñac si lau daêsam sêhu Jerusalem sin ma sêlhô têtjtêtj sêtêtj gameñ Judia ti Samaria-nga si. Magoc lau aposel sêhu Jerusalem sin dom. ³ Ma Saul bocdinan gic hu bu señ lau sêkêtj whin Yisu-nga. In kêsalê ñac tôm andu, goc hê ñac sêsa si ma kêtj ñac sêndöc gapocwalô, launçac sêkêtj whin-nga, ma lauwhê bocdinan.

Pilip gêm mêtê mbo Samaria

⁴ Lau sêkêtj whin-nga nan sêhu Jerusalem sin ma sêlhô têtjtêtj, nan sêhoc ñawaê ñayham pi Yisu asê, yêc malac hon nan sêhóc asê nan. ⁵ Pilip têtj malac atu dan yêc gameñ Samaria-nga gi, ma gêm mêtê yêc dindê ma whê sa bu Yisu in Mesaya dau. ⁶ Lau daêsam sêngô Pilip ndê yom ti sêlic gêtj dalô nan in kôm, dec sêkêtj danga in ndê yom ñapep. ⁷ Pilip soc ñalau sac daêsam su sêsa yêc lau ti sêmbwêc atu. Ma in kôm lau bôlin daêsam ñayham sa. ⁸ Tu dinan-nga lau daêsam yêc malac atu dinan atac ñayham atu.

Saimon, ngac balö

⁹ Ngac danj mbo malac dinan, nanj ndê ñaê Saimon. Tôm ñasawa balinj inj pec balö ti kôm gëñ atu-tu e lau gamenj Samaria-nga honj sêhêdaê. Inj toc dau sa bu inj ngac tiwaê. ¹⁰ Lau atu-tu ma lau ñambwa honj tatinj Saimon ñapanj. Nac sêsôm, “Anötö ndê ñaclai nanj dasam bu Nanga Atu, nanj puc ngac dindéc dôñ.” ¹¹ Ma lau daêsam tatinj inj ñapanj, bu sêhêdaê tu gëñ atu-tu nanj inj kôm ñasawa hic su nanj-nga. ¹² Magoc sêhu sinj têtj ndoc sêngô ñawaê ñayham pi Anötö ndê gôlinj ma pi Yisu Kilisi, nanj Pilip hoc asê. Lau ngac ti lauwê daêsam sêkêñ whinj inj ndê yom, ma sêlinj sanju. ¹³ Ma Saimon dau kêtj whinj ma gêlinj sanju whinj. Inj gêlic gëñ dalô ti gëñ atu-tu nanj Pilip kôm, dec hêdaê ñandô ma kêkuc inj ñapanj.

¹⁴ Têtj ndoc lau aposel nanj sêmbo Jerusalem sêngô ñawaê bu lau Samaria-nga sêkôc Anötö ndê yom sa, nanj sêñkinj Pita lu Jon sêtêtj ñac si. ¹⁵ Injlu sêhôt asê ñac su, goc sêtetj mbec bu Pômdau kêtj ndê Nalau Dabunj pi ñac honj. ¹⁶ Têtj ndoc lau Samaria-nga dinan sêkêñ whinj, nanj sêlinj sanju tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, magoc Nalau Dabunj sip menj pi ñac si danj dom. Tu dinan-nga dec Pita lu Jon sêtetj mbec pi ñac. ¹⁷ Sêtetj mbec su ma sêkêñ amba sac ñac, goc Nalau Dabunj menj gêm ñac ahuc.

¹⁸ Saimon gêlic bu têtj ndoc aposel lu sêkêñ amba sac lau dau, nanj Nalau Dabunj menj pi ñac, dec gauc gêm bu nemlhi ñaclai dau yêc injlu. ¹⁹ Inj ndac injlu bocdec bu, “Akêñ ñaclai dinanj lom aô. Ma bocdinanj asa nanj bu wakêñ amanj sac inj, nanj oc kôt Nalau Dabunj.” ²⁰ Magoc Pita ô yom ma

sôm, “Bocke? Am gauc gêm bu nemlhi Anötö ndê mwasiñ ña mone, a? Am oc niñam, ti nem mone honj! ²¹ Am wêkaiñ gwelenj dindec whiñ yac dom. Ñahu bu gauc nañ yêc am nem ñalôm, nañ Anötö gêlic bu solop dom. ²² Kac nem ñalôm kwi ma hu mêtê sac dinanñ siñ. Ma tenj mbec têtj Pômdau bu suc am nem giso kwi pi gauc sac nañ yêc nem ñalôm. ²³ Aö galic su bu am gêm lêmuñ Anötö ndê ñaclai e am ñalôm gêli sa, ma sac ña-ñaclai sô am dôñ ñapañ.” ²⁴ Saimon ñgô Pita ndê yom dinanñ, goc sôm, “Gitôm bu am tenj mbec têtj Pômdau tu aö-ñga, ma bocdinanñ gêtj nañ am sôm yom pi, nañ oc tap aö sa dom.”

²⁵ Pita lu Jon sêhoc Pômdau ndê yom asê ti sem mêtê lau su, goc sêlhö bu sêmbu sêtêtj Jerusalem sêndi. Ma yêc señ ñasawa, nañ sêsôm ñawaê ñayham asê yêc malac daêsam nañ sêyêc gamenñ Samaria-ñga.

Pilip lu ñgac Itiopia-ñga

²⁶ Têtj ndoc dinanñ Pômdau kêkiñ ndê añela dan têtj Pilip gi, ma sôm têtj inñ bu, “Êmasañ daôm, goc sa ndi ma êmsêlêtj êmkuc señ akêtj Jerusalem nañ sip têtj malac Gasa, señ nañ gic gamenñ sawa kic.”

²⁷ Bocdinanñ Pilip tisa ma kêsêlêtj gi. Ma yêc señ dinanñ inñ tap ñgac Itiopia-ñga dan sa, nañ bêc ñatô su mbo Jerusalem bu lic om, ma bu mbu têtj ndê gamenñ ndi. Inñ ñgac tiwaê nañ yob lau Itiopia-ñga si Kwin Kandis ndê awa honj, nañ muñ-ñga sêsip inñ ndê ñamatu sa.* ²⁸ Têtj ndoc Pilip tap inñ sa yêc

* **8:27:** Muñ-ñga lau si gêbôm danñ yêc bu launñgac akiñ nañ sêyob Kinñ si andu me wapa me lauwhê, nañ sêsip ñac ñamatu sa. Launñgac kaiñ dinanñ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Eunuch’ (Yunok).

sen, nan ngac dau ndöc ndê kaleta, ma sam propet Aisaya ndê buku. ²⁹ Dec Nalau Dabun sôm têñ Pilip, “Am tigasuc kaleta ma êmkuc ngac dindê.” ³⁰ Goc Pilip kêtî têñ kaleta gi ma ngô bu ngac dau sam propet Aisaya ndê yom asê. Dec Pilip ndac in, “Am sam yom dinan ma kêyalê nahu, me mba?” ³¹ Ma in sôm, “Namalac dan bu whê sa têñ aö dom, dec oc wanjalê bocke?” Ma in ndac Pilip bu pi kaleta ma ndöc whin in. ³² In ngô bu ngac dau sam Aisaya ndê yom bocdec bu:

Nac sêwê in bu sêndic in ndu gitôm domba.

Ma in gêm dau dôñ tôm domba nan sêngapin namlichu, magoc tan dom.

³³ Nac sêngwiniñ in, ma sêmatôc in ndê yom gi solop dom.

Nac sic in ndu, ma bocdinan in ndê wakuc mba.
[Ais 53:7-8]

³⁴ Ma ngac dau ndac Pilip, “Gitôm bu am whê sa têñ aö bu propet sôm yom dinan pi in dau, me pi namalac dan?” ³⁵ Goc Pilip whê yom hon sa têñ in, gic hu yêc Aisaya ndê yom dinan e sôm nawaê nayham pi Yisu têñ in. Ma ngac dau kêñ whin Yisu. ³⁶⁻³⁷ Nac si e sêhóc asê bu dan poc sen namakê. Ma ngac dau sôm, “Lic bu dê poc. Gitôm bu aö waliñ busanğu, me mba?” ³⁸ Goc in sôm têñ ngac nan gêm gölin kaleta bu kêñ kaleta lhac. Ma inlu Pilip sêsip bu si ma Pilip kêku in. ³⁹ Têñ ndoc nan sêpi akêñ bu sêmen, nan Pômdau ndê Nalau kôc Pilip su sep tigen. Ma ngac dau gêlic in tiyham dom, magoc kölhö ti atac nayham gi. ⁴⁰ Ma Nalau kôc Pilip sa gi kêñ in mbo malac Asotas. Ma in kêsêlêñ golom-golom malac, ma sôm nawaê nayham asê e hóc asê

malac Sisaria.

9

Pômdau gêm Saul kwi

¹ Têñ ñasawa dinanñ Saul kêñ kisa lau sêkêñ whinñ Pômdau-nga ñapanñ. Inñ sôm ñanga bu inñ oc kôm ñac ñayom ma ndic ñac ndu. Inñ têtñ dabunñsiga ñamata-nga gi, ² ma ndac inñ bu to bapia puc inñ dôñ-nga, bu têt têtñ lau bata nanñ sêyob lau Israel si lôm wê-nga yêc malac Damaskas. Bapia dau kêñ ñaclai têtñ Saul bu kôc launñgac ti lauwhê Damaskas-nga nanñ sêkêñ whinñ Yisu, nanñ dôñ, ma wê ñac sa sêtêtñ Jerusalem sêndi bu sêmatôc ñac. ³ Inñ kôc bapia dau su ma kêsêlêñ e gi kêpiñ Damaskas. Ma ñagahô ñambwa ñawê atu danñ akêñ undambê menñ pô gameñ nanñ inñ mbo. ⁴ Inñ peñ sip nom ma ñgô awha danñ ta inñ bocdec bu, “Saul, Saul, tu sake-nga am kêñ kisa aö?” ⁵ Goc Saul ô yom ma ndac, “O ñadau, am asa?” Ma awha dau sôm, “Aö Yisu daunñ, dec am kêñ kisa. ⁶ Am tisa ma sôc malac atu dê ndi. Ma gêtñ bocke nanñ aö tac whinñ bu am kôm-nga, nanñ aö oc wanñkiñ lau bu sêwhê sa têtñ am yêc dindê.”

⁷ Lau nanñ sêmbo señ sêwhinñ Saul, nanñ sêlhac ti sem dau dôñ. Ñac sêñgô ñakêcsia dau, magoc sêlic ñamalac danñ dom. ⁸ Têtñ ndoc Saul tisa kalhac, nanñ kac tandô sa magoc gitôm dom bu lic gameñ. Bocdinanñ lau dinanñ sêkêm inñ sip amba, ma sêwê inñ sêsôc malac Damaskas si. ⁹ Gitôm bêc töt inñ mbo tapeç, ma gêtñ ti nôm gêtñ danñ dom.

¹⁰ Ngac kêñ whinñ Yisu-nga danñ mbo Damaskas, nanñ ndê ñaê Ananias. Ma Pômdau hoc dau asê têtñ inñ ña mbê, ma ta inñ bu, “Ananias!” Ma inñ ô yom

ma sôm, “Aêc Pômdau, bocke?” ¹¹ Goc Pômdau sôm têtj inj, “Am sa seŋ naŋ sêsam bu Seŋ Solop ma têtj Judas ndê andu ndi, ma am oc tap ŋgac daŋ sa, naŋ ndê ŋaê Saul akêŋ malac Tasis. Ŋgac dau teŋ mbec mbo dinaŋ. ¹² Aö gatôc têtj inj su ŋa mbê bu ŋamalac daŋ ŋaê Ananias oc têtj inj ndi, kêŋ amba sac inj, ma kôm inj tandô po asê tiyham.” ¹³ Ananias ŋgô yom dinaŋ ma sôm, “Pômdau. Aö ganŋô ŋgac dinaŋ ŋawaê su. Inŋ ŋgac naŋ kêŋ ŋawapac atu têtj am nem lau dabuŋ naŋ sêmbo Jerusalem. ¹⁴ Ma dabuŋsiga atu-tu sêkêŋ ŋaclai têtj inj bu têtj malac dindec meŋ, ma kôc lau naŋ sêtoc am nem ŋaê sa, naŋ dôŋ.” ¹⁵ Magoc Pômdau ô Ananias ndê yom ma sôm, “Am ndi, ma hêgo daôm dom! Aö kayaliŋ ŋgac dau sa su, bu hoc yom asê pi aneŋ ŋaê têtj lau gameŋ apa-ŋga ti ŋac si kiŋ, ma têtj lau Israel-ŋga sêwhiŋ. ¹⁶ Ma ŋawapac ti ŋandê naŋ inj oc hôc tu aneŋ ŋaê-ŋga, naŋ aö oc watôc têtj inj.”

¹⁷ Goc Ananias têtj andu dau gi. Inŋ sôc gi, goc kêŋ amba sac Saul ma sôm, “Aneŋ asidôwa Saul. Pômdau Yisu naŋ hoc dau asê têtj am yêc seŋ têtj malac dindec, naŋ kêkiŋ aö gatêŋ am gameŋ. Inŋ kêkiŋ aö bu wakôm nem tanôm po asê, ma bu Ŋalau Dabuŋ nem am ahuc.” ¹⁸ Ma ŋagahô gêŋ gitôm i ŋagala peŋ akêŋ Saul tandô, ma inj gêlic gameŋ tiyham. Inŋ tisa ma Ananias kêku inj. ¹⁹ Ma tiŋambu inj gêŋ gêŋ e hôc inj dôŋ.

Saul gêm mêtê mbo Damaskas

Saul mbo Damaskas whiŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga gitôm bêc ŋatô. ²⁰ Ma têtj têm dau dinaŋ inj gic hu gêm mêtê lau yêc lau Israel si lôm wê-ŋga, ma hoc asê têtj ŋac bu Yisu inj Anötö Atu. ²¹ Ma lau

hon nan sêngô in ndê yom, nan sêhêdaê ma sêndac dandi, “Ngac nan kêñ kisa lau Jerusalem-nga nan sêtoc Yisu ndê ñaê sa, in ngac dau dindéc me? Ma in têñ yac mba malac dec meñ, bu kôc lau sêkêñ whin Yisu-ñ ga dôñ ma wê ñac sêtêñ dabunsga atu-tu sêndi bu sêmatôc ñac.” ²² Tiger Saul sôm yom ñanga ma in ndê ñaclai kêsôwec. In tôc asê têñ lau Israel-nga nan sêndôc Damaskas, bu yom andô, Yisu in lau Israel si Mesaya dau. Ma lau nan sêkêñ whin Yisu dom, nan sêtôm dom bu sêo in ndê yom.

²³ Saul mbo malac Damaskas e bêc daêsam ginnga su, ma lau Israel-nga ñatô sêkic yom bu sêñsalê lêñ bu sêndic in ndu. ²⁴ Ma Saul ngô yom dau ñawaê. Tôm acsalô ti ôbwêc ñac sêkêñ lau sêtip gatam malac-nga ñapep bu sêkôc in dôñ ma sêndic in ndu. ²⁵ Magoc lau nan s êlhac sêwhin Saul ti sêñkuc in, nan sem in sa bu lhô ndi. Têñ ôbwêc dan sêkêñ in sip sambec atu dan, ma sêñwhan in sip akêñ gatam saun dan yêc malac dau ñatunbôm e gi sip nom ma kölhô gi.

Saul mbo Jerusalem

²⁶ Tinambu Saul mbu têñ Jerusalem gi, ma gauc gêm bu mbo whin lau sêkêñ whin Yisu-nga nan sêmbo dinañ. Magoc ñac sêkêñ whin dom bu in gêm dau kwi su ma kêñ whin Yisu, dec ñac hon sêtôc in. ²⁷ Magoc Banabas wê in sôc gi kalhac aposel anğô-nga. Ma in whê sa bu Pômdau hoc dau asê ma sôm yom têñ Saul yêc sen, ma tinambu in kalhac ñanga ma gêm mêtê pi Yisu ti atac pa su yêc malac Damaskas. ²⁸ Banabas ndê yom gêm malô lau Jerusalem-nga si ñalôm, dec Saul mbo whin ñac, ma sôc sa yêc lhu, ma hoc yom asê pi Pômdau Yisu

ti atac pa su enj. ²⁹ In sôm yom whinj lau Israel-nga ñatô nanj sêsôm awha Grik, ma kêsahê bu whê ñac si gauc sa pi Yisu. Magoc ñac sêtec inj ndê yom, ma bu sêndic inj ndu. ³⁰ Yom dau ñawaê tap lau sêkêñ whinj-nga sa, dec sêkôc inj whinj ñac sêsip malac Sisaria si, ma sêñkinj inj têtñ malac Tasis gi.

³¹ Têtñ ñasawa dinanj lau sêhu si kisa têtñ lau sêkêñ whinj-nga sinj. Ma lau sêkêñ whinj-nga yêc gamenj Judia ti Galili ma Samaria-nga sêndöc ti yom malô. Anötö kêtñ Ñalau Dabun bu puc ñac dôñ ma nem ñac sa. Ma sêsôc Pômdau ñapu ti sêtoc inj sa, ma ñac si toñ kêsôwec tiatu ñapanj.

Pita kôm ñgac bôlinj danj ñayham sa

³² Têtñ têtñ dinanj Pita kêsêlêñ golom-golom malac ma gêm mêtê lau. Têtñ bêt danj inj sôc malac Lida gi, bu ndic lau sêkêñ whinj Yisu-nga kês. ³³ Yêc malac dau inj tap ñgac danj ñaê Aenias sa. Inj ñgac bôlinj ma yêc mbô ñapanj gitôm yala 8 su. ³⁴ Ma Pita sôm têtñ inj, “Aenias. Yisu Kilisi kôm am ñayham sa. Tisa ma tip nem mbô sa.” Ma ñagahô Aenias tisa kalhac. ³⁵ Ma têtñ ndoc lau nanj sêndöc malac Lida ti malac Saron sêlic bu inj ñayham sa, dec ñac honj sem si ñalôm kwi ma sêkêñ whinj Pômdau.

Pita unj awhê batê danj sa

³⁶ Têtñ têtñ dinanj awhê kêtñ whinj-nga danj ndöc malac Jopa. Inj ndê ñaê Tabita, nanj yêc lau Grik awha bu Dokas. Inj awhê nanj kôm mêtê ñayham-ñayham, ma gêm lau ñalôm sawa sa ñalêñ daêsam. ³⁷ Magoc Dokas tap gêmbac atu sa e inj mbac ndu. Goc lau sêñgwasinj inj ndê ñamlanj ma sêkêñ yêc andu ñalôm ñahô-nga danj. ³⁸ Malac Jopa dau yêc kêtñ

malac Lida, ma têtj têtj lau sêkêj whiŋ-ŋga yêc malac Jopa sêŋgô bu Pita mbo Lida, naŋ sêŋkiŋ ŋgac lu sêtêj iŋ si, ma sêteŋ iŋ ŋaŋga bu mbu têtj Jopa whiŋ iŋlu ndi. ³⁹ Pita whiŋ iŋlu gi e hóc asê Jopa, ma sêwê iŋ pi andu ŋalôm ŋahô-ŋga dinan gi. Lauwhê sawa daêsam sêmbo ti sêtaŋ Dokas. Nac sêŋgihi Pita ahuc ma sêtôc ŋakwê bambaliŋ ti ŋakwê ŋatô naŋ Dokas kêmasan têtj ndoc iŋ mbo tali, naŋ têtj Pita. ⁴⁰ Goc iŋ kêŋ ŋac hoŋ sêsa awê si, ma pôn haduc ma teŋ mbec. Iŋ kac dau kwi bu lic awê batê dinan, ma sôm, “Tabita, am tisa!” Ma awê dau tali sa e gêlic Pita, ma yêc dau sa meŋ ndôc. ⁴¹ Goc Pita kêm iŋ sip amba ma keŋ iŋ sa kalhac. Ma iŋ mbwêc lauwhê sawa dinan ti lau sêkêj whiŋ-ŋga ŋatô sêsôc sêmeŋ, ma têtj têtj ŋac bu awê dau mbo tali tiyham. ⁴² Ma gêŋ dau ŋawaê tiapa yêc malac Jopa, e lau daêsam sêkêj whiŋ Pômdau. ⁴³ Ma Pita mbo Jopa bêc ŋatô, whiŋ ŋgac dan ŋaê Saimon. Iŋ ŋgac kôm gwelen kêmasan bôc ŋamlic-ŋga.

10

Anötö kêkiŋ aŋela dan têtj Konelias

¹ Yêc malac Sisaria ŋgac dan mbo, naŋ ndê ŋaê Konelias. Iŋ ŋgac bata siŋ-ŋga naŋ yob lau siŋ-ŋga toŋ dan yêc lau siŋ Rom-ŋga si toŋ atu naŋ sêsam

bu Itali Natonj.* ² Inj ti ndê gôlôwac honj sêtoc Anötö sa ma sêsôc inj njapu njapep. Inj tenj mbec têtj Anötö tôm bêc honj, ma kênj ndê awa daêsam bu nem lau Israel-nga nanj sêpônda dau, nanj sa. ³ Têtj bêc danj, acgatu gitôm 3 kilok telha-nga, nanj Anötö tôte gênj njagatu danj têtj inj. Inj gatu gêlic Anötö ndê anjela danj têtj inj menj ma ta inj bu, “Konelias!” ⁴ Goc Konelias tahê inj ti töc dau atu, ma ndac, “Pômdau, bocke?” Ma anjela dau sôm, “Mbec honj nanj am tenj, ti mwasiñ nanj am kênj têtj lau njalôm sawa, nanj Anötö gêlic gitôm da njayham nanj inj gauc gêm njapanj. ⁵ Kwahic dec inj kênj yom têtj am bocdec bu. Êmkinj lau njatô sêtêtj malac Jopa sêndi, bu sêkôc njac danj njê Saimon mbu têtj am menj. Njac dau ndê njê danj sêsam bu Pita. ⁶ Inj mbo whinj inj ndê wakanjgac danj njê Saimon, nanj kôm gwelenj bôc njamlic-nga, ma inj ndê andu kalhac gwêc dali.”

⁷ Anjela sôm yom dau pacndê su, goc hu inj sinj. Dec Konelias ta inj ndê njac akinj lu ma inj ndê njac sinj-nga danj sêmenj. Njac sinj-nga dau gêm inj sa tôm bêc honj, ma inj toc Anötö sa. ⁸ Konelias gic minj têtj njac pi yom honj nanj anjela sôm têtj inj, goc kêkinj njac sêtêtj malac Jopa si.

Pita gêlic gênj njagatu danj

⁹ Galanjsê njac sêñsêlêñ sêmbo senj ma têtj ac kalhac lhu, nanj sêsunj sa malac atu Jopa. Têtj têm

* **10:1:** Lau Rom-nga si njac bata nanj yob lau sinj-nga gitôm 100, nanj sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Centurion’ (Senturion). Konelias inj senturion danj. Lau sinj-nga gitôm 600 sêmbo Itali Natonj njalôm, ma sêsam tonj atu gitôm Itali Natonj yêc Yom Inglis bu ‘Regiment.’ Ma njac sêkêñ Regiment njatonj 10 sêpitigenj sêti tonj atu, nanj sêsam bu ‘Legion’ (lau sinj-nga gitôm 6,000).

dinan, Pita pi andu gi bu ten mbec. ¹⁰ In mbo e gën yô in dec tac whin bu nen gën. Lau sêmasan in ndê gën sêmbo, ma Pita gatu kain dan sa. ¹¹ In gêlic undambê kac sa, ma gën gitôm po atu dan nan sêsô wac sip nakêcsu hale, nan sênwhan sip nom men yêc in ango-nga. ¹² Ma in gêlic bôc tidau-tidau ma gën nan sênsêlên na natac pu-nga, ti mbac lôlôc-nga sêmbo po dau nalôm. ¹³ Goc awha dan sôm tên in bocdec bu, “Pita, tisa ndic ma nen.” ¹⁴ Magoc in ô yom ma sôm, “Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gën dau ma sôm bu in gën nadômbwi, ma bocdinan aô whansun gêm gauc sambuc.” ¹⁵ Dec awha dau sôm tiyham, “Anötö bu sôm bu gën dan in nawasi, dec am sôm bu gën nadômbwi dom.” ¹⁶ Gên hon dinan hóc asê in tidim tö su, goc po dau pi undambê gi tiyham.

¹⁷ Tên ndoc dinan Pita ndê gauc sa bu in gêlic gën nagatu dan, goc in ndöc ma kôc gauc pi gën dau nahu. Tên ndoc dinan, lau nan Konelias kêkin, nan sêtap Saimon ndê andu sa, ma sêlhac andu dau nagatam. ¹⁸ M a sêta yom ma sêndac bu Saimon nan sêsam bu Pita, nan mbo andu dau, me mba. ¹⁹ Pita hê gauc pi gën nan in gatu gêlic nan mbo, ma Nalau Dabun sôm tên in, “Saimon, lau tö sênsalê am. ²⁰ Tisa ma sip nom ndi, ma whin nac ndi. Hêgo daôm bu nac lau gamen apa-nga lec dom, bu aô daun kakin nac sêmen.” ²¹ Goc Pita sip gi ma sôm tên lau dinan, “Namalac nan mac ansalê ambo, nan aô daun dec. Mac amen tu sake-nga?” ²² Ma nac sêsôm, “Ngac bata sin-nga Konelias kêkin yac amen. In ngac gitên toc Anötö sa-nga, ma lau Israel-nga hon nan sêmbo malac Sisaria, nan sêlic in nayham.

Anjela dabun dan sôm têtj inj bu êngalêm am sa têtj inj ndê andu ndi, bu am sôm yom ñatô têtj inj.” ²³ Pita ngô ñac si yom dinañ su, goc kôc ñac sêsôc andu dau si bu sêmbo sêwhiñ inj têtj ôbwêc dinañ.

Pita gêm mêtê têtj Konelias ti ndê lau

Têtj galañsê Pita ti akêtj malac Jopa whiñ lau dau, ma lau sêkêtj whiñ-nga ñatô akêtj Jopa sêwhiñ ñac si. ²⁴ Bêc dan tiyham sêhôt asê Sisaria. Konelias kêtj bata ñac, dec mbwêc inj ndê dawai ti ndê silip hoñ sêkac sa sêpitigen. ²⁵ Têtj ndoc Pita bu sôt inj ndê andu ndi, nañ Konelias têtj inj gi, ma hu dau yêc inj gahi-nga bu toc inj sa. ²⁶ Magoc Pita sôm, “Am kôm bocdinañ dom! Tisa, bu aô dauñ ñamalac ñambwa.” ²⁷ Inlu sem yomgalôm ma sêsôt andu dau si, ma Pita gêlic lau toñ atu sêndôc andu ñalôm. ²⁸ Dec inj sôm têtj ñac, “Mac añyalê bu yac lau Israel-nga mba yomsu gic yao yac bu andic ahê lau nañ lau Israel dom, ma ati ñacleñ ñac d om. Tigen Anötö tôc asê têtj aô bu wapu ñamalac dan bu ñadômbwi me sac dom. ²⁹ Bocdinañ têtj ndoc mac añkiñ lau bu sêngalêm aô sa, nañ aô gasôm yom dan dom, ma gawhiñ ñac gameñ. Ma kwahic dec, gitôm bu mac asôm asê têtj aô, ñahu bocke dec mac añgalêm aô sa gameñ?” ³⁰ Goc Konelias ô yom ma sôm, “Bêc hale su, aô gambo andu ti gateñ mbec têtj acgatu gitôm kwahic dec-nga, têtj 3 kilok telha-nga. Ma ñagahô ñamalac dan ti ñakwê ñawasi atu hôc asê kalhac aô añôn-nga. ³¹ Ma inj sôm têtj aô bu, ‘Konelias, Anötö ngô am nem mbec, ma gauc gêm mwasin nañ am kêtj têtj lau ñalôm sawa. ³² Kwahic dec êmkiñ lau ñatô sêtêtj malac Jopa sêndi, ma sêkôt ñac dan ñaê Saimon nañ sêsam bu Pita, nañ men. In ti

ɲaclɛŋ iŋ ndê wakanɣac ɲaê Saimon ma ndöc whiŋ iŋ. Nɣac kêmasaŋ bôc ɲamlic-ɲga dinaŋ ndê andu kalhac gwêc ɲadali.’ ³³ Aö gangô su, goc ɲagahô kakinɲ lau ɲatô sêtêŋ am sêloc, ma ɲayham bu am mwenɲ su. Kwahic dec yac hoŋ dambo Anötö aŋgô-ɲga, ma yac bu aŋgô yom bocke naŋ Pômdau gic atu am bu sôm têtɲ yac.”

³⁴ Goc Pita gic hu yom ma sôm, “Kwahic dec aö kayalê pi ɲandô bu Anötö toc lau toŋ daŋ sa, hôc gêlêc toŋ ɲatô su dom. ³⁵ Yomandô! Lau akêŋ lau ɲatoŋ nom-ɲga hoŋ naŋ sêtöc iŋ ma sêkôm mêtê ɲayham ma solop, naŋ iŋ oc kôc ɲac sa. ³⁶ Anötö kêŋ ndê ɲawaê ɲayham têtɲ lau Israel, ma yom dau hêganônɲ Yisu Kilisi, naŋ ti lau Israel ma lau gameŋ apa-ɲga hoŋ si Pômdau, ma whê lêtɲ naŋ datap yom malô sa tu iŋ-ɲga, naŋ sa. Mac aŋgô ɲawaê dau su. ³⁷ Mac aŋyalê gêtɲ hoŋ naŋ hôc asê gameŋ Judia-ɲga, têtɲ ndoc Jon gêm mêtê ma kêku lau mbo Galili e meŋ têtɲ dec. ³⁸ Anötö kêŋ iŋ ndê ɲaclai atu ti Nalau Dabuŋ gêm Yisu Nasaret-ɲga ahuc, dec kêyalin iŋ sa tu kôm gwelenɲ-ɲga. Ma Anötö whiŋ iŋ, dec iŋ gêm lau sa yêc gameŋ daêsam, ma kôm lau hoŋ naŋ Sadaŋ ndê ɲaclai kêgwiniŋ ɲac dôŋ, naŋ ɲayham sa tiyham. ³⁹ Yac ambo awhiŋ iŋ, ma alic gêtɲ hoŋ naŋ iŋ kôm yêc lau Israel si gameŋ ma yêc Jerusalem. Nac sic iŋ ndu pi a, ⁴⁰ magoc têtɲ bêc titö-ɲga Anötö uŋ iŋ sa akêŋ lau batê-ɲga, ma kôm bu lau daêsam sêlic iŋ. ⁴¹ Lau hoŋ sêlic iŋ dom, magoc yac lau naŋ aŋ ti anôm gêtɲ awhiŋ Yisu têtɲ ndoc iŋ tisa ma mbo whiŋ yac tiyham, naŋ Anötö kêyalin yac sa bu ahoc iŋ ndê tisa ɲawaê asê. ⁴² Ma Anötö gic atu yac bu anem mêtê lau, ma bu ahoc yom asê bu iŋ kêyalin

Yisu dau sa su, bu êñsahê lau tali ti lau batê honj têtj bêc ñambu-nga. ⁴³ Ma propet akwa honj bocdinañ sêhoc yom asê pi in. Ñac sêto bu lau honj nañ sêkêñ whin in, nañ Anötö oc suc ñac si sac kwi tu in ndê ñaê-nga.”

⁴⁴ Pita sôm yom dau mbo, ma Ñalau Dabuñ gêm lau honj nañ sêngô in ndê yom, nañ ahuc. ⁴⁵ Ma lau Israel-nga nañ sêkêñ whin Yisu ma sêmbo sêwhin Pita, nañ sêhêdaê ñandô bu sêlic Anötö kêmwasin lau nañ sêmbo lau Israel si toñ dom, nañ ña Ñalau Dabuñ. ⁴⁶ Bu ñac sêngô ñac lau dau sêsôm yom awha wakuc-nga ti sêmpin Anötö, tôm Ñalau Dabuñ hôc ñac awha sa. Dec Pita sôm têtj lau Israel-nga dinañ, ⁴⁷ “Anötö kên Ñalau Dabuñ têtj lau gameñ apa-nga dindéc tôm in kên têtj yac lau Israel-nga. Bocdinañ ñayham bu ñac sêlin busanğu.” ⁴⁸ Goc in kên yatu bu sêñku ñac tu Yisu Kilisi ndê ñaê-nga. Ma tinjambu lau dinañ sêndac Pita bu mbo whin ñac tôm bêc ñatô.

11

Pita gic minj lau gameñ apa-nga si yom têtj lau Jerusalem-nga

¹ Lau aposel ti lau sêkêñ whin Yisu-nga nañ sêmbo gameñ Judia-nga, nañ sêngô ñawaê bu lau nañ Israel dom, nañ sêkôc Anötö ndê yom sa sêwhin. ² Magoc têtj ndoc Pita hu Sisaria sinj ma mbu têtj Jerusalem gi, nañ lau ñatô sêsôm in. Ñac lau Israel-nga nañ sêkêñ whin Pômdau, ma sêsap lau Israel-nga si sakin akwa ma pwac sêsê ñamlic ñatô su-nga dôñ. Ma ñac sêsôm Pita bocdec bu, ³ “Bocke

am sôc lau nan sênkuc yac neŋ mêtê dasê ŋamlic-ŋga dom, nan si andu, ma gêŋ gêŋ whiŋ ŋac?”

⁴ Dec Pita gic hu whê sa timala têŋ ŋac, gêŋ hon nan hôc asê in, ma sôm, ⁵ “Têŋ bêc dan aô gaten mbec gambo malac Jopa, e gatun kain dan sa ma galic gêŋ ŋagatu dan. Galic gêŋ gitôm po atu dan, nan sêsô wac sip ŋakêcsu hale, ma sêŋwhan sip akêŋ undambê têŋ aô meŋ. ⁶ Aô gatôc gwaniŋ ma galic bôc nom-ŋga tidau-tidau, bôc saleŋ-ŋga ti gêŋ nan sêŋsêlêŋ ŋa ŋatac pu-ŋga, ma mbac lôlôc-ŋga. ⁷ Dinaŋ su, goc gaŋgô awha dan sôm têŋ aô bocdec bu, ‘Pita! Tisa ndic ma neŋ.’ ⁸ Magoc aô gaô yom ma gasôm, ‘Pômdau, mba andô! Moses ndê yomsu gic yao gêŋ dau ma sôm bu in gêŋ ŋadômbwi, ma aô whanŋsuŋ gêm gauc sambuc.’ ⁹ Ma awha dau sa akêŋ undambê tiyham ma sôm, ‘Anötö bu sôm bu gêŋ dan in gêŋ ŋawasi, dec am sôm bu ŋadômbwi dom.’ ¹⁰ Gêŋ hon dinaŋ hôc asê aô tidim tö su, goc Pômdau kôc mbu pi undambê gi tiyham. ¹¹ Ma têŋ ndoc dinaŋ laungac tö sêhôt asê andu nan aô gambo. Ŋamalac dan kêkiŋ ŋac sêtêŋ aô sêmeŋ akêŋ malac Sisaria. ¹² Ŋalau Dabuŋ sôm têŋ aô bu wahêgo dauŋ tu ŋac lau gameŋ apa-ŋga lec dom, ma kac aô bu wawhiŋ ŋac wandi, dec aô gawhiŋ ŋac ga. Ma asidôwai 6 akêŋ Jopa sêwhiŋ yac si. Yac ahôt asê ma asôc ŋamalac dau ndê andu a. ¹³ Ma in gic miŋ têŋ yac bu aŋela dan hoc dau asê têŋ in yêc ndê andu, ma sôm yom têŋ in bocdec bu, ‘Êmkiŋ lau sêtêŋ malac Jopa sêndi ma sêkôc Saimon nan sêsam bu Pita, nan meŋ. ¹⁴ In oc whê yom sa têŋ mac, pi lêŋ nan am ti nem lau hon atap Anötö ndê mwasiŋ nem mac si ambo tamli ŋapaŋ-ŋga sa.’

15 “Bocdinaŋ aö gac hu bu wasôm yom têtj ñac, ma têtj ndoc dau dinaŋ Nalau Dabuŋ gêm ñac ahuc tôm in meŋ pi yac têtj ñamata-ŋga. 16 Ma têtj dinaŋ aö gauc gêm Pômdau ndê yom bocdec bu, ‘Jon kêku lau ña bu, tigenj Anötö oc êŋku mac ña Nalau Dabuŋ.’ 17 Lau dinaŋ sêkêtj whiŋ Pômdau Yisu Kilisi tôm yac lau Israel-ŋga dakêtj whiŋ, ma bocdinaŋ dec Anötö kêmwasiŋ ñac ña Nalau Dabuŋ tôm in kôm têtj yac. Anötö dau ndê lêŋ dinaŋ, ma aö asa dec bu walhac ahuc?”

18 Lau Israel-ŋga dau sêŋgô Pita ndê yom dinaŋ e ñac si yom mba, ma sêmpinj Anötö ma sêsôm, “Kwahic dec yac tanyalê bu lau hoŋ naŋ sem dau kwi, naŋ oc sêtap Anötö ndê mwasiŋ sêndöc tali ñapaŋ-ŋga sa. Yac lau Israel-ŋga, ma lau naŋ sêmbo Israel si toŋ dom, naŋ sêwhiŋ.”

Lau sêkêtj whiŋ Yisu yêc malac Antiok

19 Têtj ndoc lau Israel-ŋga sic Steven ndu, naŋ sic hu sêkêtj kisa lau sêkêtj whiŋ-ŋga e ñac si daêsam sêhu Jerusalem siŋ ma sêlhô têtjtêtj. Nätô sêtêtj gamenj Pionisia-ŋga ti nduc Saipras, ma ñatô sêtêtj malac Antiok si. Yêc gamenj bocke naŋ sêhoc asê, naŋ sêhoc ñawaê ñayham asê, magoc sêsôm têtj lau Israel-ŋga tawasê. 20 Magoc lau ñatô naŋ sêhu Jerusalem siŋ, naŋ si malachu Sairin ma nduc Saipras, naŋ sêtêtj Antiok si, ma sic hu sêsôm ñawaê ñayham pi Pômdau Yisu têtj lau Grik sêwhiŋ lau Israel-ŋga yêc malac dinaŋ. 21 Ma Pômdau gêm mbec gwelenj dau e lau daêsam ñandô sem dau kwi ma sêkêtj whiŋ Pômdau.

22 Tiŋambu lau Jerusalem-ŋga naŋ sêkêtj whiŋ Yisu, naŋ sêŋgô gêtj dau ñawaê, dec sêŋkinj Banabas

têñ Antiok gi. ²³⁻²⁴ Banabas in̄ ñgac ñayham nan̄ Ñalau Dabuñ gêm in̄ ahuc ma kên̄ whiñ ñaᅇga. Têñ ndoc in̄ hôc asê Antiok, nan̄ gêlic bu lau daêsam sêtap Anötö ndê mwasin̄ sa ma sêkên̄ whiñ Yisu. Dec in̄ tac ñayham atu, ma kêgilí ñac bu sêsap Pômdau dôñ, ma sêkên̄ whiñ in̄ ti si ñalôm sambuc. Ma têñ ndoc dinan̄ lau daêsam sêᅇgô Banabas ndê yom ma sêkên̄ whiñ Pômdau.

²⁵ Malô goc Banabas têñ malac atu Tasis gi ma kêsâlê Saul. ²⁶ In̄ tap in̄ sa su, goc kôc in̄ sa, ma in̄lu sêmbu sêtên̄ Antiok si. Ma in̄lu sêkôm gwelen̄ yêc gôlôwac dabuñ ñalôm, sêndôhôn̄ lau daêsam gitôm yala sambuc dan̄. Malac Antiok ti malac ñamata-ᅇga nan̄ lau sic hu sêsam lau sêkên̄ whiñ-ᅇga bu Kilisi ndê lau.

²⁷ Têñ ñasawa dinan̄ propet ñatô akên̄ Jerusalem sêsip Antiok si. ²⁸ Ma Ñalau Dabuñ kac ñac si ñgac dan̄ ñaê Agabus, dec tisa yêc lau sêkên̄ whiñ-ᅇga aᅇgô-ᅇga, ma hoc yom asê bu tiᅇambu tôbôm atu oc nem gameñ nan̄ lau Rom sem gôlin̄, nan̄ ahuc sambuc. (Ma in̄ ndê yom dau ñandô sa têñ ndoc Klaudias ti kin̄ Rom-ᅇga.) ²⁹ Tu dinan̄-ᅇga lau nan̄ sêkên̄ whiñ Yisu sêkôc gauc pi lên̄ bu sênem asidôwai nan̄ sêndöc gameñ Judia-ᅇga, nan̄ sa. Ñac tigeñ-tigeñ sic awa sa tôm Anötö kêmwasin̄ ñac, ³⁰ ma sêkên̄ têñ Banabas lu Saul bu sêkôc sa sêndi, ma sêkên̄ têñ lau sêkên̄ whiñ-ᅇga si lau bata nan̄ sêmbu Jerusalem.

12

Lau sêkên̄ whiñ-ᅇga sêtap kisa atu sa

1 Têñ ndoc dinañ Kinj †Herod gauc gêm tidôn bu kên kisa lau sêkên whin-nga, ma kôc ñac si lau ñatô dôn. 2 Inj gic atu inj ndê lau sinj, dec sic Jon ndê dôwa Jems ndu ña bien baliñ. 3 Inj gêlic bu gêñ dinañ kôm lau Israel-nga atac ñayham sa, dec inj sôm bu inj ndê lau sinj-nga sêkôc Pita dôn, têtêm lau Israel-nga sêlic om atu †Mwasinj Bolom Yist Mba-nga. 4 Bocdinañ lau sinj-nga sêkôc Pita dôn ma sêkên inj ndöc gapocwalô. Ma sêkên lau sinj-nga ton hale sêyob inj sêo dau sêo dau, ma ñgac hale sêmbo ton tigen-tigen ñalôm. Herod gauc gêm bu kên inj ndöc dinañ e lau Israel si Mwasinj Bolom Yist Mba-nga ti †Pasowa-nga pacndê, goc kôc inj sa ma êmatôc inj yêc lau anğô-nga. 5 Bocdinañ Pita ndöc gapocwalô, magoc lau sêkên whin-nga hon nañ sêmbo Jerusalem, nañ sêten mbec ñanğa tu inj-nga têtên Anötö.

Pômdau ndê anjela gêm Pita sa

6 Têtên ôbwêc dañ Pita yêc bêc yêc gapocwalô, ma Herod kêmatinj yom tidôn su bu êmatôc inj têtên lañsê. Sêsô inj amba dôn ña sen lu, ma gi sêsô pi ñgac sinj-nga lu. Ma lau sinj-nga ñatô sêlhac sêyob gatam. 7 Ma ñagahô ñambwa Pômdau ndê anjela dañ hóc asê, ma ñawê pô gapocwalô ñalôm. Inj ton Pita sip ñabi e tali sa, ma sôm têtên inj, “Ñagahô! Tisa!” Goc sen nañ sêsô inj amba dôn, nañ tigolon ma peñ sip gi. 8 Ma anjela sôm, “Êmasañ daôm. Kic nem pinjkap dôn ma sôc nem atapa ti ñakwê baliñ sa, goc êmkuc aö.” Pita kôm gitôm inj sôm, 9 ma kêkuc anjela dau. Inj gauc gêm bu gêñ nañ anjela kôm, nañ gitôm mbê dañ, ma kêyalê dom bu gêñ dau inj gêñ ñandô. 10 Injlu sêñlêc ñgac sinj-nga lu nañ sêyob andu dau e sêhóc

asê gatam nan sa malac lôm. Gatam dau gêlêc dau su, ma sêsa awê si. Inlu sênsêlêñ sêsa señ dan, ma sep tigen anela hu in siñ.

¹¹ Têñ dinan Pita ndê gauc sa ma sôm têñ dau, “Kwahic dec aö kayalê tidôn bu Pômdau kêkin ndê anela bu êngaho aö su yêc Herod amba, bu gêñ nan lau Israel-nga gauc gêm bu sêkôm têñ aö, nan oc nandô sa dom.” ¹² In kêyalê gêñ dau pi nandô, goc sa têñ awhê dan ñaê Maria ndê andu gi. Maria in Jon, ñngacsênom nan sêsam bu Mak, nan dinda. Ma têñ ôbwêc dinan lau daêsam sêkac sa sêmbo Maria ndê andu bu sêteñ mbec. ¹³ Pita hóc asê ma kêmati gatam. Ma awhê akiñ dan ñaê Roda sa gi bu lic asa kêmati gatam. ¹⁴ In ngô in awha dec kêyalê bu Pita, dec tac ñayham sa atu ma kêlhiñ gatam siñ kêtî mbu gi ma sôm têñ lau bu, “Pita dé kalhac gatam!” ¹⁵ Magoc ñac sêkêñ whiñ dom, ma sêsôm têñ in bu, “Am nem gauc kêñsôn!” Goc in sôm yom pi Pita ñapan e ñac sêsôm, “Mboe in ndê anela, me?” ¹⁶ Sêkôc gauc dinan sêmbo, ma Pita gacgeñ kêmati gatam kalhac. Malô ma sêlêc gatam su têñ in e sêlic in ma sêsö nandô. ¹⁷ Pita gic amba bu sênem dau dôn, goc gic miñ yom pi ñalêñ nan Pômdau kôc in su yêc gapocwalô. Ma in sôm, “Mac andi ma asôm asê têñ Jems ma asidôwai ñatô.” Goc in hu ñac siñ ma sa gi.

¹⁸ Têñ bêbêc lau siñ-nga nan sêyob gapocwalô sêlic bu Pita anğô mba. Gêñ dau gêli ñac ñalôm sa nandô, ma ñac gauc gêm yom daêsam pi in bu oc mbo nde. ¹⁹ Ma Herod ngô ñawaê, dec kêñ lau sêñsalê in e gimba. Goc in kêsu lau siñ-nga nan sêyob Pita, ma gic atu bu sêndic ñac ndu.

Pômdau gic Herod ndu

Tinjambu Herod hu gameŋ Judia-ŋga siŋ ma sa têtj malac Sisaria gi bu mbo bêc ñatô. ²⁰ Tôm ñasawa hic baliŋ ñagec gi su, naŋ yom ñawapac ñatô yêc Herod ma lau malac Taya ma Saidon-ŋga ñalhu, dec iŋ gêlic ñac sac. Magoc têtj têtj iŋ mbo malac Sisaria, naŋ lau dau ñalôm tigenj ma gauc gêm bu sêhê wamba iŋ tiyham. Nahu bu ñac sêmbo Herod ndê gôliŋ ñapu ma lau gameŋ dinaŋ-ŋga takwê Herod tôm yala hoŋ, bu nem ñac sa ña gêtj daneŋ-ŋga ñatô. Tu dinaŋ-ŋga sêmasaŋ yom whiŋ Blastus, ñgac naŋ yob Herod ndê andu, ma semlhi iŋ bu nem ñac awha têtj Herod. Ma sic ndoc bu sêmasaŋ yom wamba-ŋga dau whiŋ Herod.

²¹ Têtj bêc dau Herod sôc ndê ñakwê ti ñawasi kiŋ-ŋga sa, goc ndöc ndê pôŋ ma sôm ndê yom daêsam asê têtj lau malac lu dinaŋ-ŋga. ²² Nac sêŋgô su ma sêmbwêc, “Kec! Awha dindéc ñamalac ñambwa ndê awha dom, anötö daŋ ndê awha.” ²³ Herod ñgô ñac si yom dinaŋ, dec toc dau sa kêtj ma kêtj waê têtj Anötö dom. Ma tu dinaŋ-ŋga Pômdau ndê aŋela gic iŋ ma kôm iŋ gêmbac atu. Dombo sem iŋ ahuc ma seŋ iŋ e mbac ndu.

²⁴ Têtj têtj dinaŋ ma kêsêlêŋ meŋ, naŋ lau sem mêtê ñapaŋ e Anötö ndê yom tiapa, ma lau daêsam sêkêŋ whiŋ. ²⁵ Banabas lu Saul sic bata si gwelenj yêc malac Jerusalem, goc sêmbu sêtêŋ Antiok si. Ma sêkôc Jon, ñgac naŋ sêsam iŋ ndê ñaê daŋ bu Mak, naŋ whiŋ iŋlu gi.

13

Sem mbec Banabas lu Saul bu sêkôm gwelenj

¹ Lau propet ti kêdôhôn-waga bocdec sêmbô m alac Antiok ma sêkôm gwelen yêc gôlôwac dabuñ ñalôm. Banabas lu Saimon nañ sêsam bu Naiga, Lusias akêñ malac Sairin, Saul ma Manaen (nañ tiatu whiñ †Herod Antipas têtñ ndoc inlu sêmbô balê). ²Têtñ bêc dañ ñac lau dau sêmbô sêwhiñ dau ma sêhu gêtñ daneñ-nga siñ tu sêtoc Pômdau sa-nga. Ma Nalau Dabuñ sôm têtñ ñac bu, “Aô kayaliñ Banabas lu Saul sa bu sêkôm gwelen ñawaê ñayham-nga. Bocdinañ anem mbec inlu ma añkiñ inlu sêsa sêndi ma sêkôm gwelen dau.” ³ Lau dau sêngô su, goc sêhu gêtñ daneñ-nga siñ ti sêteñ mbec ñasawa dañ tiyham, ma sêkêñ amba sac Saul lu Banabas, ma sêñkiñ inlu sêsa si.

Saul lu Banabas sêmbô nduc Saipras

⁴ Nalêñ dinañ Nalau Dabuñ kêkiñ Saul lu Banabas, dec inlu sêtêtñ malac Selusia si, ma sêpi wañ dañ ma sêsa nduc Saipras si. ⁵ Ñac sêsôc baô yêc malac Salamis, ma sêsôc lau Israel si lôm wê-nga yêc dindê, ma sem mêtê lau ti sêhoc Anötö ndê yom asê. Ma Jon mbo whiñ inlu bu nem inlu sa.

⁶ Tiñambu sêñsêlêñ ma sêhoc ñawaê ñayham asê yêc nduc Saipras ñagameñ honj e sêhoc asê malac Papos. Yêc dinañ sêtap propet tasan dañ sa nañ kôm gwelen mbectoma-nga whiñ. In ñgac Israel-nga dañ ma in ndê ñaê Ba-Jisas. ⁷ In gêm akiñ ñgac Rom-nga nañ gêm gôliñ nduc Saipras, nañ ndê ñaê Segias Polas. Gôliñwaga dau in ñgac tiguauc, dec kêgalêm Banabas lu Saul sa, bu in tac whiñ bu sêwhê Anötö ndê yom sa têtñ in. ⁸ Magoc Ba-Jisas kôm bu êngwiniñ ti kêñ kisa inlu, ma tac whiñ bu kac gôliñwaga dau kwî bu kêñ whiñ Pômdau dom.

(Ba-Jisas ndê ñaê dan Elimas, nan danem kwi bu Mbectoma.) ⁹ Têñ ndoc dinan Nalau Dabun gêm Saul, nan sêsam bu Pol ahuc, ma in tahê Elimas ma sôm, ¹⁰ “Am Sadan atu am! Am kêñ kisa lêñ gitêñ hon, ma sac ti mêtê tasan gêm am ahuc. Am bu kôm Pômdau ndê lêñ solop êñsôn. ¹¹ Kwahic dec am oc êmsahê Pômdau ndê ñaclai. Am oc tampec sa ma tôm bêc ñatô am oc lic gameñ ti ac ñawê tiyham dom.” Ma ñagahô ñasec gêm ñgac dau tandô ahuc, ma in kêsêlêñ kêsá ma kêsâlê ñamalac dan bu kêm in amba ma wê in. ¹² Segias Polas hêdaê tu Saul lu Banabas si yom pi Pômdau-ñga, ma têñ ndoc in gêlic gêñ nan hôc asê Elimas, nan in kêñ whin Yisu.

Pol gêm mêtê mbo Antiok

¹³ Pol lu Banabas ma Mak sêhu Papos sin ma sêpi wan dan, ma sêlac sêtêñ malac Pega nan yêc gameñ Pampilia-ñga si. Yêc gameñ dinan Jon hu inlu sin ma mbu têñ Jerusalem gi. ¹⁴ Goc inlu sêhu Pega sin ma sêtêñ malac Antiok nan yêc gameñ Pisidia-ñga,* nan si. Têñ bêc Sabat-ñga sêsôc lau Israel si lôm wê-ñga si, ma sêndöc sic. ¹⁵ Sêngô Anötö ndê yom nan sêsam yêc Buku Yomsu-ñga ti Propet si Buku, goc lau bata lôm wê-ñga-ñga sêkêñ yom têñ inlu ma sêsôm, “Asidôwa lu. Amlu nem yom bu yêc bu apuc lau dindéc dôn, dec asôm asê têñ yac.”

¹⁶ Goc Pol tisa kalhac, ma gic amba têñ lau bu sênem dau dôn, goc sôm, “Mac lau Israel-ñga ti mac lau apa nan atoc Anötö sa. Anğô su nan! ¹⁷ Yac lau Israel-ñga mba Anötö kêyalin yac mba abanji

* **13:14:** Malac lu ñaê Antiok sêyêc. Dan yêc gameñ Siria-ñga - alic Apo 13:1; ma 14:26. Ma dan yêc gameñ Pisidia-ñga (alic map).

sa. Ma tinjambu inj kôm ñac si wakuc nanj sêndöc gameñ Isip-ñga, n anj sêti lau tonj atu. Ma têtñ ndoc inj kôc ñac su yêc Isip, nanj kôm gêtñ ti ñaclai atu daêsam. ¹⁸ Tinjambu ñac sêkôm mêtê wachuc daêsam tôm yala 40 nanj sêmbo gameñ sawa, magoc Anötö hu ñac sinj dom. ¹⁹ T injambu inj ku lau tonj 7 dulu yêc gameñ Kanan-ñga, ma kêtñ ñac si gameñ têtñ lau Israel-ñga sêwêkainj. ²⁰ Gêtñ honj dinañ hóc asê yêc yala 450 ñalôm. Tinjambu inj kêtñ lau sêmatôc yom-ñga sêyob lau Israel-ñga e meñ têtñ propet Samuel ndê têm. ²¹ Têtñ ndoc dinañ lau ðau sêndac kinj ðañ bu nem gôlinj ñac, ma Anötö kêtñ Saul, nanj ndê damba Kis akêtñ Benjamin ndê tonj. Saul gêm gôlinj tôm yala 40, ²² goc Anötö kôc inj su ma kêtñ Dawid ti kinj ô inj su. Ma inj sôm yom pi Dawid bocdec bu, ‘Aö galic Jessi ndê atu Dawid bu ñgac nanj ndê ñalôm ti gauc tap aneñ atac whinj sa, ma oc kôm gêtñ honj tôm aö atac whinj.’ ²³ Anötö kêtñ ñgac nem lau si-ñga Yisu sa yêc Dawid ðau ndê wakuc, tôm inj gic bata munj su, ma kêtñ inj hóc asê Israel. ²⁴ Yisu gic hu ndê gwelenj su dom, ma Jon gêm mêtê têtñ lau Israel-ñga honj bu sênem si ñalôm kwi ma sêlinj busañgu. ²⁵ Têtñ ndoc Jon ndê gwelenj kêtñ bu pacndê, nanj inj sôm têtñ lau bu, ‘Mac gauc gêm bu aö asa? Ngac nanj Anötö gic bata bu ti mac nem Mesaya, nanj aö dom. Mba! Magoc inj oc meñ êñkuc aö. Inj ñgac tiwaê ma aö ñgac ñambwa, gitôm dom bu wati inj ndê ñgac akinj tu wanğapwêc inj ndê atapa ñawalô su-ñga.’

²⁶ “O asidôwai. Mac lau Israel-ñga nanj asa akêtñ abañ Abraham, ti mac lau nanj ambo lau Israel si tonj dom magoc atoc Anötö sa. Nawaê dindec pi

Anötö ndê lêṅ nem lau si-ṅga, naṅ iṅ kêṅ gic waê yac hoṅ. ²⁷ Lau Israel Jerusalem-ṅga ti ṅac si lau bata sêsam propet akwa-kwa si yom asê yêc ṅac si lôm wê-ṅga tôm bêc Sabat-ṅga hoṅ. Magoc têṅ têm Yisu hôc asê, naṅ sêṅyalê dom bu iṅ Mesaya dau, ma sêkic yom bu sêndic iṅ ndu. ṅac sêṅyalê dom bu lêṅ bocdinaṅ dec kôm yom naṅ lau propet dau sêhoc asê pi Mesaya, naṅ ṅandô sa. ²⁸ ṅac sêtap yom giso daṅ sa pi Yisu tu bu sêndic iṅ ndu-ṅga lec dom, magoc sêndac Pailot bu ndic iṅ ndu. ²⁹ ṅac si lêṅ dinaṅ dec kôm yom hoṅ naṅ sêto pi Yisu muṅ su, naṅ ṅandô sa. Pailot ndê lau sic Yisu ndu su, goc lau sêkôc iṅ su yêc a gicso ma sêkêṅ iṅ ndê ṅamlan yêc sêhô. ³⁰ Magoc Anötö uṅ iṅ sa akêṅ lau batê-ṅga. ³¹ Ma tôm bêc daêsam iṅ mbo whiṅ lau naṅ sêṅsêlêṅ sêwhiṅ iṅ têṅ ndoc iṅ gic hu ndê gwelen yêc Galili e lau sic iṅ ndu yêc Jerusalem. ṅac lau dau sêlic iṅ tisa su yomandô, madec sêsôm asê têṅ lau hoṅ. ³²⁻³³ Kwahic dec yac asôm ṅawaê ṅayham asê têṅ mac bocdec bu, Anötö uṅ Yisu sa akêṅ lau batê-ṅga. Ma bocdinaṅ dec yom naṅ iṅ gic bata têṅ abanji, naṅ kwahic dec iṅ kôm ṅandô sa têṅ abanji si lau wakuc yac dec. Tôm yom naṅ sêto yêc Wê tilu-ṅga yêc Buku Wê-ṅga bocdec bu, *‘Acsalô lec am ti aô neṅ atunṅac solop, ma aô gati am Damam.’* ³⁴ Anötö uṅ iṅ sa akêṅ lau batê-ṅga bu iṅ ṅamlic tibalê dom. Bu mba, dec oc tôm dom bu sêto yom bocdec bu, *‘Pwac dabuṅ naṅ aô kamatiṅ gawhiṅ Dawid, naṅ tidôṅ su, ma mac oc atap pwac dau ṅa-mwasin sa.’* ³⁵ Ma yom dau Dawid to yêc bocdec, *‘Am oc hu nem ṅgac Dabuṅ sin bu tibalê dom.’* ³⁶ Anṅô su naṅ! Dawid to yom dinaṅ

hêganôn in dau dom. Bu têt ndoc Dawid gic bata gwelen nan Anötö kêt sip in amba, nan Dawid mbac ndu whin lau têt dinan-nga, ma sênsuhun in whin ndê apai. Ma in ndê namlan tibalê su. ³⁷Tigen Yisu, nan Anötö un in sa akêt lau batê-nga, nan ndê namlan tibalê dom.

³⁸“Bocdinan anen asidôwai hac, anğô. Aö tac whin bu mac anyalê napep bu yom nan yac ahoc asê têt mac, nan bu whê mac nem gauc sa pi lêt bu Anötö suc mac nem sac kwi tu Yisu-nga.

³⁹Mac nem dan gitôm dom bu ênkuc yomsu hon nan Moses to e Anötö lic in bu namlac gitêt. Mba andô! Tigen kwahic dec lau nan sêkêt whin Yisu, nan Anötö gêlic nac bu lau gitêt tu in-nga. ⁴⁰Ayob daôm bu atec nawaê nayham dindéc dom, tu bu yom nan lau propet sêsôm, nan nandô sa pi mac dom. Yom dau bocdec:

⁴¹Alic su nan mac lau apu yom ti atan bôlê-nga. Kwahic dec aö oc wakôm gêt atu dan, nan lau bu sêsôm asê têt mac, dec oc akêt whin dom! Mac alic ti ahêdaêm, magoc oc andinam!” [*Hab 1:5*]

⁴²Pol gic bata in ndê yom dinan, ma inlu Banabas bu sêhu lôm wê-nga sin sêsa awê sêndi. Ma lau sêndac inlu bu sêmbu sêmen têt Sabat nambu-nga, ma sêsôm yom tiyham pi gêt hon dinan. ⁴³Lau bata lôm wê-nga sêkêt gôlôwac sêsa si su, ma lau daêsam sênkuc Pol lu Banabas. Lau natô nac lau Israel-nga, ma lau natô nac lau gameñ apa-nga nan sênkuc lau Israel si sakin sênem akin Anötö-nga. Ma Pol lu Banabas sem yomgalôm sêwhin nac, ma sem la nac bu takwê Anötö ndê mwasin tu bu puc nac si sêkêt whin dôn tôm bêc hon.

⁴⁴ Sabat danj tiyham hôc asê, ma lau daêsam andô sêkac dau sa bu sêngô Pômdau ndê yom. Kêpiñ bu lau malac-nga honj sêmenj sêpitigenj. ⁴⁵ Tigenj lau Israel-nga ñatô sêlic tonj atu dinanj ma sem lêmunj ñandô. Bocdinañ ñac atac ñandê ma sêsôm yom sac-sac daêsam bu sêngwiniñ Pol ti ndê yom. ⁴⁶ Magoc injlu Banabas sêlhac ti atac pa su ma sêo ñac si yom ma sêsôm, “Anötö kêkiñ alu bu asôm inj ndê yom asê têtj mac lau Israel-nga munj. Magoc mac atec inj ndê yom. Mac atec bu atap senj andöc tamli-nga sa, a? Tu dinanj-nga dec alu oc ahu mac siñ, ma atêtj lau nanj lau Israel dom, nanj andi. ⁴⁷ Pômdau dau gic atu alu bu akôm bocdinañ, tôm yom nanj Aisaya to pi Anötö ndê ñgac akiñ bocdec bu:

Aö wanjkiñ am gitôm ñawê bu têtj lau nanj lau Israel dom, nanj ndi. Ma am oc sôm ñawaê ñayham asê pi anej lêtj wanem lau si-nga e tiapa yêc gameñ honj.” *[Ais 49:6]*

⁴⁸ Lau gameñ apa-nga dinanj sêngô yom dau, ma ñac atac ñayham sa ma sêtoc Pômdau ndê yom sa. Ma lau honj nanj Pômdau kêyalinj ñac sa su bu sêtap senj sêndöc tali-nga sa, nanj sêkêtj whinj.

⁴⁹ Ma Pômdau ndê yom gi tiapa gêm gameñ honj dinanj ahuc. ⁵⁰ Magoc yêc malac dinanj lau Israel-nga ñatô sêngilí lau bata ti lauwhê tiwaê nanj sêmbö gôlôwac Israel-nga ñalôm, ma sêkêtj kisa Pol lu Banabas ma sêmasuc injlu su yêc ñac si gameñ. ⁵¹ Bocdinañ injlu sêtonj kop su yêc si gahi bu töt lau dau si giso asê, ma sêtêtj malac Aikoniam si. ⁵² Ma Anötö kêñ Njalau Dabuñ gêm lau malac Antiok-nga nanj sêkêtj whinj Yisu, nanj ahuc, ma sêmbö ti atac ñayham ñapañ.

14

Pol lu Banabas sem mêtê sêmbo malac Aikoniam

¹ Pol lu Banabas sêhóc asê malac Aikoniam, ma sêhkuc si gêbôm ma sêsôc lau Israel si lôm wê-nga si. Ma yêc dinan inlu sem mêtê ñalêñ ñayham e lau daêsam sêkêñ whin Yisu, lau Israel-nga ma lau gamen apa-nga sêwhin. ² Magoc lau Israel-nga nan sêkôc inlu si yom sa ti sêkêñ whin dom, nan sêngilí lau gamen apa-nga e sêlic lau sêkêñ whin-nga sac. ³ Tu dinan-nga Pol lu Banabas sêmbo malac Aikoniam ñasawa hic baliñ, ma sêlhac ñannga tu bu sêwhê Pômdau ndê yom sa-nga. Ma Pômdau kên ñaclai têt inlu bu sêkôm gêt dalô ti gêt atu-tu, tu bu puñ yom nan inlu sêhoc asê pi in ndê mwasin, nan dôñ. ⁴ Gêt dau kôm lau malac-nga sêwhê dau kôc, ñatô sêlhac sêwhin lau Israel-nga, ma ñatô sêlhac sêwhin aposel lu dinan. ⁵ Têt dinan lau Israel-nga ma lau gamen apa-nga nan sêkêñ kisa inlu, nan sêkic yom sêwhin ñac si lau bata bu sêkôm inlu ñayom ma sêtuc inlu ña hoc ndu. ⁶⁻⁷ Tigen inlu sêngô ñapuc, ma bocdinan dec sêlhô sêtêt gamen Likonia-nga si. Ma yêc gamen dinan, inlu sêkôm gwelen ñawaê ñayham-nga yêc malac Listra ma malac Derbi ma yêc ñagamen ñamakê-nga.

Pol lu Banabas sêtêt malac Listra si

⁸ Yêc malac Listra ñac bôlin dan mbo, nan gahi lu-lu tibalê. Dinda kôc in bocdinan, ma in kêsêlên dan dom. ⁹ Têt bêc dan in ndôc gamen nan Pol gêm mêtê mbo, ma ñgô in ndê yom. Pol tahê in e kêyalê bu in kên whin Pômdau ñannga tôm bu kôm in ñayham sa. ¹⁰ Dec Pol ta yom ña awha atu ma sôm, “Tisa lhac!” Ma ñagahô ñambwa ñac dau tisa ma kêsêlên.

11 Lau Likonia-nga sêlic gêñ nan Pol kôm, dec sêmbwêc yêc dau awha-nga ma sêsôm, “Kec, anötöi sem ñamalac anğô ma sêsip sêtên yac sêmen.” 12 Ma sêhê ñaê Seus pi Banabas kêkuc ñac si anötö ñamata-nga ndê ñaê. Ma sêsam Pol bu Hermes, kêkuc ñac si anötö apa dan ñaê, ñahu bu in ñgac sôm yom-nga. 13 Lau malac dinan-nga si lôm tu sênem akiñ ñac si anötö apa Seus, nan kalhac kêpiñ malac dau ñagatam. Ma anötö apa Seus ndê dabuñsiga dan, ti ñac lau malac-nga atac whiñ bu sêkên gêñ pi ya ti da têt Pol lu Banabas. Dec in kôc makao gapoc ñatô ma gêñ ñatô tu sêngôlôn makao ma sêkên ti da-nga, ma ñac hon sêkac dau sa sêmbô malac dau ñasactô. 14 Magoc têt ndoc aposel lu sêngô gêñ dinan ñawaê, nan sêkac si ñakwê kic bu sêtôc asê bu sêlic gêñ dau so sambuc. Ma sêsa ñalhu si, ma sêmbwêc yom bocdec bu, 15 “Ei! Mac akôm in dinan tu ake-nga? Alu ñamalac atôm mac, ma amen bu asôm ñawaê ñayham asê têt mac. Alu bu asôm têt mac bu ahu nem anötöi tasan hon siñ ma anem daôm kwi ma anem akiñ Anötö Tali Ndadu, nan kêmasan undambê ti nom ma gwêc ti gêñ hon. 16 Muñ-ñ ga in kên ñasawa têt lau nom-nga hon bu sêkôm gêñ tôm si atac whiñ. 17 Magoc in kêmwasiñ lau nom-nga ñapan bu whê ñac si gauc sa pi in. In kên u gic akên umbon, dec mac nem ôm sem ñandô daêsam. In kên gêñ danen-nga daêsam têt mac, ti gêñ ñayham-ñayham tu bu kôm mac atac ñayham-nga.” 18 Inlu sêwhê gêñ hon dinan sa têt lau dau, magoc lau ñatô si gauc sa dom, ma sêkôm ñanğa bu sêkên da têt inlu.

19 Têt dinan lau Israel-nga ñatô nan sêmen

akêñ malac Antiok ma Aikoniam, nañ sêsôm yom daêsam têtñ lau e sêkac si ñalôm kwi ma sêlic Pol lu Banabas sac. Dec sêtuc Pol ña hoc e gauc gêm bu inñ mbac ndu su, goc sêhê inñ sa malac ñamakê gi. ²⁰ Magoc lau sêkêñ whinñ Yisu-ñga ñatô sêsa si sêñgihi inñ a huc, dec inñ tisa ma mbu sôc malac Litra gi. Ma ñagalanşê inñlu Banabas sêlhö sêtêñ malac Derbi si.

Pol lu Banabas sêmbu sêtêñ Antiok si

²¹ Inñlu sêsôm ñawaê ñayham asê yêc malac atu Derbi, e lau daêsam sêkêñ whinñ Pômdau. Tinambu inñlu sêmbu si, ma sic lau sêkêñ whinñ-ñga kêsi yêc malac Litra, Aikoniam, ma Antiok yêc gameñ Pisidia-ñga. ²² Sêpuc lau sêkêñ whinñ-ñga dôñ bu sêlhac ñanğa ma sêhu si sêkêñ whinñ sinñ dom. Sêsôm têtñ ñac bu, “Yac bu dambo Anötö ndê gôlinñ ñapu, nañ inñ gêtñ sauñ dom. Dalhac ñanğa ma dahôc ñawapac dandic ñawaê.” ²³ Ma yêc lau sêkêñ whinñ-ñga ñatonñ honñ nañ inñlu sic kêsi, nañ Pol lu Banabas sênyalinñ lau bata sa bu sêyob tonñ tigenñ-tigenñ. Inñlu sem mbec lau bata dau ma sêkêñ ñac sêsip Pômdau, nañ ñac honñ sêkêñ whinñ inñ, nañ amba. Ma ñac honñ sêhu gêtñ danenñ-ñga sinñ tu bu sêtenñ mbec-ñga, ma sêndac Pômdau bu puc lau bata dau dôñ. ²⁴ Inñlu sic gameñ Pisidia-ñga kêsi su, goc sêtêñ gameñ Pampilia-ñga si. ²⁵ Yêc dinanñ sêhoc ñawaê ñayham asê yêc malac Pega, ma tinambu sêsa malac Atalia si. ²⁶ Ma yêc Atalia sêpi wanñ danñ, ma sêmbu sêtêñ malac Antiok nañ yêc gameñ Siria-ñga si. Muñ-ñga lau yêc malac d au sênyalinñ inñlu sa ma sêtenñ Anötö bu êmwasiñ inñlu tu gwelenñ nañ kwahic dec inñlu sic bata su-ñga. ²⁷ Sêhóc asê su goc sêkac lau

sêkêñ whiñ-nga hon sa, ma sic miñ gêñ hon nañ Anötö gêm inlu sa bu sêkôm. Ma sêsôm asê têtñ ñac bu kwahic dec Anötö gêlêc gatam su têtñ lau nañ lau Israel dom, dec ñac si lau daêsam sêkêñ whiñ Yisu. ²⁸ Ma inlu sêmbo sêwhiñ lau sêkêñ whiñ-nga yêc malac Antiok ñasawa baliñ.

15

Lau atu-tu sêkac sa sêmbo Jerusalem

¹ Lau sêkêñ whiñ-nga ñatô akêñ gameñ Judia-ñ ga sêhóc asê Antiok, ma sêndôhôn yom têtñ lau sêkêñ whiñ-nga nañ lau Israel dom, nañ bocdec bu, “Mac bu asê nem laungac si ñamlic ñatô su añkuc pwac nañ Moses to yom pi, nañ dom, dec oc tòm dom bu Anötö nem mac si.” ² Tu yom dinañ-nga dec kisa atu yêc Pol lu Banabas ma lau gameñ Judia-nga dinañ ñasawa, ma sêsen dau ñapan pi yom dau. Bocdinañ lau sêkêñ whiñ-nga sênyaliñ Pol lu Banabas ma lau sêkêñ whiñ-nga ñatô sa, ma sêñkiñ ñac bu sêpi Jerusalem sêndi ma sêngô lau aposel ti lau bata si gauc pi yom dau. ³ Sêñkiñ ñac si su, ma têtñ ndoc Pol ti lau dau sêñsêlêñ sêmbo sen, nañ sic miñ têtñ lau sêkêñ whiñ-nga yêc gameñ Pionisia ti Samaria-nga, pi ñac si gwelen têtñ lau nañ lau Israel dom. Sêwhê sa bu lau apa daêsam sêkac si ñalôm kwi ma sêkêñ whiñ Pômdau. Ma yom dau kôm lau sêkêñ whiñ-nga hon atac ñayham atu. ⁴ Ma têtñ ndoc sêhóc asê Jerusalem, nañ lau sêkêñ whiñ-nga ti aposel ma lau bata sêkôc ñac sa. Ma inlu sic miñ gêñ hon nañ Anötö gêm inlu sa bu sêkôm.

⁵ Têtñ dinañ lau Palêsai ñatô nañ sêkêñ whiñ Yisu, nañ sêtisa ma sêsôm, “Yac gauc gêm tidôn bu dandic

atu bu lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ Yisu, naŋ sêsê launŋac si ŋamlic ŋatô su ma sêsôc Moses ndê yomsu ŋapu.” ⁶ Goc sêkac lau aposel ti lau bata hoŋ sa sêpitigeŋ bu sêkôc gauc pi yom dau. ⁷ Sêsôm yom ŋasawa baliŋ su, goc Pita tisa ma sôm, “Asidôwai, gauc nem gêŋ naŋ Anötö kôm têtŋ lau gameŋ apa-ŋga ŋatô, têtŋ têtŋ dê gi su. Mac aŋyalê su bu iŋ gêlic ŋayham bu ŋac sêŋgô ŋawaê ŋayham sa aô dauŋ whaŋsuŋ, ma sêkêŋ whiŋ. ⁸ Anötö naŋ kêyalê ŋamalac hoŋ si ŋalôm, naŋ kêŋ ŋalau Dabuŋ têtŋ ŋac tôm iŋ kêŋ têtŋ yac, dec tôc asê bu iŋ ndê mwasiŋ gic ŋac ŋawaê whiŋ. ⁹ Iŋ kêmasaŋ ŋac si ŋalôm ŋawasi sa tu ŋac si sêkêŋ whiŋ-ŋga, gitôm iŋ kôm têtŋ yac. Gêŋ dau whê sa bu iŋ gêlic yac hoŋ bu lau kaiŋ tigeŋ. ¹⁰ Magoc iŋ kôc ŋac sa tu sêŋkuc Moses ndê yomsu-ŋga dom. Yomsu dau kêŋ ŋawapac têtŋ yac ti damaŋi, naŋ datôm dom bu dahôc. Bocke dec mac bu akêŋ ŋawapac dau sac lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkêŋ whiŋ, naŋ si bakêyac? Mac bu akôm bocdinaŋ dec oc aŋsahê Anötö, ma mboe oc kôm iŋ atac ŋandê. Ma mac oc alhac iŋ ndê lêŋ nem lau si-ŋga ahuc. ¹¹ Magoc yac dakêŋ whiŋ bu Anötö gêm yac lau Israel-ŋga si tu mwasiŋ naŋ datap sa ŋambwa yêc Pômdau Yisu-ŋga. Ma ŋac lau dindê bocdinaŋ.”

¹² Ma têtŋ dinaŋ Banabas lu Pol sic miŋ yom pi gêŋ dalô ti gêŋ atu-tu naŋ Anötö gêm iŋlu sa bu sêkôm yêc lau gameŋ apa-ŋga ŋalôm. Ma lau hoŋ naŋ sêkac sa sêndôc, naŋ sem dôŋ ma sêkêŋ daŋga iŋlu si yom. ¹³ Iŋlu si yom pacndê, goc Jems sôm yom asê bocdec bu, “Asidôwai, aŋgô aneŋ yom. ¹⁴ Pita whê sa têtŋ yac su pi gêŋ naŋ Anötö kôm bu

kôc lau gameŋ apa-ŋga ŋatô sa sêti inŋ ndê. ¹⁵ Gêŋ dau kêkuc yom naŋ propet danŋ to muŋ su bocdec bu:

¹⁶ Pômdau sôm, ‘Tiŋambu aö oc wambu wameŋ, ma wapuc Dawid ndê gôliŋ kiŋ-ŋga dôŋ tiyham. Dawid ndê gôliŋ dau kwahic dec ti-sac gitôm andu naŋ tiakwa su, magoc aö oc wakwê sa tiyham. ¹⁷ Ŋalêŋ dinaŋ dec wamasanŋ lêŋ bu lau sêŋsalé aö, ma sêtigasuc aö tiyham. Ma lau gameŋ apa-ŋga naŋ gahê aneŋ ŋ aê pi ŋac, naŋ sêwhiŋ.’ Pômdau, naŋ oc kôm gêŋ dau ŋandô sa, naŋ ndê yom dau dinaŋ. ¹⁸ Inŋ kêmasanŋ lêŋ dau gwananŋ su.” *[Amos 9:11-12]*

¹⁹ Goc Jems sôm, “Bocdinaŋ aö gauc gêm bu lau gameŋ apa-ŋga naŋ sêkac si ŋalôm kwi ma sêsôc Anötô ndê gôliŋ ŋapu, naŋ oc dakêŋ ŋawapac têŋ ŋac dom. ²⁰ Mba! Dato bapia têŋ ŋac, ma dakêŋ puc ŋac bu sêneŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têŋ anötôi gwam, naŋ dom, bu gêŋ dau ŋadômbwi yêc Anötô aŋgô-ŋga. Danem la ŋac bu sêkôm mêtê mockaiŋ-ŋga dom, ma sêneŋ bôc naŋ sêkiŋ ndu ma wata ti dac naŋ dom. ²¹ Yom dau dinaŋ. Moses ndê yom, naŋ oc sêŋyalé su, ma bocdinaŋ dato yom pi dom. Bu lau sem mêtê pi Moses ndê yom yêc malac atu-tu hoŋ gitôm yala daêsam su, ma sêsam inŋ ndê buku yêc ŋac si lôm wê-ŋga tôm bêc Sabat-ŋga hoŋ.”

Sêto bapia têŋ lau gameŋ apa-ŋga

²² Têŋ dinaŋ lau aposel ti lau bata, ma lau sêkêŋ whiŋ-ŋga hoŋ si ŋalôm tigeŋ, bu sêŋyaliŋ ŋac si lau ŋatô sa, bu sêtêŋ Antiok sêwhiŋ Pol lu Banabas

sêndi. Nac s ênjyaliŋ lau sêkêŋ whiŋ-ŋga si ŋgac bata lu sa, naŋ Judas, naŋ sêsam iŋ ndê ŋaê daŋ bu Basabas, lu Sailas. ²³ Ma sêto bapia daŋ bu iŋlu sêkôc tôhôn, naŋ sôm yom bocdec bu:

Yac ato bapia dindéc têtŋ mac lau gameŋ apa-ŋga naŋ akêŋ whiŋ Pômdau, yêc malac Antiok ma gameŋ Siria-ŋga ti Silisia-ŋga. Mac nem asidôwai yac lau aposel ti lau bata lec, akôm acsalô ŋayham têtŋ mac.

²⁴ Yac atap sa bu yac mba lau ŋatô sêhôt asê mac, ma sêkôm mac nem ŋalôm ŋawapac tu ŋac si yom pi mêtê dasê laungac ŋamlic-ŋga. Yac aŋkiŋ lau dau sêtêtŋ mac sêloc dom. ²⁵ Bocdinaŋ yac hoŋ gauc gêm tidôn bu aŋyaliŋ lau ŋatô sa ma aŋkiŋ ŋac sêtêtŋ mac sêloc sêwhiŋ yac mba silip ŋayham lu, naŋ Pol lu Banabas. ²⁶ Iŋlu sêkêŋ dau sambuc bu sêhoc Pômdau Yisu Kilisi ndê ŋawaê ŋayham asê, ma sêtôt dau dom bu sêmbac ndu tu iŋ ndê ŋaê-ŋga. ²⁷ Ma kwahic dec yac aŋkiŋ Judas lu Sailas sêwhiŋ iŋlu sêtêtŋ mac sêloc, bu sêpuc yom bapia dindéc-ŋga dôŋ. ²⁸ Yac bu akêŋ ŋawapac têtŋ mac dom, tigeŋ bu anem la mac. Ma yac akêŋ whiŋ bu Nalau Dabuŋ oc puc yac mba yom dau dôŋ. Yom dau bocdec. ²⁹ Aneŋ gêŋ daneŋ-ŋga naŋ lau sêkêŋ ti da têtŋ anôtôi gwam, naŋ dom. Aneŋ bôt naŋ sêkiŋ ndu ma wata ti dac, naŋ dom. Ma akôm mêtê mockaiŋ-ŋga dom. Ayob daôm bu ambo ahê gêŋ dau, naŋ dec oc akôm mêtê ŋayham. Yom dau dinaŋ. Acsalô ŋayham têtŋ mac hoŋ.

³⁰ Sêto bapia dau su, goc sêŋkiŋ lau dau sêtêtŋ An-

tiok si. Ma yêc dindê, ñac sêkac lau sêkêñ whiñ-nga sa, ma sêkêñ bapia dau têtñ ñac. ³¹ Lau sêkêñ whiñ-nga sêsam, dec puc ñac dôñ ma kôm ñac atac ñayham sa. ³² Judas lu Sailas dau propet lu, ma sêsôm yom ti sêkêñ gauc ñayham daêsam têtñ lau sêkêñ whiñ-nga, bu sêpuc ñac dôñ. ³³ Sêmbo sêwhiñ ñac béc ñatô, goc lau sêkêñ whiñ-nga sem mbec inlu ña yom malô, ma sêñkiñ inlu sêmbu sêtêñ gôlôwac dabuñ Jerusalem-nga, nañ sêñkiñ inlu sêmen, nañ si tiyham. [³⁴ Magoc Sailas gauc gêm bu mbo malac Antiok.] ³⁵ Ma Pol lu Banabas sêmbo malac Antiok, ma inlu sêwhiñ lau daêsam, sêmbo ti sêndôhôn lau ma sêhoc Pômdau ndê yom asê.

Pol lu Banabas sêhu dau siñ

³⁶ Tiñambu Pol sôm yom têtñ Banabas bocdec bu, “Aô gauc gêm bu hêclu dambu datêñ malac hon nañ muñ-nga dahoc Pômdau ndê yom asê dambo, nañ dandi. Dandic lau kêsi yêc dindê, ma dalic bu ñac sêmbo ñalêñ bocke.” ³⁷ Banabas tac whiñ bu sêkôc Jon nañ sêsam in ndê ñaê dan bu Mak, nañ whiñ inlu ndi. ³⁸ Magoc Pol gêlic gauc dau bu yham dom. Nahu bu muñ-nga Jon hu inlu ma inlu si gwelen siñ yêc gameñ Pampilia-nga. ³⁹ Tu yom dinañ-nga Pol lu Banabas sêsen dau e sêhu dau siñ. Banabas kôc Mak ma inlu sêpi wañ dan ma sêtêñ nduc Saipras si. ⁴⁰ Magoc Pol kêyalin Sailas sa bu êñsêlêñ whiñ in ndi. Asidôwai Antiok-nga sem mbec inlu ma sêten Pômdau bu puc inlu dôñ ña in ndê mwasin, ma tiñambu inlu sêlhô si. ⁴¹ Ma inlu sic gameñ Siria ti Silisia-nga kêsi ma sêpuc lau sêkêñ whiñ-nga dôñ yêc gameñ dinañ.

16

Timoti kôm gwelen whiñ Pol lu Sailas

¹ Pol lu Sailas sêhóc asê malac Derbi, ma tiñambu sêtêñ malac Listra si. Yêc malac dinañ ngac kêñ whiñ-nga dan ñaê Timoti mbo. In dinda in awê Israel-nga dan nañ kêñ whiñ Pômdau, ma Timoti damba in ngac Grik-nga. ² Lau sêkêñ whiñ-nga nañ sêmbô malac Listra ma Aikoniam sêlic Timoti bu ngac ñayham ma sêmpiñ in. ³ Pol tac whiñ bu Timoti êñsêlêñ ti kôm gwelen whiñ in. Tigen in kêyalê bu lau Israel-nga hoñ nañ sêmbô gameñ dinañ, nañ sêñyalê bu Timoti damba in ngac Grik-nga. Tu dinañ-nga in sê Timoti ndê ñamlic ñatô su. ⁴ Tiñambu sêñsêlêñ sêlom-sêlom malac, ma sêhoc yom nañ lau bata ti lau aposel sêmatiñ tidôñ yêc Jerusalem, nañ asê têñ lau sêkêñ whiñ-nga bu sêñkuc. ⁵ Nalêñ dau dinañ Anötö puc lau si sêkêñ whiñ dôñ yêc malac hoñ dinañ, ma tôm bêc hoñ lau sêkêñ whiñ-nga si toñ kêsôwec tiatu.

Pol yêc mbê pi ngac Masedonia-nga

⁶ Nalau Dabuñ kalhac Pol ti lau nañ sêwhiñ in ahuc, bu sênem mêtê yêc gameñ Esia-nga têñ ñasawa dinañ dom. Bocdinañ dec ñac gacgeñ sêmbô gameñ Prigia ti Galesia-nga, ma sêkôm gwelen sêmbô dinañ. ⁷ Têñ ndoc sêhóc asê gameñ Misia-nga ñabatiñ, ma bu sêsôc malac Bitinia sêndi, nañ Yisu ndê Nalau kalhac ñac ahuc tiyham. ⁸ Bocdinañ sêhóc gêlêc gameñ Misia-nga ma sêsip malac Troas si. ⁹ Têñ ôbwêc dinañ Pol yêc mbê ma gêlic ngac dan akêñ gameñ Masedonia-nga meñ kalhac in anğô-nga, ma teñ in bocdec bu, “Têñ Masedonia mwen ma nem yac sa.” ¹⁰ Pol yêc mbê dau su ma whê

sa têt̄ yac* e an̄yalê bu Anötö mbwêc yac bu anem mêtê têt̄ lau Masedonia-nga. Bocdinaŋ dec yac an̄sahic daun̄ bu atêt̄ lau dau andi.

Lidia kôc Pol ndê yom sa ma kêŋ whiŋ Yisu.

¹¹ Yac api waŋ yêc Troas ma solop atêt̄ nduc Samotres a, ma ŋagalaŋsê yac ahu nduc dau siŋ ma asôc baö yêc malac Niapolis. ¹² Goc yac an̄sêlêŋ atêt̄ malac Pilipai a a mbo bêc ŋatô. Malac dau ti gameŋ Masedonia-nga ŋa-malac atu, ma lau Rom-nga naŋ sem gôliŋ gameŋ dau, naŋ sêndöc malac dinaŋ.

¹³ Têt̄ Sabat daŋ yac ahu malac dau siŋ, ma asa atêt̄ bu daŋ yêc malac dau ŋamakê a. Yac gauc gêm bu mboe gameŋ dinaŋ, iŋ lau ŋatô si gameŋ sêteŋ mbec-nga. Ma yac atap lauwhê ŋatô sa, naŋ sêkac sa sêmbo dindê, dec andöc sic ma ac hu asôm yom têt̄ ŋac. ¹⁴ Lauwhê naŋ sêŋgô yom dau, naŋ si daŋ iŋ Lidia. Iŋ awhê tidulu po ŋadalô-nga, naŋ meŋ akêŋ malac Tayatira, ma iŋ awhê toc Anötö sa-nga. Têt̄ ndoc iŋ ŋgô Pol ndê yom, naŋ Pômdau kac iŋ ndê ŋalôm bu kôc yom dau sa ma kêŋ whiŋ Yisu. ¹⁵ Dec Lidia ti lau hoŋ naŋ sêndöc iŋ ndê andu naŋ sêliŋ saŋgu. Ma tiŋambu iŋ sôm têt̄ yac, “Mac bu alic aö gitôm awhê naŋ kêŋ whiŋ Pômdau, dec amen̄ ambo aneŋ andu.” Ma iŋ piŋkap yac ŋapaŋ e yac awhiŋ iŋ a.

Pol lu Sailas sêndöc gapocwalô

* **16:10:** Yêc ŋabatij 10 Luk to yom ‘yac,’ dec tôte asê bu iŋ dau mbo whiŋ Pol têt̄ ndoc dinaŋ e tôm ndoc sêtêt̄ malac Pilipai si-yêc ŋabatij 19 iŋ to ‘yac’ tiyham dom. Iŋ kôm ŋalêŋ tigeŋ yêc Apo 20:5–21:18; ma 27:1–28:16.

¹⁶ Têñ ndoc dan yac bu atêñ gameñ nan lau sêten mbec sêmbo, nan andi, ma awhê dan meñ tap yac sa. In awhê akiñ nambwa dan, ma nalau dan mbo whin in ma hoc yom asê pi gêñ nan oc meñ sa tiñambu. Lau daêsam êlêmê sêtên in si, bu in whê yom sa pi gêñ nan oc hóc asê ñac têtêm têtêm nambunğa. Ma awhê dau ndê ñadaui sêtap awa atu sa tu in-ğa. ¹⁷ Têtêm têtêm dinan yac anşêlên awhin Pol, ma awhê dau kêkuc yac ma mbwêc bocdec bu, “Lau dindec sem akiñ Anötö Nawasi ti Nac lai Nadau, ma sêwhê yom sa pi lêt Anötö nem mac si andöc tamli ñapan-ğa.” ¹⁸ Tôm béc daêsam in kôm boc-dinan e mbô Pol nalôm sa. Goc in kac dau kwi ma sôm têtêm nalau bu, “Tu Yisu Kilisi ndê ñaê-ğa, dec wandic atu am bu sa yêc awhê dinan.” Ma ñagahô en nalau hu awhê dau sin.

¹⁹ Têtêm ndoc dinan awhê dau ndê ñadaui sênjalê bu ñac si lêt sêkóc awa-ğa pacndê. Dec sêlô Pol lu Sailas dôn ma sêhê inlu sa sêsóc malac lôm sêtên lau atu-tu si. ²⁰ Sêkên inlu sêlhac lau sêmatóc yom-ğa si anğô-ğa, ma sêsôm, “Ngac lu dindec inlu ngac Israel-ğa. Ma sêmeñ bu sêli lau malac-ğa si nalôm sa. ²¹ Bu inlu sêkac lau bu sênkuc mêtê ñatô nan yac lau Rom-ğa bu tanjuc, dec oc so yac neñ ñagôlin.” ²² Awhê akiñ dau ndê ñadaui sênğolin yom dinan pi Pol lu Sailas, ma lau malac-ğa sêpuc yom dau dôn. Bocdinan lau sêmatóc yom-ğa sêkên yatu bu sêkac inlu si ñakwê su ma sêhi inlu ña sô. ²³ Sêhi inlu ña sô sac andô, goc sêkên inlu sêndöc gapocwalô. Ma sêsôm yom ñanğa têtêm ngac nan yob gapocwalô bu yob inlu ñapep. ²⁴ In ngô yom dau su dec kên inlu sêndöc nalôm dan, nan yêc andu gapocwalô-

nga dau ŋa-ŋalôm andô. Ma in sô inlu gahi dôn gêm damin a.

²⁵ Timaninhu Pol lu Sailas sêten mbec ti sem wê sêmpin Anötö, ma lau gapocwalô-nga ŋatô sêkên danğa inlu. ²⁶ Sem wê sêmbô ma t iyhô atu gêm dec andu gapocwalô-nga wiwic sa. Ma gatam gapocwalô-nga hon sêlêc dau su, ma sen gapocwalô-nga suc yêc lau hon. ²⁷ Têŋ têm dinan ŋac yob gapocwalô-nga tali sa ma gêlic bu gatam hon kac sa su. In gauc gêm bu lau hon oc sêlhö si su, dec púc in ndê bien baliŋ sa bu kuŋ dau ndu. ²⁸ Magoc Pol mbwêc, “Kôm daôm ŋayom dom. Yac hon kelec ambo!” ²⁹ Goc ŋadau sôm bu lau sêtuŋ ya sa sêmen, ma sôc gapocwalô gi. In hu dau sip nom yêc Pol lu Sailas gahi-nga, ma töc dau ti kêtitec ŋandô. ³⁰ Malô goc in wê inlu sêsa awê si ma ndac inlu, “O ŋac atu lu. Aö wakôm sake bu watap sen wandöc tanli-nga sa?” ³¹ Ma inlu sêô yom ma sêsôm, “Kêŋ whin Pômdau Yisu, dec am oc tap Anötö ndê mwasiŋ nem am si-nga sa. Am ti am nem lau hon nan ambo nem andu, nan asa lêŋ tigen dinan.” ³²⁻³³ Têŋ ôbwêc dinan ŋac yob andu gapocwalô-nga kôc inlu ma kêgwasin inlu gamboc. Ma inlu sêwhê Pômdau ndê yom sa têŋ in ti lau hon nan sêmbô in ndê andu. Ma in ti ndê lau hon sêlin sanġu. ³⁴ Tinambu in kôc inlu sêsôc in ndê andu si ma kêŋ gêŋ danen-nga inlu sen. In tac ŋayham atu bu in ti ndê lau hon kwahic dec sêkên whin Anötö.

³⁵ T êŋ galaŋsê bêbêc lau sêmatôc yom-nga sêŋkin lau sin-nga ŋatô sêtêŋ ŋac yob gapocwalô-nga si, bu sêsôm têŋ in bu êŋgapwêc Pol lu Sailas su. ³⁶ ŋac nan yob andu gapocwalô-nga ŋgô yom dau, goc

sôm têtj Pol, “Lau sêmatôc yom-nga sêkêtj yom meñ bu wangapwêc amlu Sailas su yêc gapocwalô. Bocdinañ amlu alhō andi ti yom malô.”³⁷ Magoc Pol sôm têtj lau s in-nga dinañ, “Alu ngac Israel-nga, magoc alu ngac Rom-nga† awhin. Sêmatôc alu mba yom napep dom, ma sic alu yêc lau honj anğô-nga e sêkêtj alu andôc dec. Ma bocke dec ñac bu sêhu alu siñ gelec alhō andi? Mba! Ñac dau sêmeñ ma sêwê alu asa andi.”

³⁸ Lau siñ-nga dinañ sêmbu si ma sic miñ yom dau têtj lau sêmatôc yom-nga. Ñac sêngô bu Pol lu Sailas inlu ngac Rom-nga sêtôm ñac, dec ñac sêtôc dau atu. ³⁹ Goc ñac sêtêtj gapocwalô si ma sêkôm bu sênem malô inlu si ñalôm. Sêkôc inlu su yêc andu gapocwalô-nga, ma sêwê inlu sêsa si. Ma sêndac inlu bu sêhu malac dau siñ. ⁴⁰ Têtj ndoc Pol lu Sailas sêhu gapocwalô siñ, nañ inlu sêtêtj Lidia ndê andu si. Sêkac lau sêkêtj whin-nga honj sa, ma sêsôm yom ñayham daêsam tu sêpuc ñac dôn-nga. Ma tinjambu sêhu ñac siñ.

17

Lau sêkêtj kisa Pol lu Sailas yêc Tesalonika

¹ Inlu sêñsêlêtj si sêsa senj têtj malac Ampipolis ma Apolonia, ma gacgenj si e sêhóc asê Tesalonika. Yêc malac dinañ lau Israel si lôm wê-nga danj kalhac. ² Pol kêkuc in ndê mêtê, ma têtj Sabat sôc lôm wê-nga dau gi. Ma gitôm Sabat tō inj gêm yomgalôm

† **16:37:** Yom dau ñahu sêsôm yêc Yom Inglis bu ‘citizenship.’ Pol whê inlu Sailas sa bu citizen Israel-nga, ma citizen Rom-nga whin. Lau Rom si ñagôlinj danj kêñ yao bu sêhi citizen Rom-nga dom, bocdinañ gêtj nañ sêkôm têtj inlu Sailas, nañ gêtj so. Alic yom ñatô yêc Apo 22:25-29.

whiñ lau yêc dindê, bu whê ñac si gauc sa pi Anötö ndê yom daêsam nanj sêto yêc muñ su nanj. ³ In whê sa ma tôc asê bu Mesaya gic waê bu hôc ñandê e mbac ndu, ma tisa akêñ lau batê-nga ma mbo tali tiyham. Dec inj sôm têñ ñac, “Kwahic dec aö wasôm têñ mac bu Yisu inj Mesaya dau. Yom ñandô!” ⁴ Lau Israel-nga ñatô sêkêñ whiñ ma sêlhac sêwhiñ Pol lu Sailas. Ma lau Grik-nga daêsam nanj sêtoc Anötö sa, nanj sêkêñ whiñ, ma lauwhê tiwaê daêsam bocdinañ.

⁵ Magoc lau Israel-nga ñatô sem lêmuñ Pol lu Sailas, dec sêsôc malac lôm si, ma sêkac lau sac ñatô sa sêpitigen, ma sêñgilí ñac tu bu sêndic hu kisa. Ñac sêñyalê bu Pol lu Sailas sêyêc Jason ndê andu, dec sênti sêtêñ andu dau si, bu sêhê inlu sêsa sêmen. ⁶ Magoc sêtap inlu sa dom, ma bocdinañ sêkôc Jason ti lau sêkêñ whiñ-nga ñatô ma sêkêñ ñac sêlhac lau bata malac-nga anjô-nga. Ma sêsôm ña awha atu, “Lau nanj sêli lau ñalôm sa yêc gameñ honj, nanj kwahic dec sêmen sêkôm yêc yac neñ malac. ⁷ Ma Jason, ñgac dindêc, inj kôc ñac sa sêmbo inj ndê andu. Ñac sêsôc †Sisa ndê ñagôlinj ñapu dom, ma ñac honj sêsôm bu kinj danj tiyham mbo, nanj ndê ñaê Yisu.” ⁸ Lau bata ti lau tonj dinañ ma lau malac-nga honj sêñgô yom dinañ e gêli ñac si ñalôm sa ñandô. ⁹ Goc sêsôm bu Jason ti inj ndê lau sênemlhi dau su yêc gapocwalô. Semlhi su goc sêkêñ ñac sêlhô si.

Pol lu Sailas sêtêñ malac Berea si

¹⁰ Lau sêkêñ whiñ-nga yêc Tesalonika sêhônj e ñasec sa su, goc sêñkinj Pol lu Sailas sêlhô sêtêñ malac Berea si. Sêhônj asê su sêmbo malac dinañ,

ma sêsoê lau Israel si lôm wê-nga si ma sem mêtê.
¹¹ Lau Berea-nga nac lau si mêtê nayham hôc gêlêc lau Tesalonika-nga si mêtê. Sêkên danğa napep têtj Pol lu Sailas si yom pi Yisu, ma sêkôc sa ti atac whiŋ. Ma tôm bêc hoŋ sem dôhôn yom dau whiŋ Anötö ndê yom naŋ sêto muŋ su yêc naŋ. Nac bu sênyalê inlu si yom bu yom nandô me mba. ¹² Ma lau Israel-nga daêsam sêkên whiŋ Yisu, ma yêc lau Grik-nga, lauwhê tiwaê ma laungac daêsam sêkên whiŋ bocdinaŋ.

¹³ Malô goc lau Israel-nga yêc malac Tesalonika sêngô nawaê bu Pol gêm Anötö ndê mêtê têtj lau mbo Berea. Dec nac sêtêtj Berea si, bu sêli lau nalôm sa bu sêkên kisa Pol lu Sailas. ¹⁴ Tu dinaŋ-nga lau sêkên whiŋ-nga sêŋkiŋ Pol kölhö têtj malac dan yêc gameŋ gwêc-nga gi. Magoc Sailas lu Timoti gacgeŋ sêmbo malac Berea. ¹⁵ Lau naŋ sêhoŋ Pol ma sêsa seŋ sêwhiŋ in, naŋ sêkôc in sêsip malac Atens si. Goc Pol kêkiŋ nac sêmbo si, ma sôm bu sêkên yom têtj Sailas lu Timoti bu sêtêtj in sêmenŋ naghô.

Pol gêm mêtê yêc Atens

¹⁶ Pol hôŋ inlu mbo Atens, ma gêlic anötöi gwam daêsam sêlhac malac lôm, dec kôm in nalôm nawapac. ¹⁷ Bocdinaŋ in sôc lôm wê-nga gi ma gêm yomgalôm whiŋ lau Israel ti lau Grik-nga naŋ sêtoc Anötö sa. Ma tôm bêc hoŋ in sôc malac lôm gi tap lau natô sa, ma whê Anötö ndê yom sa têtj nac bocdinaŋ. ¹⁸ Yêc Atens lau natô sêmbo, naŋ êlêmê sem yomgalôm pi gêtj hoŋ nahu sêwhiŋ dau. Sêsam nac bu lau Êpikuria ma lau Stoik. Têtj ndoc nac si lau natô sêngô Pol sôm nawaê nayham asê pi Yisu, ma pi lêtj

datisa akêñ lau batê-nga, nañ ñac sic hu sêseñ in ndê gauc ti yom ñatô. Lau ñatô sêsôm, “Ñgac dindéc sôm yom daêsam ñapañ, ñahu bocke?” Ma ñatô sêsôm, “Mboe in bu nem yac neñ gauc kwi tu bu dakêñ whin anötöi apa-nga.” ¹⁹ Bocdinañ dec sêwê in sêtêñ gameñ nañ sêsam bu Areopagas, gameñ nañ lau nañ sêkip gêñ ñahu sa-nga êlêmê sêkac sa sêmbo. Ñac sêkêñ Pol kalhac lau Areopagas-nga aᅅgô-nga, ma sêndac in bocdec bu, “Gitôm bu am whê yom wakuc nañ am kêdôhôn têtñ lau, nañ sa têtñ yac? ²⁰ Yac aᅅgô am nem yom tôm yom wakuc andô dañ, ma yac bu aᅅyalê yom dau ñahu.” ²¹ Lau Atens ti lau apa hoñ nañ sêndôc malac dinañ, nañ sêmbo tu sêᅅgô yom ti sênem yomgalôm ñapañ pi gauc wakuc bocke nañ hóc asê ñac-nga. Ñac si gwelen dañ mba. Tu dinañ-nga dec ñac bu sêᅅgô Pol ndê yom.

²² Ma Pol tisa kalhac lau aᅅgô-nga yêc Areopagas, ma sôm, “O mac lau Atens-nga. Aö kayalê bu mac akôm gêñ daêsam tu bu anem akiñ anötöi nom-nga. ²³ Bu aö kasêlêñ ti gatôc gwaniñ gêñ hoñ nañ mac amasañ tu anem akiñ mac nem anötöi-nga. Ma aö gatap alta dañ sa, nañ mac ato yom pi bocdec bu, ‘Anötö nañ yac tam gauc, nañ ndê alta.’ Anötö nañ mac am akiñ magoc am gauc in, nañ kwahic dec aö oc wawhê in sa têtñ mac. ²⁴ In Anötö, nañ kêtñ nom ti gêñ hoñ, ma in undambê ti nom ñadau. Ma bocdinañ in ndôc lôm dabuñ nañ ñamalac amba sêmasañ, nañ dom. ²⁵ Ma gêñ nañ ñamalac sêmasañ, nañ oc nem in sa ñalêñ bocke? Bu in pônâ gêñ dañ dom. Ma in dau kêtñ wayahô têtñ ñamalac bu sêmbo tali ma kêtñ gêñ hoñ bocdinañ.

26 In kêñ ñamalac ñamata-ñga mbo nom e kwahic dec lau titoñ-titoñ hoñ sêsa akêñ ñgac tigenñ dinanñ, ma sem nom ñagameñ sambob ahuc. Lau titoñ-titoñ hoñ si gameñ ñabatiñ, nañ Anötö kêyalinñ sa gwananñ su, ma têm bu lau toñ tigenñ-tigenñ si ñaclai tiatu ma tisaunñ, nañ kêmatiñ tidônñ gwananñ su bocdinanñ. 27 Anötö kôm gêñ hoñ dinanñ tu bu lau sêlic, ma sêñsalê inñ e sêtap inñ sa. Magoc inñ mbo baliñ têtñ yac lau tigenñ-tigenñ dom. 28 Tôm yom ñagauc danñ nañ mac daôm nem ñgac danñ to munñ su, nañ sôm, ‘Tu Anötö ndê ñaclai-ñga dec yac dambo tanli ma tanşêlêñ, ma yac neñ ñahu yêc sip inñ-ñga.’ Ma mac nem ñgac danñ tiyham to yom ñagauc danñ bocdec bu, ‘Yac dati inñ ndê balêkoc.’ 29 Yac dati inñ ndê balêkoc ma bocdinanñ yac bu gauc nem bu inñ gitôm gol me silba me hoc me ñagatu danñ, nañ ñamalac sêmasanñ tôm ñac si gauc, nañ dec yac gauc gêm yom so pi inñ. 30 Munñ-ñga lau daêsam gauc gêm yom bocdinanñ, bu sêñyalê Anötö dom. Magoc inñ kêñ ñagêyô têtñ ñac dom. Tigenñ kwahic dec inñ gic atu bu lau hoñ sênem dau kwi. 31 Bu inñ kêyalinñ bêc danñ sa bu êmatôc lau nom-ñga hoñ, ma inñ oc kôm gêñ dau êñkuc inñ ndê lêtñ gitêtñ. Ma inñ k êyalinñ ñgac danñ sa bu kôm gwelenñ dau. Inñ unñ ñgac dau sa akêñ lau batê-ñga, dec tôc gêñ dau tiawê têtñ lau hoñ sêlic.”

32 Têtñ ndoc sêñgô Pol ndê yom pi lau sêtisa akêñ lau batê-ñga, nañ lau ñatô sêpu inñ. Magoc lau ñatô sêsôm, “Yac bu anğô am nem yom pi gêñ dinanñ tiyham.” 33 Ma têtñ dinanñ Pol tisa ma hu lau nañ sêndöc Areopagas, nañ siñ. 34 Lau ñatô sêñkuc Pol ma sêkêñ whinñ Yisu. Ñac si danñ inñ Dionisias, nañ

muñ-nga ndöc whiñ lau nañ sêkac sa yêc Areopagas. Ma awê dan ñaê Damaris ma lau ñatô sêkêñ whiñ bocdinañ.

18

Pol mbo malac Korin

¹ Tiñambu Pol hu Atens siñ ma têtñ malac Korin gi. ² Yêc dinañ iñ tap ñgac Israel-nga dan sa, nañ ndê ñaê Akwila. In dinda kôc iñ yêc gameñ Pontus-nga, ma muñ-nga inlu ndê awê Prisila sêndöc malac Rom yêc gameñ Itali-nga. Magoc tiñambu Kiñ Klaudias kêtñ yatu bu lau Israel-nga hon sêhu malac Rom siñ, dec inlu Prisila sêlhö si sêmbö malac Korin. Têtñ ndoc Pol hóc asê, nañ gi gêlic inlu. ³ Akwila lu Prisila i ñlu awê lu ñgac sêkôc bôc ñamlic ma po ma sêsi pitigeñ tu sêmasañ bac-nga. Pol kêtñ gweleñ dau tidôñ whiñ, bocdinañ dec mbo whiñ inlu, ma sêkôm gweleñ sêwhiñ dau. ⁴ Pol tac whiñ bu lau I srael ma lau Grik nañ sêmbö Korin sêkêñ whiñ Pômdau, dec tôm béc Sabat-nga hon sôc lôm wê-nga gi, ma gêm yomgalôm whiñ ñac.

⁵ Têtñ ndoc Sailas lu Timoti sêmeñ akêtñ gameñ Masedonia-nga, nañ Pol kêtñ dau sambuc tu gweleñ nem mêtê lau-nga. In hoc yom asê têtñ lau Israel-nga ma sôm têtñ ñac bu Yisu iñ Mesaya dau. ⁶ Magoc lau Israel-nga sêkêñ whiñ Pol ndê yom dom, ma sêli awê sa têtñ iñ. Bocdinañ iñ kêtñ kop su yêc ndê ñakwê bu têtñ ñac si giso asê, ma sôm, “Mac atec Anötö ndê yom, dec awêkain ñaôm nem ñagêyô. Aö dom. Kwahic dec wahu mac lau Israel-nga siñ, ma wakôm gweleñ têtñ lau nañ lau Israel dom.” ⁷ Goc Pol hu lôm wê-nga siñ, ma sa

gi mbo Titius Justus ndê andu. In ñgac gameñ apa-
 ñga nañ gêm akin Anötö, ma in ndê andu kalhac
 kêpiñ lôm wê-ñga. ⁸ Ma ñgac bata lôm wê-ñga dan
 ñaê Krispas, ti lau hon nañ sêmbo in ndê andu, nañ
 sêkêñ whiñ Pômdau. Ma lau Korin-ñga daêsam nañ
 sêngô Pol ndê yom, nañ sêkêñ whiñ Yisu ma sêlin
 sañgu.

⁹ Têñ ôbwêc dan Pol yêc mbê, ma gêlic Pômdau
 sôm yom têñ in bocdec bu, “Töc daôm dom. Sôm
 aneñ yom asê ñapañ, ma nem daôm dôñ dom. ¹⁰ Bu
 aô gambo gawhiñ am, ma oc tôm dom bu lau dan
 sêkêñ sac am. Bu yêc malac dindec, aneñ lau
 daêsam sêmbo.” ¹¹ Bocdinañ Pol mbo Korin tôm
 yala tigen ma ayô 6, ma kêdôhôn Anötö ndê yom
 têñ lau.

¹² Têñ ndoc nañ Galio gêm gôlin gameñ Akaya-
 ñga, nañ lau Israel-ñga nañ sêndöc malac Korin,
 nañ sêkêñ si ñalôm pitigen bu sêkêñ kisa Pol. Ma
 sêkêñ in kalhac Galio anğô-ñga bu êmatôc in ndê
 yom. ¹³ Ma ñac sêsôm, “Ñgac dindec kêdôhôn lau bu
 sênem akin Anötö ña lêñ nañ so yac mba yomsu.”
¹⁴ Pol kac awha sa bu sôm yom, m agoc Galio dau
 ô lau Israel si yom ma sôm, “O mac lau Israel-ñga!
 Mac nem yom dec bu hêganôn sac atu dan, me gêñ
 nañ so ñagôlin Rom-ñga, dec wangô. ¹⁵ Magoc yom
 nañ mac asôm pi ñgac dindec, nañ hêganôn mac
 daôm nem yom ti ñaê ñatô ma yomsu Israel-ñga.
 Bocdinañ mac daôm amasañ. Aô oc wamatôc yom
 kaiñ dinañ dom.” ¹⁶ Dec in soc ñac su yêc andu
 matôc-ñga. ¹⁷ Ma lau hon sêkôc Sostene, ñgac bata
 nañ yob lau Israel-ñga si lôm wê-ñga yêc malac
 Korin, nañ dôñ, ma sic in yêc lau matôc-ñga anğô-

nga. Ma Galio gêlic, magoc kôm tôm gêm gauc.

Pol mbu têt Antiok gi

¹⁸ Pol mbo malac Korin têt baliŋ nagec, goc hu lau sêkêŋ whiŋ-nga siŋ ma têt malac Kenkria gi, bu kôc waŋ ma mbu têt gameŋ Siria-nga ndi. Ma Prisila lu Akwila sêwhiŋ iŋ si. Muŋ-nga Pol gic bata yom daŋ têt Anötö, ma tu dinaŋ-ŋ ga têt ndoc sêmbo malac Kenkria, naŋ kêt kêtclauŋ sêŋgapiŋ tiapê. Pacndê su, goc ŋac sêpi waŋ ma sêlhö si. ¹⁹⁻²⁰ Sêtêŋ malac Epesas si, ma Pol sôc lôm wê-nga gi, ma gêm yomgalôm whiŋ lau Israel-nga. Ma ŋac sêndac iŋ bu mbo whiŋ ŋac têt njetô tiyham, magoc iŋ gôlôc têt ŋac dom. Iŋ hu Prisila lu Akwila siŋ sêmbo sêwhiŋ ŋac. ²¹ Ma têt ndoc iŋ pi waŋ gi, naŋ kêmatiŋ yom têt lau Epesas-nga bocdec bu, “Anötö bu lic ŋayham, dec aö wambu watêt mac wameŋ tiyham.” Goc waŋ dau hu Epesas siŋ ma sa gi. ²² Waŋ dau kêsêlêŋ e hôc asê malac Sisaria, goc Pol sip baö gi. Ma iŋ pi Jerusalem gi ma gic lau sêkêŋ whiŋ-nga kêsi yêc dinaŋ. Ma tiŋambu iŋ têt malac Antiok gi. ²³ Iŋ mbo Antiok ŋasawa sauŋ, goc kêsêlêŋ têt gameŋ Prigia ma Galesia-nga gi. Yêc dindê iŋ golom-golom malac ma puc lau sêkêŋ whiŋ-nga dôŋ bu sêlhac ŋaŋga.

Apolos ndê miŋ

²⁴ Têt ŋasawa dinaŋ ŋac daŋ ŋaê Apolos hôc asê malac Epesas. I ŋ ŋac Israel-nga naŋ ndê malachu Aleksandria, ma iŋ ŋac tigauc ma kêyalê Anötö ndê yom naŋ sêto muŋ su yêc, naŋ tidôŋ. ²⁵ Lau njetô sêndôhôn iŋ pi Pômdau Yisu su, ma bocdinaŋ iŋ kêt ndê ŋalôm ti gauc sambuc bu êndôhôn lau pi

Yisu ma whê in ndê yom sa napep. Magoc in kêyalê busangu nalên tigen, nan Jon ndê lên ênku lau tu sênem dau kwi-nga. ²⁶ Yêc Epesas Apolos sôc lôm wê-nga gi, ma gêm mêtê ti nannga. Prisila lu Akwila sêngô in ndê yom, dec sêngalêm in têt inlu si andu gi, ma sêwhê yom natô sa têt in e in kêyalê Anötö ndê lên nem lau si-nga napep en.

²⁷ Tinambu Apolos bu têt gameŋ Akaya-nga ndi, dec lau sêkêŋ whin-nga yêc malac Epesas sêpuc in ndê nalôm dôŋ. Ma sêto bapia têt lau Akaya-nga nan sêtap Anötö ndê mwasin sa ma sêkêŋ whin Yisu, ma sêteŋ nac bu sêkôc Apolos sa. Ma têt ndoc in hôc asê, nan in mbo whin lau sêkêŋ whin-nga dinan, ma gêm nac sa nandô. ²⁸ Bu in kalhac nannga ma ô lau Israel-nga si yom yêc lau hon angô-nga, ma whê Anötö ndê yom nan sêto yêc, nan sa, bu tôc asê bu Yisu in Mesaya dau.

19

Pol mbu têt malac Epesas gi

¹ Têt ndoc Apolos mbo Korin, nan Pol hu gameŋ Prigia ti Galesia-nga sin, ma kêsêlêŋ ho seŋ lôc-nga nan sa têt malac Epesas gi. In hôc asê Epesas, ma tap lau sêkêŋ whin-nga natô sa. ² Ma in ndac nac bocdec bu, “Têt ndoc mac akêŋ whin tiwakuc, nan mac akôc Nalau Dabuŋ su, me mba?” Ma sêto yom ma sêsôm, “Mba. Yac akôc Nalau Dabuŋ su dom, ma angô yom dan pi in dom.” ³ Dec Pol ndac, “Mac alin busangu kain bocke?” Ma sêsôm bu, “Yac alin busangu nalên gitôm Jon, Ngac Kêku Lau-nga ndê.” ⁴ Goc Pol sôm, “Jon kêku lau nan sem dau kwi, ma sôm têt nac bu sêkêŋ whin ngac nan oc meŋ ênkuc

in, nan̄ Yisu.” ⁵ Nac sêngô Pol ndê yom dinañ goc sêlin busañgu tu Pômdau Yisu ndê ñaê-ñga. ⁶ Ma têt̄ ndoc Pol hu amba sac ñac, nan̄ Nalau Dabun̄ gêm ñac ahuc, dec sêsôm yom sem lau apa awha, ma sêhoc yom asê gitôm lau propet. ⁷ Lau nan̄ gêt̄ dau hôc asê têt̄ ñac, nan̄ laun̄gac 12.

⁸ Pol mbo malac Epesas ñasawa gitôm ayô tö, ma sôc lôm wê-ñga ñapan̄. Ma yêc dindê in̄ gêt̄lên̄ yom dôñ bu whê Anötö ndê gôlin̄ ñahu sa têt̄ lau. ⁹ Magoc lau ñatô si ñalôm ñadandi ma sêkôc Pol ndê yom sa dom. Ma yêc lau hon̄ angô-ñga sêpu sen̄ nan̄ Pol whê sa têt̄ ñac. Goc Pol hu ñac sin̄ ma kôc lau sêkên̄ whin̄-ñga su yêc lôm wê-ñga. Ma tôm bêc hon̄ in̄ gêm mêtê ñac mbo Tiranus ndê andu lau sêkac sa-ñga. ¹⁰ In̄ kôm bocdinañ tôm yala lu e lau Israel ti Grik-ñga hon̄ nan̄ sêmbo gameñ Esia-ñga, nan̄ sêngô Pômdau ndê ñawaê. ¹¹ Anötö kên̄ ñaclai têt̄ Pol ma kôm gêt̄ dalô atu-tu daêsam. ¹² In̄ kôc ñaclai atu, gitôm in̄ bu êmasec po wahren̄-ñga ti ñakwê awê-ñga ma ñaclai dau oc lom ndi. Ma lau bu sêkôc po dau, ma sêkên̄ sac lau gêmbac ti lau nan̄ ñalau sac sêmbo ñac si ñalôm, dec oc kôm ñac ñayham sa.

Skiwa atui

¹³ Lau Israel-ñga ñatô sêkôm gwelen̄ sêsoc ñalau sac yêc lau. Ma ñac sic hu sêsôm Pômdau Yisu ndê ñaê asê têt̄ ndoc sêkôm gwelen̄ dau. Nac sêkên̄ yatu ñalau sac bocdec bu, “Am sa mwen̄, tu Yisu, nan̄ Pol gêm mêtê pi in̄, nan̄ ndê ñaê-ñga.” ¹⁴ Ma Israel si dabun̄siga a tu dan̄ ñaê Skiwa ndê atui 7 sêkôm gwelen̄ dau sêwhin̄. ¹⁵ Magoc têt̄ bêc dan̄ ñalau sac dan̄ ô ñac si yom ma sôm, “Yisu lu Pol aô kayalê

inlu su, magoc mac lau dinan aö kayalê mac dom!”
 16 Goc ngac ti ñalau sac dinan gic ñac e ku ñac dulu, ma gic ñac basô-basô e sêlin ñac sac andô ma sênti sêsa akêñ andu dau ñamlic ñambwa-ñambwa si.

Mêtê kêsôwec yêc Esia

17 T êñ ndoc lau Israel ti lau Grik-nga nan sêndöc Epesas nan sêngô gêñ dau ñawaê, nan sêtöc dau atu, ma lau hon sêtoc Pômdau Yisu ndê ñaê sa. 18 Ma lau daêsam nan sic hu sêkêñ whin Yisu su, magoc sêsap si mêtê akwa dôñ, nan sêtisa sêlhac lau hon anğô-nga ma sêhoc si sac asê. 19 Lau mbectoma-nga ñatô sêkôc si bapia mbec-nga ma sêkêñ pitigen yêc lau anğô-nga, goc sêpec ya gêñ. Bapia mbec-nga dinan ñaôli atu-tu. Ñac bu sêkêñ hon têt lau sênemlhi, dec oc sêtap awa sa gitôm mone silba 50,000.* 20 Ñalêñ dinan dec Pômdau ndê yom tiapa, ma kôm gwelen ti ñac lai yêc lau sêkêñ whin-nga si ñalôm.

21 Gêñ hon dinan hóc asê su, goc Pol gauc gêm bu têt gameñ Masedonia ti Akaya-nga ndi, ma tiñambu mbu têt malac Jerusalem ndi. In sôm, “Aö watêt Jerusalem wandi, ma tiñambu wandic malac Rom kêsî whin.” 22 Ma in kêtin Timoti lu Erastas, ngac lu nan sêkôm gwelen sêwhin in, nan sêmun in sêtêt Masedonia si. Ma in dau gacgen mbo ñasawa sauñ mbo gameñ Esia-nga.

* **19:19:** Mone silba dinan sêsam bu drakma, ma drakma tigen gitôm ñaôli gwelen béc tigen-nga. 50,000 drakma dinan ñaôli atu andô, oc hóc gêlêc PNG si mone K500,000. Lau ñatô sêkêñ whin bu yom nan lau mbectoma sêto pi bapia dau, nan kêtin ñac lai atu têt ñac, dec semlhi bapia dau ña ñaôli atu.

Lau sêli dau sa yêc Epesas

²³ Têñ ñasawa dinan lau sêli dau sa ñandô pi sen nan lau sêkêñ whin-nga sêñkuc. ²⁴ Ngac nan gic hu gêñ dau nan ndê ñaê Dimitrias. In ngac nan pec silba ma kêmasan ti alta me gêñ ñatô bu lau sêkêñ lhac si andu bu sênem akin anötö gwam awê nan sêsam bu Artemis. Ma in ti lau ñatô sêtap awa daêsam sa yêc gwelen dinan. ²⁵ In kêgalêm lau dau sa, sêwhin lau ñatô nan sêkôm gwelen kain tigen, ma sôm têñ ñac, “Mac lau! Anğô su nan. Mac anyalê bu yac datap awa atu sa tu gwelen dindec-nga. ²⁶ Magoc mac alic ti anğô ñawaê pi gêñ nan Pol kôm. In ngac nan sôm têñ lau bu gwam nan ñamalac amba sêmasan, nan anötö ñandô dom. Ma in gêm lau daêsam si ñalôm kwi bu sêhu sakin anötö gwam-nga sin. In kôm yêc malac Epesas ma saun in ndê yom oc nem gameñ Esia-nga sambuc ahuc. ²⁷ Gêñ dau oc kôm lau sêlic yac neñ gwelen sac, ma lôm nan lau sem akin Artemis sêmbo, nan oc sêlic tôm gêñ ñambwa. Ma anötö awê dau, nan lau sem akin yêc gameñ Esia-nga ma tôm nom ñagameñ hon, nan ndê waê oc niñga.” ²⁸ Lau sêngô Dimitrias ndê yom ma gêli ñac si ñalôm sa e sic hu sêmbwêc, “Lau Epesas-nga si anötö Artemis, in anötö tiwaê!”

²⁹ Malô goc lau malac-nga hon nan sêkac sa, nan sêli dau sa. Nac sêkôc Gaius lu Aristakus, ngac lu akêñ Masedonia nan êlêmê sêñsêlêñ sêwhin Pol, nan dôñ, ma ñac hon sênti sêtêñ gameñ lau sêkac dau sa-nga, nan si. ³⁰ Pol tac whin bu sôm yom têñ lau dau, magoc lau sêkêñ whin-nga sêlhac in ahuc. ³¹ Ma lau bata Rom-nga ñatô nan sêmbo gameñ dinan, nan Pol ndê silip, nan sêkêñ yom têñ in, ma

sêten in bu têtin gamein dinan ndi dom.

³² Lau hon nan sêkac dau sa sêmbo, nan si gauc kênsôn. Nac hon sêmbwêc yom tidau-tidau. Ma nac si daêsam sem gauc nahu bocke dec sêkac sa sêmbo dinan. ³³ Lau Israel-nga sêtin nac si ngac bata dan naê Aleksanda sa nahu gi, bu sôm yom ma nem malô lau Epesas-nga nalôm tu nac lau Israel-nga. Lau daêsam sêmbwêc yom ngauc têtin in, dec in gic amba bu sênem dau dôn ma sêngô in ndê yom.

³⁴ Magoc lau sêlic bu in ngac Israel-nga dan, dec hon sêmbwêc na awha atu tôm acgatu nasawa lu bu, “Lau Epesas-nga si anötö Atemis, in anötö tiwaé! In anötö tiwaé!”

³⁵ Têtin dinan ngac bata Epesas-nga dan tisa ma sôm lau hon maman. In ngac nan to yom nan lau bata malac dinan-nga sêmatin tidôn, ma yob nac si bapia. Ma in sôm, “Mac lau Epesas-nga, bocke? Lau nom-nga hon sênjalê bu mac ayob anötö awê atu Atemis ndê lôm, ti hoc nan pein sip akên umbon, nan lau sêtoc sa tôm Atemis ndê ngatu. ³⁶ Gêin hon dinan têtin dau yêc awê su, bocdinan anem daôm dôn ma ayob daôm bu akôm gêin hon ti gauc en. ³⁷ Mac akôc ngac lu dinan dôn, ma awê inlu sêsôc sêmen, magoc sêsu yac nein anötö awê susu dom, ma sem kan gêin dan yêc in ndê lôm dom. ³⁸ Yac nein andu sêmatôt yom-nga dê sêlhac, ma lau sêmatôt yom-nga sêmbo. Dimitrias ti lau sêpec silba-nga nan si yom bu yêc asa, nan dec sêkôc in solop sêtin lau dau sêndi. ³⁹ Kwahic dec mac nem yom natô bu yêc, nan akên têtin lau sêmatôt yom-nga bu sêmatôt. ⁴⁰ Ayob daôm napep! Tu gêin nan mac akôm têtin acsalô lec-nga, dec gitôm

bu mac daôm alhac lau dau anğô-nga, ma oc atap matôc sa pi mêtê ali lau sa-nga. Gêñ dau bu hôc asê, dec oc tôm dom bu mac amasan yom têñ ngac êmatôc yom-nga. Bu gêñ nan mac akôm, nan ñahu ñayham mbasi.”⁴¹ In sôm yom dinañ su, goc kêkin lau sêlhô têtên.

20

Pol kôm gwelen mbo Masedonia ma gameñ Grik-nga

¹ Nantiñ atu dau pacndê, goc Pol kêgalêm lau Epesas-nga nan sêkên whiñ Yisu, nan sa sêpitigen. In sôm yom bu puc ñac dôn ma êngilî ñac bu sêlhac ñanğa, goc pon ñac ma ti bu têñ Masedonia ndi. ² In gi hôc asê su, ma kôm gwelen golom-golom malac. In gêm mêtê ti sôm yom daêsam tu bu puc lau si sêkên whiñ dôn-nga, ma in kôm ñapan e hôc asê gameñ Grik-nga. ³ In mbo dindê gitôm ayô tō ma bu pi wañ dan bu mbu têñ gameñ Siria-nga ndi. Magoc têñ ndoc dinañ lau Israel-nga ñatô sêkic yom bu sêpi wañ sêwhiñ sêndi, ma sêkôm in ñayom. Pol ngô ñapuc, dec in pi wañ gi dom, magoc mbu sôc gameñ Masedonia-nga gi tiyham. ⁴ Lauñgac nan sêkôm gwelen sêwhiñ in, nan si ñaê bocdec. Sopate, in Pirijs atunğac akên malac Berea, Aristakus lu Sekundus akên malac Tesalonika, Gaius akên Derbi, ma Tikikus lu Tropimus akên gameñ Esia-nga, ma Timoti. ⁵ Lau hon dinañ sêmun si sêhôn yac sêmbu malac Troas. ⁶ Ma yac ambo malac Pilipai e lau Israel si Mwasin Bolom Yist Mba-nga pacndê, goc akôc wañ dan bu atên Troas andi. Wañ dau kêsêlên mbo gwêc ñasawa gitôm bêc amanđan su,

goc yac ahôc asê Troas ma atap lau dinan̄ sa. Ma yac ambo malac dinan̄ tôm wake sambuc dan̄.

Pol uñ Yutikas sa

⁷⁻⁹ Têñ Sonda ôbwêc lau sêkêñ whiñ-ñga sêpitigeñ bu sêneñ mwasin̄ dabuñ. Yac akac sa ambo andu baliñ dan̄, andöc ñalôm ñahô titö-ñga ma lau sêkêñ lam daêsam sêñgalêñ. Pol gauc gêm bu hu Troas sin̄ têtñ lañsê, ma bocdinañ gêm mêtê baliñ e timaniñhu. Balê wakuc dan̄ ñaê Yutikas ndöc gatam atú ma kêtñ dan̄ga Pol ndê yom e bêc ku in̄ dulu. In̄ yêc bêc kêlhiñ dau sin̄, ma gacgeñ peñ sip nom gi akêñ ñalôm ñahô-ñga dinan̄. Lau sêsip si bu sêkôc in̄ sa, magoc sêlic bu in̄ mbac ndu su. ¹⁰ Magoc Pol sip gi, hu dau sac balê dau ñahô ma kêgape in̄ dôñ. Ma in̄ sôm têtñ lau, “Mac ahêgo daôm dom. In̄ tali.” ¹¹ Goc in̄ mbu pi andu ñalôm ñahô-ñga tiyham gi. Ma in̄ pô bolom kôc ma ñac señ mwasin̄ dabuñ. Ma in̄ gic têtñ in̄ ndê yom tiyham e bêbêc, goc hu ñac sin̄ ma kôlhö gi. ¹² Ma balê nan̄ Pol uñ in̄ sa mbo tali tiyham, nan̄ lau sêkôc in̄ mbu têtñ in̄ ndê andu gi ti atac ñayham atu.

Pol têtñ malac Miletus gi

¹³ Pol gauc gêm bu êñsêlêñ ho señ têtñ malac Asos ndi, ma sôm têtñ yac bu api wañ dan̄ andi atap in̄ sa yêc dindê. ¹⁴ Yac a ahôc asê ma in̄ tap yac sa yêc Asos. Ma yac akôc in̄ pi wañ whiñ yac, goc atêñ malac Mitilene a. ¹⁵ Ñagalañsê yac ahu malac dau sin̄ ma alac e a gi apoc ampiñ nduc Kios. Têtñ bêbêc yac alac atêñ nduc Samos a, ma ñagalañsê ahôc asê malac Miletus. ¹⁶ Pol tac whiñ bu lic Om †Pentikos-ñga yêc Jerusalem. Tu dinan̄-ñga in̄ gauc

gêm bu yac andi ñagahô, ahôc gêlêc malac Epesas, ma ambo gameñ Esia-ñga ñasawa baliñ dom.

Pol gic yomsu lau bata Epesas-ñga

¹⁷ Têñ ndoc yac ambo Miletus, nañ Pol kêñ yom têñ lau sêkêñ whiñ-ñga yêc malac Epesas, ma kêgalêm ñac si lau bata sa sêtêñ in sêmeñ. ¹⁸ Ñac sêhôc asê ma in sôm yom têñ ñac bocdec bu, “Mac anyalê aneñ lêñ hoñ nañ gakôm tôm bêc hoñ nañ gambo gawhiñ mac, têñ bêc ñamata-ñga nañ gahôc asê gameñ Esia-ñga ñapañ e meñ têñ kwahic dec. ¹⁹ Lau Israel-ñga sêkêñ kisa aô ñapañ dec sêkêñ ñawapac atu têñ aô. Tigeñ aô kagwiniñ dauñ ma gam akin Pômdau ti tañsulu tu mac-ñga. ²⁰ Mac anyalê bu yom bocke nañ gitôm bu nem mac sa, nañ aô gasêc ahuc têñ mac dom. Aô gasôm yom hoñ asê timala eñ. Aô kadôhôn mac yêc lhu, ma kadôhôn mac yêc mac nem andu tôm gi. ²¹ Aô gahoc yom asê têñ lau Israel ti lau Grik su, bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö ñapu, ma sêkêñ whiñ yac neñ Pômdau Yisu. ²² Kwahic dec Ñalau Dabuñ kac aô bu watêñ Jerusalem wandi. Magoc aô kayalê gêñ bocke nañ oc hôc asê aô yêc dindê, nañ dom. ²³ Gêñ tigeñ dec kayalê su, bu yêc malac hoñ Ñalau Dabuñ kêñ puc aô bu ñawapac oc sêtap aô sa, ma aô oc wandöc gapocwalô. ²⁴ Tigeñ aô gatöc ti gahêgo dauñ pi gêñ dau dom. Aô galic dauñ ñamlic gitôm gêñ ñambwa-ñga. Aneñ gauc atu bu walhac ñaŋga e wandic dabiñ gwelen nañ Pômdau Yisu kêñ têñ aô. Ma gwelen dau bocdec bu, aô oc wahoc ñawaê ñayham asê pi Anötö ndê mwasiñ. ²⁵ Mac lau hoñ nañ gahoc yom pi Anötö n dê gôliñ asê têñ mac su, nañ aŋgô. Kwahic dec aô kayalê bu

mac nem dan oc lic aö anôn tiyham dom. ²⁶ Bocdinañ dec wasôm asê têt mac, bu ñamalac asa nañ tec Anötö ndê yom, nañ aö oc wawêkain in ndê ñagêyô dom. ²⁷ Bu aö gawhê Anötö ndê lêñ hon sa têt mac su, yom dan sin dau yêc-ña dom.

²⁸ “Mac lau dindec, ayob daôm ti lau sêkêt whin-ña hon ñapep. Bu Anötö gêmli in ndê lau hon su ña in dau ndê dac, ma Ñalau Dabuñ dau kêyalin mac sa bu ayob ñac. Bocdinañ ayob Anötö ndê domba ñapep. ²⁹ Aö kayalê bu têt ndoc aö wahu mac sin, nañ kêdôhônwaga tasan oc sêmeñ gitôm giam pôm nañ sêsôc sêmeñ bu sêseñ domba. ³⁰ Ma mac daôm nem lau ñatô oc sêtisa, ma sênem yom ñandô kwi ti yom tasan, bu sêñsôn lau ñatô si gauc e sêhu mac ti yom ñandô sin ma sêñkuc ñac. ³¹ Bocdinañ anem ali ñapan. Gauc nem bu tôm yala sambuc tö aö gakêt puc mac tôm ac ma ôbwêc hon ti tanşulu en.

³² “Kwahic dec aö wakêt mac asip Anötö amba. Asap yom pi in ndê mwasin atu dôñ ñapan. Bu yom dau gitôm bu oc puc mac dôñ alhac ñanga e awêkain malam yêc undambê awhin lau dabuñ hon. ³³ Aö tankwê lau dan bu sênem aö sa ña gol me silba me ñakwê dom. ³⁴ Mac anyalê bu aö dauñ aman gakôm gwelen tu watap gêt sa bu nem aö ti lau nañ sêkôm gwelen sêwhin aö, nañ sa. ³⁵ Gwelen hon nañ aö gakôm nañ tôc asê têt mac bu dakôm gwelen atu kain dinañ ñapan bu danem lau ñasac sa dandic ñawaê. Gauc nem yom nañ Pômdau Yisu dau sôm bocdec bu, ‘Dakêt gêt têt lau oc êmwasin yac hôc gêlêc lau sêkêt gêt têt yac, nañ su.’ ”

³⁶ Pol gic bata ndê yom goc pôn haduc whin ñac

honj, ma tenj mbec. ³⁷ Goc nac honj sêngape inj dônj ti sêngutô inj, ma sêtanj inj. ³⁸ Pacndê, goc sêhonj inj sêsa wanj si. Nac si njalôm njawapac atu pi inj ndê yom nanj sôm bu nac oc sêlic inj anjô tiyham dom.

21

Pol hôc asê gamej Siria-nja

¹ Yac ahu nac sinj ma api wanj a tiyham, ma wanj dau sa hêganônj nduc danj njê Kos, nanj solop gi. Njagalanjê wanj dau kôc yac atênj malac Rodes, ma a e wanj sôc malac Patara. ² Yêc dindê yac atap wanj danj sa, nanj bu tênj gamej Pionisia-nja ndi, dec apwê gi alom ma wanj dau hu Patara sinj. ³ Yac alac e alic nduc Saipras poc njalôm-nja, ma anjêc ambo awê-nja ma anti e asôc malac Taya yêc gamej Siria-nja, ma asip baö a. Wanj dau kôc wapa malac dinanj-nja njatô. ⁴ Yêc malac Taya yac atap lau sêkênj whinj-nja sa, ma ambo awhinj nac tôm bêc 7. Njau Dabunj kênj puc nac dec nac bu sêlhac Pol ahuc bu tênj Jerusalem ndi dom. ⁵ Magoc bêc 7 dinanj su, goc yac ahu nac sinj bu api wanj tiyham. Lau sêkênj whinj-nja ti nac si lauwhêi ma balêkoc honj sêhonj yac asa gwêc a, ma yêc dindê yac apônj hanjduc ma atenj mbec awhinj danj. ⁶ Goc yac akam danj ma ahu danj sinj. Yac api wanj ma nac sêlhô sêmbu si.

⁷ Wanj dau sa akênj Taya ma kêti e hôc asê malac Tolemai. Yêc dindê yac atap lau sêkênj whinj-nja sa ma ambo awhinj nac tôm bêc tigenj. ⁸ Njagalanjê yac api wanj tiyham ma alac e asôc malac Sisaria. Ma yac asip baö a ma ayêc awhinj njac ahenj-nja danj njê Pilip. Munj-nja sênyalinj lau 7 sa bu sêndic sam gênj danenj-nja, ma Pilip inj nac si danj. ⁹ Inj ndê

atuwêi hale sêmbô, nan sem ngac sa su dom, ma Anötö kêmwasin ngac hon bu sêhoc yom asê sêtôm propet. ¹⁰ Yac ambo awhin ngac béc natô su, goc propet dan ñaê Agabus sip akên gameñ Judia-nga meñ. ¹¹ In têt yac meñ, goc kôc Pol ndê pin kap su, ma sô in dau amba ti ga hi dôn. Ma in sôm, “Nalau Dabun sôm bu ñalên tigen lau Israel-nga nan sêmbô malac Jerusalem, nan oc sêsô pin kap dindéc ñadau dôn, ma sêkên in sip lau Rom-nga amba.” ¹² Têt ndoc yac angô yom dau, nan yac ac yao Pol bu pi Jerusalem ndi dom. ¹³ Magoc in ô yom ma sôm, “Tu sake-nga dec mac atan tu aö-nga, ma bu akôm aö ñalôm ndi lu? Nac bu sêsô aö dôn me sêndic aö ndu yêc Jerusalem tu Pômdau Yisu ndê ñaê-nga, nan gitôm.” ¹⁴ Yac alic bu in oc sôc yac mba yom ñapu dom, dec ahu sin ma asôm, “Gên nan Pômdau tac whin bu hôc asê, nan ñandô sa.”

Pol mbo Jerusalem

¹⁵ Dinan su, goc yac amasan daun ma api Jerusalem a. ¹⁶ Lau sêkên whin-nga natô akên Sisaria sêwhin yac, ma sêwê yac atên Nason ndê andu a, bu ambo dindê. Nason in ngac akên nduc Saipras, ma in lau ñamata-nga nan sêkên whin Yisu, nan si dan. ¹⁷ Têt ndoc yac ahôc asê Jerusalem, nan asidôwai sêkôc yac sa ti atac ñayham. ¹⁸ Ngalan sê dec Pol ti yac hon a alic Jems, ma lau bata hon sêkac dau sa sêmbô Jems ndê andu. ¹⁹ Pol kam nac, goc gic min yom pi in ndê gwelen yêc lau apa si gameñ, ma pi gên hon nan Anötö kôm bu puc gwelen dau dôn. ²⁰ Nac sêngô yom dau su ma sêmpin Anötö. Magoc sêsôm têt Pol, “O asidôwa. Lic su nan. Yêc dec, lau Israel-nga

daêsam andô sêkêñ whin̄ Yisu, magoc sêsap Moses ndê yomsu hon̄ dôñ ñapañ. ²¹ Ma ñac sêngô ñawaê bu am kêdôhôn̄ lau Israel-nga nañ sêndôc lau apa si gameñ, bu sêhu Moses ndê yomsu sin̄. Sêngô bu am sôm têt̄ ñac bu sêhu yac neñ mêtê dasê balêi si ñamlic ñatô su-nga, ti yac neñ gêbôm ñatô sin̄. ²² Bocdinañ kwahic dec yac oc dakôm bocke? Ñac oc sêngô ñawaê bu am mweñ su. ²³ D ec yac gauc gêm bu am kôm b ocdec. Yac mba lau hale dec sêmbo, nañ sêmatiñ yom tu bu sênem dabuñ dau-nga.* ²⁴ Bocdinañ am kôc lau dau sa ma êmkuc yac lau Israel-nga neñ lêt̄ tamasañ dauñ ñawasi sa yêc Anötô aṅgô-nga, ma nem dabuñ daôm whin̄ ñac. Nem ñac sa ma nemlhi gêt̄ bocke nañ sêpôn̄da bu sêndic dabiñ yom nañ sêmatiñ têt̄ Anötô, ma sêṅgaliñ ñac kêclauñ su. Kôm bocdinañ dec lau Jerusalem-nga oc sêṅyalê bu yom nañ sêngô pi am, nañ ñahu mbasi. Ñac oc sêlic bu am daôm sap yac neñ yomsu dôñ ma sa lêt̄ hon̄ ñapep. ²⁵ Ma yom nañ yac tamatiñ pi lau gameñ apa-nga nañ sêkêñ whin̄ Yisu, ma dato sip bapia ma dakêñ têt̄ ñac su, nañ dec yac oc dasen̄ su dom. Yac dato têt̄ ñac bu sêneñ gêt̄ daneñ-nga nañ lau sêkêñ ti da têt̄ anötôi gwam nañ dom, ma dac ma wata ti dac, nañ sêneñ dan̄ dom bocdinañ. Ma dato bu sêkôm mêtê mockaiñ-nga dom.”

²⁶ Têt̄ ṅalaṅsê Pol kôc lau hale dinañ sa, goc gic

* **21:23:** Yom nañ lau dinañ sêmatiñ tidôn̄, nañ sêsam yêc Yom Inglis bu ‘Nazirite Vow.’ Lau nañ sêmatiñ yom dau, nañ sêtimêtê dau ñapep ti sem dabuñ dau tu bu sênem akiñ Anötô, e yom dau ñatêm pacndê. Ñac oc sêṅgapiñ si kêclauñ dom e têt̄m dau pacndê, dec sêṅgaliñ kêclauñ hon̄ su ma sêkêñ da ñatô yêc lôm dabuñ. Alic Nam 6:1-21.

hu tēm tu bu êmasaŋ dau ŋawasi sa yêc Anötö anğô-ŋga, ma kêkuc lêŋ sênem dabuŋ dau-ŋga whiŋ ŋac. Goc iŋ sôc lôm dabuŋ gi bu kêŋ ŋawaê têŋ dabuŋsiga pi bêc bocke ŋac si ndoc sênem dabuŋ dau-ŋga oc pacndê, ma ŋac tigenŋ-tigenŋ oc sêkêŋ si da.

Sêkôc Pol dôŋ

²⁷ Pol ndê bêc 7 bu êmasaŋ dau ŋawasi sa-ŋga kêpiŋ bu pacndê, ma lau Israel-ŋga ŋatô akêŋ gameŋ Esia-ŋga sêlic iŋ yêc lôm dabuŋ. Goc sêli lau hoŋ ŋalôm sa bu sêkôc iŋ dôŋ. ²⁸ Ŋac sêmbwêc, “Mac lau Israel-ŋga, amenŋ anem yac sa. Alic ŋgac dec. Iŋ ŋgac naŋ kêdôhônŋ lau tôm gameŋ hoŋ, ma pu yac lau Israel-ŋga ti yac neŋ yomsu, ma pu gameŋ dindec whiŋ. Ma gêŋ daŋ tiyham. Iŋ kôc lau Grik ŋatô sêsôc lôm dabuŋ ŋabatêmdö sêmeŋ, dec kôm gameŋ dabuŋ dindec ŋadômbwi sa.” ²⁹ Ŋac sêsôm yom dinaŋ ŋahu bu muŋ-ŋga sêlic ŋgac Epesas-ŋga daŋ ŋaê Tropimus, mbo malac Jerusalem whiŋ Pol. Ma ŋac gauc gêm bu mboe Pol kôc iŋ têŋ lôm dabuŋ gi. ³⁰ Têŋ dinaŋ lau malac-ŋga hoŋ sêli dau sa ŋandô ma sic dau sa sêpitigenŋ yêc lôm dabuŋ ŋabatêmdö. Ŋac sêkôc Pol dôŋ ma sêhê iŋ sa awê gi, goc lau sic gameŋ dau ŋagatam ahuc. ³¹ Ŋac sêkôm bu sêndic iŋ ndu sêmbo, ma lau siŋ Rom-ŋga si ŋadau ŋgô ŋawaê bu lau malac Jerusalem-ŋga hoŋ sêli dau sa. ³² Goc ŋagahô iŋ kôc lau siŋ-ŋga ti ŋac si lau bata ŋatô, ma sênti sêtêŋ lau toŋ dinaŋ si. Ma têŋ ndoc lau dau sêlic ŋgac bata ti iŋ ndê lau siŋ-ŋga, naŋ sic Pol tiyham dom.

³³ Goc lau siŋ si ŋadau kôc ndê lau ma sêkôc Pol dôŋ, ma iŋ gic atu bu sêsô iŋ dôŋ ŋa sen lu. Goc iŋ ndac lau bu iŋ asa, ma iŋ kôm sac bocke. ³⁴ Lau yêc

tonj atu ñalôm sêmbwêc yom tidau-tidau, dec ñgac dau kêyalê bu inj gitôm dom bu tap gêñ dau ñahu sa. Goc inj gic atu bu sêkôc Pol sêtênj lau siñ-ñga si gameñ sêndi. ³⁵ Têñ ndoc sêhóc asê tunbôm ña-têc nanj yêc gameñ dau ñasactô, nanj lau sêkôm mwasac ñannga bu sêndic Pol ndu. Tu dinan-ñga lau siñ-ñga sêhóc inj sa lôlôc bu sêkôc inj sôc ñac si gameñ sêndi. ³⁶ Ma lau tonj atu nanj sêñkuc, nanj sêmbwêc ñapanj, “Ndic inj ndu! Ndic inj ndu!”

³⁷ Lau siñ-ñga bu sêkôc Pol sôc ñac si gameñ ñalôm ndi, magoc inj ndac ñac si ñadau bocdec bu, “Gitôm bu wasôm yom danj têtj am, me?” Ma ñgac dau ndac, “Am kêyalê yom Grik, a? ³⁸ Aö gam gauc bu am ñgac Isip-ñga nanj ndoc dê giñga su, gic nem lau gitôm 4,000 sa yêc gameñ sawa, ma kêgilí ñac bu sêndic siñ têtj lau Rom-ñga.” ³⁹ Magoc Pol sôm, “Mba! Aö ñgac Israel-ñga danj, ma aneñ malac Tasis yêc gameñ Silisia-ñga. Inj malac ñambwa dom, malac tiwaê. Kwahic dec aö bu wandac am gitôm bu wasôm yom têtj lau dindec, me mba?” ⁴⁰ Lau siñ-ñga si ñadau gôlôc, dec Pol kac dau kwi kalhac têtj, ma gic amba têtj lau bu sênem dau dôñ. Ma têtj ndoc gameñ ñanñj sa, nanj gic hu sôm yom têtj ñac ña Yom †Hibru.

22

Pol sôm yom têtj lau Jerusalem-ñga.

¹ Inj sôm, “O asidôwai ti damanji. Akêñ danjam ma aö waö yom nanj lau sêñgôlinj pi aö.” ² Ñac sêngô inj sôm yom têtj ñac yêc ñac dau si awha, nanj Yom Hibru, dec lau honj sem dau dôñ ma sêhê danja inj. Goc inj sôm, ³ “Aö ñgac Israel-ñga. Dinan

kôc aö yêc gameŋ Silisia-nga, ma aneŋ malachu Tasis. Magoc aö gatiatu yêc malac atu dindec, ma kadôhôn abanġi si yomsu honŋ napep eŋ gambo Gamaliel napa. Aö gayêm dauŋ su nandô tu wanem akiŋ Anötö-nga tôm kwahic dec mac daôm gauc gêm bu akôm. ⁴ Aö gakêŋ kisa lau nanŋ sêhkuc lêŋ wakuc dindec, ma gakêŋ lauwhê ma ngac sêkêŋ whiŋ Yisu-nga daêsam sêsôc gapocwalô, ma gac atu bu lau sêndic natô ndu. ⁵ Dabuŋsiga ŋamata-nga ti lau bata honŋ sêŋyalê aneŋ gwelenŋ dinaŋ. Nac lau dinaŋ sêto bapia puc aö dôŋ-nga têŋ lau bata Israel-nga nanŋ sêmbô malac Damaskas. Têŋ bêc danŋ aö kasêlêŋ gambo seŋ bu wasip Damaskas wandi, bu wakôc lau sêkêŋ whiŋ Yisu-nga yêc dindê sa sêtêŋ Jerusalem sêmenŋ, bu sêkêŋ nandê têŋ nac. ⁶ Aö kasêlêŋ e têŋ ac kac lhu gasuŋ sa Damaskas, ma sep tigenŋ nawê undambê-nga atu danŋ pô aö. ⁷ Dec gapeŋ gasip nom ma ganġô awha danŋ sôm yom têŋ aö bu, ‘Saul, Saul, tu sake-nga am kêŋ kisa aö?’ ⁸ Ma aö gandac bu, ‘O nadau, am asa?’ Goc awha dau ô yom ma sôm, ‘Aö Yisu Nasaret-nga nanŋ am kêŋ kisa.’ ⁹ Lau nanŋ sêwhiŋ aö nanŋ sêlic nawê dau ma sêŋgô awha, magoc sêŋyalê yom nanŋ Yisu sôm têŋ aö, nanŋ dom. ¹⁰ Ma aö gandac, ‘Pômdau, aö wakôm sake?’ Ma iŋ sôm, ‘Tisa, ma sôc Damaskas ndi. Ma gêŋ bocke nanŋ aö tac whiŋ bu am kôm-nga, nanŋ aö oc wanġiŋ lau bu sêwhê sa têŋ am yêc dindê.’

¹¹ “Nawê dau kôm aö tanônŋ tipec, bocdinaŋ dec lau nanŋ sêwhiŋ aö sêhê aö amanŋ, ma sêwê aö gasôc Damaskas ga. ¹² Ma ngac danŋ nê Ananias meŋ gêlic aö. Iŋ ngac nanŋ sa ndê lêŋ honŋ kêkuc yomsu Israel-nga napep, ma lau Israel Damaskas-nga honŋ

sêtoc in sa. ¹³ In kalhac kêpin aö ma sôm, ‘Asidôwa Saul, tanôm ñawa sa!’ Ma têtj ndoc dinanj en aö tanônj ñayham sa e galic in. ¹⁴ Ma in sôm, ‘Damanj si Anötö kêyalinj am sa bu êmyalê in ndê atac whinj, ma bu lic ñgac gitêj Yisu dau, ma bu ñgô yom yêc in dau whasuj. ¹⁵ Ma am oc hoc yom ñandô pi in asê têtj lau honj, ma sôm yom asê pi gêtj honj nanj am gêlic ti ñgô su. ¹⁶ Ma kwahic dec am hônj sake? Tisa ma linj busanjgu tu Yisu ndê ñaê-ñga bu êngwasinj am nem sac honj su.’

¹⁷ “Têtj ndoc aö gambu gatêj Jerusalem gamenj, nanj gatenj mbec gambo lôm dabuj e gatuj kainj danj sa. ¹⁸ Ma galic Pômdau Yisu sôm yom têtj aö bocdec bu, ‘Ñagahô, hu Jerusalem sinj kwahic dec, bu lau dec oc sêkôc yom nanj am hoc asê pi aö, nanj sa dom.’ ¹⁹ Dec aö gaô yom ma gasôm, ‘Pômdau, lau dindéc sênyalê bu munj-ñga aö kasalê lau sêkêj whinj am-ñga tôm lôm wê-ñga honj, bu wandic ñac ma wakêj ñac sêndöc gapocwalô. ²⁰ Ma têtj ndoc nanj lau sêkêc Steven ndê dac sinj tu in hoc yom asê pi am-ñga, nanj aö galhac ma galic ti atac ñayham. Ma gayob lau nanj sêtuc in ña hoc, nanj si ñakwê.’ ²¹ Goc Pômdau sôm têtj aö, ‘Ndi! Aö oc wanjinj am sa yêc lau Israel si gamenj, bu têtj lau apa si gamenj ndi.’ ”

²² Lau honj sêngô Pol ndê yom ti sem dau dônj e in sôm yom dinanj. Dec sêli awaha sa ma sêmbwêc, “Inj gitôm bu mbo tali-ñga dom. Ndic in ndu ninjga!” ²³ Ñac sêmbwêc ti sêkac si ñakwê andô-ñga su ma sêmbalip kop pi lôlôc gi sêmbo. ²⁴ Dec lau sinj-ñga si ñadau kêj yatu ñac bu sêkôc Pol sôc ñac si gamenj ndi. In sôm bu sêhi in ña sö, ma sêjsu in tu bu

sêtap sa bu ñahu bocke dec lau sêmbwêc inj ñalêñ bocdinañ. ²⁵ Sêso inj amba ti gahi dôn pi a bu sêhi inj, dec Pol sôm têtñ ñgac bata nañ yob lau siñ-ñga toñ dañ, nañ bocdec bu, “Bocke? Mac bu ahi ñgac Rom-ñga dañ, nañ atap giso dañ sa yêc inj dom, nañ dec oc aŋgili Rom si ñagôlin, me mba?” ²⁶ Ñgac dau ñgô Pol ndê yom, dec têtñ lau siñ-ñga si ñadau gi ma sôm têtñ inj bu, “Am oc kôm sake, bu ñgac dindê inj ñgac Rom-ñga?” ²⁷ Goc ñgac dau têtñ Pol gi ma ndac inj, “Sôm asê têtñ aö. Am ñgac Rom-ñga, me mba?” Ma Pol sôm, “Aêc.” ²⁸ Dec lau siñ-ñga si ñadau sôm, “Aö gahu awa atu siñ dec gamlhi aneñ bapia bu wati ñgac Rom-ñga.” Magoc Pol sôm, “Aö damañ inj ñgac Rom-ñga, ma bocdinañ dec aö ñgac Rom-ñga gawhiñ.”

²⁹ Yom dau kôm ñgac dau sö ñandô, bu inj kôc Pol ma sô inj dôn, magoc kêyalê dom bu inj ñgac Rom-ñga. Ma lau nañ bu sêñsu Pol, nañ ñagahô sêkac dau su yêc inj.

Pol kalhac lau bata Israel-ñga aŋgô-ñga

³⁰ Lau siñ-ñga si ñadau bu tap sa bu ñahu bocke dec lau Israel-ñga sêñgôlin yom pi Pol. Bocdinañ ñagalañsê bêbêc inj kêñ yatu bu lau dabuñsiga ti lau bata Sanedrin-ñga hoñ sêkac dau sa, goc kôc Pol su yêc lau siñ-ñga si gameñ, ma kêñ inj kalhac ñac aŋgô-ñga.

23

¹ Pol tahê lau Sanedrin-ñg a hoñ ma sôm, “O aneñ asidôwai. Aö neñ atac pa su pi lêtñ hoñ nañ gasa tu wanem akin Anötö-ñga ñapan, e meñ têtñ acsalô lec galhac mac aŋôm-ñga.” ² Dabuñsiga

ɲamata-ɲga ɲaê Ananias ɲgô yom dinaɲ, dec sôm têtɲ lau naɲ sêlhac sêmpinɲ Pol bu sêtap inɲ sôc tôtekwa. ³ Goc Pol sôm têtɲ inɲ, “Anötö oc ndic am ô! Bocke dec am ndöc tu êmatôc aö êɲkuc yomsu Israel-ɲga, magoc am daôm sôm lau sêtap aö dec kêgili yomsu dau? Am gitôm a naɲ ɲadômbwê-ɲga ɲawasi, magoc ɲalôm-ɲga sop wenɲ sa.” ⁴ Lau naɲ sêlhac sêmpinɲ Pol sêsôm têtɲ inɲ bu, “Bocke dec am sôm yom sac-sac pi Anötö ndê dabuɲsiga ɲamata-ɲga?” ⁵ Ma Pol ô yom ma sôm, “Asidôwai. Aö kayalê dom bu inɲ dabuɲsiga ɲamata-ɲga. Bu sêto yom yêc bocdec bu, ‘*Sôm yom sac pi ɲgac naɲ gêm gôlinɲ nem lau, naɲ dom.*’ ”

⁶ Pol kêyalê bu lau Sanedrin-ɲga ɲatô ɲac lau Palêsai, ma ɲatô ɲac lau Sadiusi. Tu dinaɲ-ɲga dec inɲ mbwêc yom têtɲ ɲac bocdec bu, “Aneɲ asidôwai aɲgô. Aö damanɲ inɲ Palêsai danɲ, ma aö bocdinaɲ. Aö gakêɲ whinɲ bu yac oc datisa akêɲ lau batê-ɲga. Ma kwahic dec ɲac bu sêmatôc aö tu yom dinaɲ-ɲga.” ⁷ Têtɲ ndoc inɲ sôm yom dinaɲ, dec lau Sanedrin-ɲga sêwhê dau kôc, ma lau Sadiusi ti lau Palêsai sêseɲ dau. ⁸ Sêseɲ dau ɲahu bu lau Sadiusi sêkêɲ whinɲ dom bu lau batê oc sêtisa tiyham, ma sêsôm bu aɲela ma ɲalau danɲ sêmbo dom. Magoc lau Palêsai sêkêɲ whinɲ gêtɲ honɲ dinaɲ.

⁹ Bocdinaɲ lau dau sêli dau sa ɲalêɲ sac. Ma Palêsai ɲatô naɲ sêndôhônɲ yomsu, naɲ sêtisa ma sêsôm yom ti ɲaɲga, “Yac atap giso danɲ sa yêc ɲgac dindec dom. Mboe aɲela me ɲalau danɲ kêɲ yom naɲ inɲ êlêmê hoc asê têtɲ lau, naɲ têtɲ inɲ.” ¹⁰ Kêpinɲ bu sinɲ hóc asê, dec lau sinɲ-ɲga si ɲadau töt bu mboe lau oc sêkac Pol kôc ndi lu. Bocdinaɲ inɲ kêkinɲ inɲ ndê lau sinɲ-ɲga bu sêsa sêndi ti ɲaɲga ma sêɲgaho

Pol su yêc lau dinan, ma sêkôc in mbu têtj ñac si gamen ndi tiyham.

¹¹ Têtj ôbwêc Pômdau hoc dau asê têtj Pol ma sôm, “Hêgo ãôm dom, puc ãôm dôn! Am hoc yom asê pi aô su yêc Jerusalem, ma am oc kôm bocdinan yêc malac Rom whin.”

Lau Israel-nga sêkic yom bu sêndic Pol ndu

¹² Galañsê bêbêc lau Israel-nga ñatô sêkic yom bu sêndic Pol ndu. Ma sêmatin pwac têtj dau bu oc sêneñ me sênôm gêtj dom e in mbac ndu su.

¹³ Lauñgac nan bu sêkôm gêtj dau nan si namba hôc gêlêc 40 su. ¹⁴ Ñac sêtêtj dabunsga atu-tu ti lau bata ñatô si, ma sêsôm, “Yac amatin pwac bu aneñ gêtj ãom e andic Pol ndu su nan. ¹⁵ Bocdinan yac gauc gêm bu mac awhin lau Sanedrin-nga andac lau sin si ñadau bu hu Pol sin têtj mac, bu andac in pi gêtj ñatô tiyham. Ma yac oc asin ambo señ bu têtj ndoc sêwê in sêsa sêmeñ, nan yac andic in ndu.”

¹⁶ Pol lhuwê atungac ngô gêtj dau ñawaê, dec sôc lau sin-nga si gamen têtj Pol gi ma sôm asê têtj in.

¹⁷ Pol ngô su dec ta ñgac nan yob lau sin-nga ton ãan ma sôm têtj in, “Kôc balê dindêc têtj mac nem ñadau ndi. In kôc yom ãan bu sôm têtj in.” ¹⁸ Goc ñgac sin-nga dinan wê balê dau têtj ñac si ñadau gi ma sôm, “Pol, ñgac nan ndôc gapocwalô, nan ndac aô bu wakôc balê dindêc têtj am meñ, bu in kôc yom ãan bu sôm têtj am.” ¹⁹ Ñgac dau kêm balê dau sa ma inlu sêsa ahic si, ma in ndac in bu, “Am kôc yom bocke bu sôm têtj aô?” ²⁰ Goc balê dau sôm, “Lau Israel-nga sêkic yom bu sêndac am bu êmkin Pol ndi lhac lau Sanedrin-nga anğô-nga têtj

lanjsê, bu ñac tac whin bu sêndac in tu yom ñatô-nga. ²¹ Ngô ñac si yom dom, bu ñac si lau hôc g êlêc 40 sem neneñ sêhôn in sêmbo señ. Lau dau sêsôm tidôn su bu sêneñ ma sênôm gêñ dom e sêndic in ndu. Ñac kwahic dec sêmasañ dau sêmbo, sêhôn bu am lôc têt ñac si yom.” ²² Lau siñ-nga si ñadau ñ gô balê dau ndê yom su, goc kêkin in sa gi ma gic yomsu in bocdec bu, “Sôm têt lau dañ dom bu am mweñ kêñ ñawaê dindec têt aô.”

Sêkôc Pol têt malac Sisaria gi

²³ Goc in ta ndê ñac lu nañ sêyob lau siñ-nga ton lu nañ sêtêt in sêmeneñ, ma sôm têt inlu bu, “Andic lau siñ-nga tôm 200 sa, ma lau siñ sêndôc hosi-nga 70, ma lau siñ kême-nga 200 sêwhin. Asôm bu sêmasañ dau bu sêtêt malac Sisaria sêndi têt 9 kilok ôbwêc dindec. ²⁴ Amasañ hosi tu Pol ndôc ñahô-nga, ma ayob in ñapep e akêñ in sip gôlinwaga Rom-nga Filiks amba.” ²⁵ Ma ñac atu dau to bapia dañ bocdec:

²⁶ Aô Klaudias Lisias dec gato têt am ñac atu gôlinwaga Filiks. Acsalô ñayham am. ²⁷ Lau Israel-nga sêkôc ñac dindec dôñ ma bu sêndic in ndu. Magoc aô gatap sa bu in ñac Rom-nga dañ, dec aô ti neñ lau siñ-nga angho in su yêc ñac amba. ²⁸ Aô bu watap yom nañ sêngôlin pi in, nañ ñahu sa, dec gakêñ in kalhac lau Israel si lau bata Sanedrin-nga anghô-nga bu sênsahê in. ²⁹ Aô gatap sa bu yom nañ sêngôlin pi in, nañ hêganôn lau Israel-nga si yomsu. Magoc aô gatap yom dañ sa gitôm bu yac andic in ndu me akêñ in ndôc gapocwalô-nga dom. ³⁰ Malô aô ganjô ñawaê bu lau ñatô sêkic yom gelec bu

sêndic in̄ ndu. Bocdinaŋ dec aö kakin̄ in̄ têt̄ am goloc ŋagahô, bu am êmatôc in̄ ndê yom. Ma aö gac a tu lau naŋ sêŋgôlin̄ yom pi in̄, bu sêwhê yom dau sa têt̄ am.

³¹ In̄ to yom dau su, goc kêŋ bapia sip in̄lu amba, ma in̄lu sic lau sin̄-ŋga sa ma sêkôm tôm in̄ gic atu ŋac. Têt̄ ôbwêc dau dinaŋ sêkôc Pol whin̄ ŋac, ma sêsa sêtêt̄ malac Antipatris si. ³² Galaŋsé bêbêc lau sin̄-ŋga naŋ sêŋsêlêŋ sêmbo nom, naŋ sêlhô sêmbu sêtêt̄ si gameŋ yêc Jerusalem si. Ma lau sin̄-ŋga naŋ sêndôc hosi sêhoŋ Pol sa si. ³³ Têt̄ ndoc sêhôt̄ asê Sisaria, naŋ sêkêŋ Pol ti bapia dau têt̄ gôlin̄waga Filiks. ³⁴ Ma in̄ sam bapia dau, goc ndac Pol bu in̄ ŋac gameŋ bocke-ŋga. Ma tap sa bu in̄ ŋac gameŋ Silisia-ŋga. ³⁵ Goc sôm, “Aö oc wan̄gô am nem yom, têt̄ ndoc lau naŋ sêŋgôlin̄ yom pi am, naŋ sêhôt̄ asê.” Goc in̄ kêŋ yatu in̄ ndê lau bu sêyob Pol yêc andu atu naŋ muŋ-ŋga Kin̄ Herod kwê sa naŋ.

24

Pol kalhac Filiks aŋgô-ŋga

¹ Bêc 5 giŋga su, goc dabuŋsiga ŋamata-ŋga Ananias ti lau bata Israel-ŋga ŋatô sêsip malac Sisaria si, bu sêkêŋ yom naŋ sêŋgôlin̄ pi Pol, têt̄ gôlin̄waga Filiks. Ma sêkôc ŋac daŋ ŋaê Tetulus whin̄ ŋac, bu nem ŋac awha têt̄ Filiks. ²⁻³ Lau sêkôc Pol sôt̄ meŋ, goc Tetulus gic hu sôm ndê yom têt̄ Filiks bocdec bu, “O ŋac ŋayham kêlêc Filiks. Am gêm gôlin̄ yac ŋapep, dec yac ambo ŋayham ma ti yom malô ŋasawa baliŋ su. Am ŋac tiguauc dec kêmasaŋ lêt̄ wakuc ŋayham ŋatô, naŋ lau gameŋ dindêc-ŋga

kwahic dec sêṅkuc sêmbo. Yac ti mba lau hoṅ naṅ sêmbo am nem gôliṅ ṅapu, naṅ bu anem danje am ṅapaṅ. ⁴ Aö bu wanyaiṅ am nem têm dom, ma bu wakôm am lic ṅakam sa dom. Bocdinaṅ wandac am bu ṅgô yac mba yom apê lec. ⁵ ṅgac dindec iṅ ṅgac êṅgilí lau-ṅga, ma gêli lau Israel-ṅga ṅalôm sa tôm gameṅ hoṅ. Iṅ lau toṅ naṅ sêṅkuc yom so pi ṅgac Nasaret-ṅga dinaṅ, naṅ si ṅgac ṅamata-ṅga. ⁶⁻⁷ Ma gêṅ daṅ whiṅ. Iṅ bu kôm mêtê naṅ toc yac mba lôm dabuṅ sa bu gameṅ dabuṅ dom. Tu dinaṅ-ṅga dec yac akôc iṅ dôṅ.* ⁸ Am daôm bu kip iṅ sa, dec am oc tap sa bu yom hoṅ naṅ yac aṅgôliṅ pi iṅ, naṅ yomandô.” ⁹ Tetulus sôm iṅ ndê yom dinaṅ, goc lau Israel-ṅga hoṅ naṅ sêwhiṅ iṅ, naṅ sêpuc iṅ ndê yom dôṅ ma sêsôm bu yomandô.

¹⁰ Goc gôliṅwaga Filiks tôc amba têtṅ Pol bu sôm ndê yom, dec Pol sôm, “Aö kayalê bu am gêm gôliṅ gameṅ dindec ma kêmatôc lau si yom tôm yala ṅatô su. Bocdinaṅ aö atac ṅayham bu wasôm aneṅ yom têtṅ am ma waô yom naṅ sêṅgôliṅ pi aö. ¹¹ Am bu ndac lau ṅatô, dec am oc tap sa ṅagahô bu bêc 12 gi su, naṅ gapi Jerusalem ga, tu bu watoc Anötö sa-ṅga. ¹² Lau naṅ sêṅgôliṅ yom pi aö, naṅ sêṅyalê su bu aö gakôm mêtê sac daṅ dom. Aö gasôm ṅamalac daṅ yêc lôm dabuṅ dom, ma gali lau ṅalôm sa yêc lau Israel si lôm wê-ṅga me yêc malac Jerusalem

* **24:6-7:** Yêc bapia akwa ṅandô naṅ ṅabatiṅ 6b ma ndi têtṅ 8a sêmbo dom. Lau atu-tu gauc gêm bu lau ṅatô sêto ṅabatiṅ 6b-8a tiṅambu-ṅga. Yom dau yêc bocdec bu: ... ma yac bu amatôc iṅ êṅkuc yac mba yomsu. vs7 Magoc lau siṅ-ṅga si ṅadau Lisias ti ndê lau siṅ-ṅga daêsam sêmeṅ sêṅgaho iṅ su yêc yac amaṅ. vs8 Ma Lisias gic atu bu lau naṅ sêṅgôliṅ yom pi iṅ, naṅ sêmeṅ sêsôm asê têtṅ am.

13 ɲalôm dom. 13 Bocdinaɲ yom naɲ sêɲgôliɲ pi aö, naɲ ɲac gitôm dom bu oc sêtôc asê bu yomandô. 14 Magoc yom ɲandô tigeɲ dec wasôm asê têtɲ am bocdec bu. Aö gam akiɲ damaɲi si Anötö kakuc lêtɲ wakuc tôm lau sêkêtɲ whiɲ Yisu-ɲga sêɲkuc. Lau dinaɲ sêlic lêtɲ dau bu lêtɲ so. Magoc aö gakêtɲ whiɲ yom hoɲ naɲ kêtuc Moses ndê yomsu ti yom hoɲ naɲ lau propet sêto muɲ su. 15 Ma gakêtɲ batanɲ bu Anötö oc uɲ lau gitêtɲ ma lau sac hoɲ sa akêtɲ lau batê-ɲga tôm ɲac lau dindê sêkêtɲ whiɲ. 16 ɲalêtɲ dinaɲ dec aö kasahê bu wasa neɲ lêtɲ hoɲ solop eɲ tu bu walhac ti neɲ atac pa su yêc Anötö ti ɲamalac aɲgô-ɲga. 17 Aö gahu Jerusalem siɲ yala ɲeɲ su, ma kwahic dec gambu gatêtɲ Jerusalem ga, bu wanem aneɲ lau Israel-ɲga si lau ɲalôm sawa sa, ma bu wakêtɲ da têtɲ Anötö. 18 Aö kakuc lau Israel-ɲga si lêtɲ sêmasaɲ dau ɲawasi sa yêc Anötö aɲgô-ɲga muɲ su, goc gasôc lôm dabuɲ ga bu wakêtɲ neɲ da. Ma têtɲ ndoc dinaɲ lau Israel-ɲga ɲatô akêtɲ gameɲ Esia-ɲga sêlic aö. Aö gac lau toɲ atu sa dom, ma gali lau ɲalôm sa bu sêkôm kisa dom. 19 ɲac lau Esia-ɲga dau sic hu sêɲgôliɲ yom pi aö, ma bocdinaɲ ɲac bu gauc nem bu aö gakôm giso, dec ɲac dau sêmeɲ ma sêsôm asê têtɲ am. 20 Bu mba, goc sôm têtɲ lau Israel-ɲga naɲ kwahic sêmbô dec, bu sêtôc asê têtɲ am, giso bocke naɲ lau Israel si lau bata Sanedrin-ɲga sêtap sa yêc aö. 21 Mboe ɲac sêlic aö sac ma sêkêtɲ aö galhac am aɲôm-ɲga bu êmatôc aö, pi yom tigeɲ naɲ aö gambwêc têtɲ ɲac bocdec bu, ‘Aö gakêtɲ whiɲ bu yac oc datisa akêtɲ lau batê-ɲga.’ ”

22 Filiks ɲgô ti kêyalê yom daêsam su pi lau sêkêtɲ

whiñ Yisu-nga si lêñ wakuc. Bocdinañ dec inñ gic bata yom, ma sôm têñ lau Israel-nga nañ sêmen akêñ Jerusalem, “Têñ ndoc lau siñ-nga si ñadau Lisias meñ akêñ Jerusalem, nañ aõ oc wasôm aneñ gauc asê pi mac nem yom.” ²³ Goc inñ gic atu ñgac nañ yob lau siñ-nga toñ dañ, bu sêyob Pol ñapep, magoc sêsô inñ dôñ dom. Ma inñ sôm têñ inñ bu kên ñasawa têñ Pol ndê lau nañ bu sêndic inñ kêsi ti sênem inñ sa, ma lhac ñac ahuc dom.

Sêyob Pol sêmbô Sisaria

²⁴ Bêc ñatô giñga su, dec Filiks lu nawhê Drusila, nañ awhê Israel-nga dañ, sêñgalêm Pol bu sêngô inñ whê yom sa pi lau sêkêñ whiñ Yisu Kilisi-nga si lêñ.

²⁵ Pol gêm yomgalôm whiñ inñ lu ma sôm yom ñasawa hic baliñ, pi lêñ nañ lau sêti lau gitêñ, ma sêtimêtê dau ñapep, ma pi Anötö ndê bêc êmatôc lau-nga nañ oc meñ sa. Yom dau kôm Filiks töc dau sa, dec sôm, “Nañ gitôm, am lhö mbu ndi. Têñ ndoc aõ bu walic ñasawa ñayham dañ, nañ wakêñ yom am tiyham.”

²⁶ Ma tiñambu inñ kêgalêm Pol ti gêm yomgalôm whiñ inñ tidim daêsam, bu inñ kên bata bu Pol oc kên awa têñ inñ, bu nemlhi dau su yêc gapocwalô.

²⁷ Filiks bu kôm lau Israel-nga sêlic inñ ñayham, dec kên Pol ndöc gapocwalô ñapan. Yala lu giñga su, goc Pokias Festus ti gôliñwaga ô Filiks su.

25

Pol kalhac Festus añgô-nga

¹ Têñ ndoc Festus hóc asê bu nem gôliñ gameñ dinañ, nañ inñ mbo malac Sisaria tôm bêc tō eñ, goc pi Jerusalem gi. ² Ma yêc dindê dabunñsiga atu-tu ti lau bata Israel-nga sêpitigeñ, ma yom nañ sêngôliñ

pi Pol su, naŋ sêhoc asê têt Festus. ³ Naç sêndac bu iŋ bu lic naç naçham, dec kêŋ Pol mbu pi Jerusalem ndi. Naç sêndac gêt dau, naçu bu naç sêmatiŋ yom tidôn su gelec, bu sêkêt lau naç sêsini sêmbo seŋ bu sêndic Pol ndu. ⁴ Magoc Festus ô yom ma sôm, “Pol dê sêyob sêmbo Sisaria, ma malô goc aô dauŋ oc wambu watêt malac dinaŋ wandi. ⁵ Mac asôm bu iŋ kôm giso, dec akêt nem lau bata naç sêwhiŋ aô, bu sêsôm mac nem yom pi iŋ asê têt aô yêc dindê.”

⁶ Festus mbo Jerusalem bêc 8 me 10 su, goc sip Sisaria gi. Ma têt naçalanse iŋ gi ndöc iŋ ndê pôn êmatôc yom-nga, ma gic atu bu sêkôc Pol meŋ lhac iŋ aŋgô-nga. ⁷ Têt ndoc Pol hóc asê, naç lau Israel-nga naç sêmeŋ akêt malac Jerusalem, naç sêlhac sêŋgihi iŋ ahuc, ma sêsôm bu iŋ kôm giso atu. Sêŋgôliŋ yom daêsam pi iŋ, magoc gitôm dom bu sêtôc naçdô asê. ⁸ Goc Pol sôm ndê yom asê bocdec bu, “Aô gakôm giso daŋ pi lôm dabuŋ dom, ma kagili lau Israel si yomsu, me Sisa ndê naçgôliŋ daŋ dom.”

⁹ Festus tac whiŋ bu lau Israel-nga sêlic iŋ naçham, dec ndac Pol, “Am gêlic naçham bu pwi Jerusalem ndi, ma aô waŋsahê naç si yom pi am yêc dindê, me mba?” ¹⁰ Ma Pol sôm, “Mba. Aô naç Rom-nga, ma am ndöc nem pôn êmatôc yom-nga gêm Sisa aŋgô. Bocdinaŋ êmatôc yom naç sêŋgôliŋ pi aô yêc dindêc maŋ. Am kêyalê tidôn su bu aô gakôm giso daŋ têt lau Israel-nga dom. ¹¹ Aô bu wakôm giso daŋ naç gic waê bu wambac ndu, naç dec ndic aô ndu. Magoc yom naç lau Israel-nga dindêc sêŋgôliŋ pi aô, naç bu naçdô mba, dec solop dom bu am kêŋ aô wasip naç amba. Sisa dau goc êmatôc aneŋ yom yêc malac Rom!”

12 Têḅ dinanḅ Festus gêm yomgalôm whinḅ lau atu-tu nanḅ sêmbo inḅ ndê gôlinḅ ḅapu, goc sôm têḅ Pol, “Am ndac bu Sisa êmatôc nem yom. Bocdinanḅ dec am oc têḅ Sisa ndi.”

Festus lu Kinḅ Agripa sem yomgalôm pi Pol

13 Bêc ḅatô ginḅa su, goc Kinḅ Agripa* lu lhuwê Berenis sêhóc asê Sisaria bu sêti ḅaclenḅ Festus. 14 Inḅlu sêmbo sêwhinḅ inḅ bêc daêsam su, goc Festus gic minḅ pi Pol ma sôm t êḅ Kinḅ Agripa, “ḅgac danḅ mbo dec, nanḅ Filiks kêḅ ndôc gapocwalô ḅapanḅ e menḅ têḅ kwahic dec. 15 Têḅ ndoc aô gapi Jerusalem ga, nanḅ dabuḅsiga atu-tu ti lau bata Israel-ḅga sêḅgôlinḅ yom pi inḅ, ma sêndac aô bu walôc bu inḅ mbac ndu. 16 Aô gawhê sa têḅ ḅac bu yac lau Rom-ḅga nenḅ mêtê bocdec bu. Dandic ḅamalac danḅ ndu dom e dakêḅ ḅasawa têḅ inḅ bu lhac lau nanḅ sêḅgôlinḅ yom pi inḅ, nanḅ anḅgô-ḅga, ma inḅ ô ḅac si yom su nanḅ. 17 Têḅ ndoc ḅac si lau ḅatô sêsip akêḅ Jerusalem sêwhinḅ aô, nanḅ gahônḅ bêc daêsam dom. Aô gahóc asê, ma galaḅsê bêbêc aô gac atu anenḅ lau bu sêkôc ḅgac dau sôc menḅ lhac anenḅ pônḅ wamatôc yom-ḅga ḅandô-ḅga. 18 Lau dau sêtisa bu sêḅgôlinḅ yom pi inḅ, ma aô gauc gêm bu ḅac oc sêtôc inḅ ndê giso ḅandô danḅ asê. Magoc mba! 19 ḅac sêsôm yom pi ḅac dau si mêtê sênem akinḅ si anötô-ḅga, nanḅ ḅac gauc gêm bu Pol kêkuc dom. Ma sêlic inḅ sac pi ḅgac batê danḅ ḅaê Yisu, nanḅ Pol sôm bu tisa akêḅ lau batê-ḅga ma mbo tali tiyham. 20 Aô gapônḅda dauḅ tu lêḅ wamatôc yom kainḅ dinanḅ-ḅga. Bocdinanḅ aô gasôm têḅ Pol

* **25:13:** Kinḅ Agripa gêm gôlinḅ gamenḅ danḅ yêc bugictonḅ Galili-ḅga ḅamakê, ma ndôc malac Sisaria Pilipai. Inḅ †Herod Agripa I (Apo 12:1-23) ndê atuḅgac.

bu in bu tac whin bu pi Jerusalem ndi, dec yac oc amatoc in ndê yom yêc dindê. ²¹ Magoc Pol tec ma ndac bu Sisa dau êmatoc in ndê yom, dec aö gac atu bu anen lau sêyob in e wanin in têt Sisa ndi.” ²² Goc Agripa sôm têt Festus, “Aö daun atac whin bu waninô ñamalac dau ndê yom.” Ma Festus sôm, “Bocdinan, lanse nan am ngô in ndê yom.”

Pol kalhac Agripa aninô-nga

²³ Têt galañsê Agripa lu Berenis sêsoc si gôlôn kin-nga sa, goc sêsoc andu sêninô yom-nga ñalôm si sêndoc. Ma lau bata sin-nga ti lau bata malac-nga hon sêwhin inlu. Goc Festus kêt yatu bu sêkoc Pol soc men. ²⁴ Ma in sôm, “Kin Agripa ti mac lau hon nan ambo dindec. Alic in ngac dec. Lau Israel-nga hon sêten aö yêc Jerusalem ma yêc malac Sisaria dindec, bu waloc bu in mbac ndu. ²⁵ Magoc aö gatap in ndê giso dan sa, nan gitôm bu dandic in ndu-nga dom. Ma in dau ndac bu Sisa êmatoc in ndê yom, madec aö bu wanin in têt Rom ndi. ²⁶ Ma kwahic dec aö bu wato bapia dan têt Sisa, magoc aö kayalê yom ñandô dan bu wato pi ngac dindec-nga dom. Tu dinan-nga Kin Agripa, aö gakêt in kalhac am ti mac lau hon anôm-nga, bu dakip yom hon sa, ma datap yom ñandô dan sa, nan tôm bu wato têt Sisa. ²⁷ Yac bu tanin ñamalac g apocwalô-nga dan têt Sisa, magoc dawhê in ndê giso ñahu sa whin dom, oc solop dom.”

26

Pol whê dau sa têt Agripa

¹ Têt dinan Kin Agripa sôm têt Pol, “Aö wakêt ñasawa bu am sôm yom tu daôm-nga.” Goc Pol hôc

amba sa têñ lau, ma gic hu sôm inñ ndê yom bocdec bu, ² “Kinñ Agripa, kwahic dec aö bu waö yom honñ nañ lau Israel-nga sêñgôlinñ pi aö. Ma aö atac ñayham bu wasôm asê walhac am añôm-nga. ³ Gêñ atu danñ whinñ bocdec bu, lau Israel-nga si mêtê ti yom nañ sêwhê dau kôc pi, nañ am kêyalê tidônñ su. Bocdinañ aö wandac am bu kêñ ñasawa hic baliñ têñ aö bu wasôm neñ yom honñ asê. ⁴ Lau Israel-nga honñ sêñyalê aneñ lêñ têñ ndoc gambo balê-nga yêc dauñ neñ gameñ, ma lêñ nañ gasa têñ ndoc gambo Jerusalem, nañ bocdinañ. ⁵ Lau Palêsai ñac lau nañ sem akiñ Anötö ñanga sêhóc gêlêc lau Israel-nga ñatô su. Ma oc tòm bu lau dinañ nañ sêñyalê aö têm baliñ su, nañ sêwhê sa bu aö kakuc lau Palêsai si lêñ dinañ. Magoc sêsôm asê dom. ⁶ Aö gakêñ batanñ gêñ nañ Anötö gic bata têñ damañi, ma tu dinañ-nga kwahic dec sêkêñ aö galhac am añôm-nga. ⁷ Yac lau Israel-nga mba tonñ 12 sem akiñ Anötö acsalô ti ôbwêc, ma sêkêñ bata bu sêlic gêñ nañ Anötö gic bata, nañ ñandô sa. O kinñ, aö wasôm têñ am bu lau Israel-nga sêkêñ kisa aö tu gêñ dinañ-nga eñ. ⁸ Yac akêñ batanñ bu Anötö oc unñ lau batê sa tiyham, ma bocke dec mac lau ñatô asô ti gauc gêm bu gêñ dau oc tòm dom bu ñandô sa?

⁹ “Muñ-nga lê aö dauñ gauc gêm tidônñ ma galic ñayham bu wakôm gêñ daêsam tu wakêñ kisa lau nañ sêkêñ whinñ Yisu Nasaret-nga. ¹⁰ Ma gêñ dau dinañ dec gakôm yêc Jerusalem. Dabuñsiga atu-tu sêlic ñayham ma sêlôc têñ aö bu wakôc lau sêkêñ whinñ-nga daêsam dônñ, ma wakêñ ñac sêndôc gapoc-walô. Ma têñ ndoc sic ñac si lau ñatô ndu, nañ aö galhac gawhinñ ñac ma galic ñayham. ¹¹ Tôm têm

daêsam aö galom-galom lôm wê-nga hon ma kasalê lau sêkêñ whin Yisu-nga bu wakêñ ñagêyô têtñ ñac. Aö gauc gêm bu wakêñ ñandê têtñ ñac e sêsôm yom sac sambuc.* Aö atac tec ñac ñandô, bocdinañ kasêlêñ gatêtñ lau gameñ apa-nga si malac atu-tu bu wakêñ kisa têtñ Yisu ndê lau.

12-13 “O kiñ, têtñ bêc dañ dabuñ-si ga atu-tu sêñyaliñ aö sa ma sêñkiñ aö bu wasip malac Damaskas wandi. Aö kasêlêñ gambo señ, ma têtñ ac kalhac lhu ñawê atu dañ sip akêñ undambê ma pô aö ti lau nañ sêwhin aö. 14 Yac hon apen asip nom, ma aö gangô awha dañ sôm yom têtñ aö yêc Yom Hibu bocdec bu, ‘Saul, Saul, tu sake-nga am kêtñ kisa aö? Am gitôm bôc nañ gêli dau sa têtñ ñadau ndê gôliñ dec tap ñandê sa.’ 15 Têtñ ndoc dinañ aö gandac, ‘O ñadau, am asa?’ Ma in ô yom ma sôm, ‘Aö Yisu, nañ am kêtñ kisa. 16 Kwahic dec tisa. Aö gahoc dauñ asê têtñ am, ma kayaliñ am sa bu nem akiñ aö. Ma gêtñ nañ am kêyalê pi aö, ti gêtñ nañ watôc têtñ am, nañ am oc hoc asê têtñ lau. 17 Aö wanğaho am su yêc lau Israel-nga amba, ma yêc lau nañ lau Israel dom, nañ si amba whin. Kwahic dec wanñkiñ am têtñ lau gameñ apa-nga dinañ ndi. 18 Am oc kôm ñac tandô po asê e sêkac dau kwi ma sêhu señ ñasec-nga ma Sadañ ndê gôliñ siñ, ma sêsa señ ñawê-nga ma sêsôc Anötô ndê gôliñ ñapu. Ma

* **26:11:** Yom sac sambuc - yêc Yom Inglis sêsam bu ‘blasphemy’. Lau ñatô gauc gêm bu Pol ndê yom dau ñahu bu in bu kêtñ ñandê têtñ lau sêkêñ whin-nga e sêhu si sêkêñ whin siñ ma sêpu Yisu. Ma lau ñatô gauc gêm bu lau sêkêñ whin-nga bu sêlhac ñanga ma sêsôm bu Yisu in Anötô ndê Atu, dec Pol ti lau Israel-nga oc sêlic yom dau bu yom sac sambuc gitôm bu sêndic ñac ndu. Alic yom ñatô yêc Mat 26:63-66.

lau nanj sêkac si ñalôm kwi, nanj dec Anötö oc suc ñac si sac kwi, ma kênj ñac sêwêkainj gameñ sêndöc tali ñapañ-ñga sêwhinj lau nanj sêti lau dabunj tu ñac si sêkênj whinj aö-ñga.’

¹⁹ “O kinj Agripa. Aö galic Yisu hoc dau asê akênj undambê, ma aö gangô inj ndê yom dec gasôc ñapu. ²⁰ Aö gam mêtê lau bu sênem dau kwi ma sêsôc Anötö ñapu, ma sêkôm mêtê gitênj bu sêtôc asê bu ñac sem dau kwi ñandô. Aö gac hu yêc malac Damaskas, ma malô goc gam mêtê yêc Jerusalem, ma yêc gameñ Judia-ñga honj e gatênj lau apa si gameñ whinj. ²¹ Tu dinañ-ñga dec lau Israel-ñga sêkôc aö dôñ yêc lôm dabunj, ma bu sêndic aö ndu. ²² Magoc Anötö yob aö ñapep e meñ têtj acsalô dindec aö galhac am anôm-ñga. Ma kwahic dec aö wasôm asê têtj lau honj, lau tiwaê ma lau waêmba sêwhinj, bu yom honj nanj aö gahoc asê pi Yisu, nanj ñadañ so yom nanj Moses ma lau propet sêhoc asê gwananñ su pi gêtj nanj oc hóc asê, nanj dom. ²³ Ñac sêsôm bu Mesaya oc hóc ñandê e mbac ndu, ma tinjambu inj oc ti ñgac ñamata-ñga bu tisa akênj lau batê-ñga, ma hoc yom asê pi Anötö ndê lêtj nem lau si sêmbo tali-ñga têtj inj ndê lau Israel-ñga, ma têtj lau nanj lau Israel dom, nanj sêwhinj. Yom dau oc tôm ñawê bu pô gameñ ñasec-ñga.”

²⁴ Pol whê ndê yom sa mbo, ma Festus mbwêc inj awaha ahuc ma sôm, “Pol, am nem yom inj yom solop dom. Yom daêsam nanj sêndôhônj têtj am, nanj kôm am nem gauc kênjsônj.” ²⁵ Magoc Pol ô yom ma sôm, “O ñgac atu Festus, aö neñ gauc kênjsônj dom. Aneñ yom inj yom solop ma yom ñandô. ²⁶ Gêtj honj dindec hóc asê yêc lhu, ma

bocdinaŋ dec kiŋ Agripa gitôm dom bu nem gauc gêŋ dau. Yomandô! Inŋ kêyalê gêŋ hoŋ dindéc su, ma bocdinaŋ aô gasôm neŋ yom asê têŋ inŋ yêc awê. ²⁷ Kiŋ Agripa, am kêŋ whiŋ lau propet si yom pi Mesaya, me mba? Aô gauc gêm bu am oc kêŋ whiŋ su.” ²⁸ Dec Agripa sôm têŋ Pol, “Am gauc gêm bu ŋasawa apê lec am oc kac aneŋ ŋalôm kwi bu wakêŋ whiŋ Yisu, a?” ²⁹ Ma Pol ô yom ma sôm, “Aô bu wasôm yom ŋasawa apê me ŋasawa baliŋ, aô oc atac whiŋ gêŋ tigeŋ. Aô waterŋ mbec pi am ti mac lau hoŋ naŋ aŋgô aneŋ yom dindéc, bu Anötö kôm mac hoŋ andi atôm aô ma akêŋ whiŋ Yisu, magoc bu kôm mac atôm aô tu gandôc gapocwalô-ŋga lec dom.”

³⁰ Pol sôm inŋ ndê yom meŋ têŋ dinaŋ, goc Kiŋ Agripa tisa, ma gôliŋwaga Festus ti Berenis ma lau hoŋ naŋ sêndôc sêwhiŋ inŋ, naŋ sêtisa bocdinaŋ. ³¹ Ŋac sêhu andu dau siŋ, ma sem yomgalôm têŋ dau ma sêsôm, “Ŋgac dindéc kôm giso daŋ naŋ tôm bu sêndic inŋ ndu me sêkêŋ inŋ ndôc gapocwalô-ŋga lec dom.” ³² Ma Agripa sôm têŋ Festus, “Oc tôm bu yac dahu ŋgac dindéc siŋ lhö ndi, tigeŋ inŋ dau ndac bu Sisa êmatôc inŋ ndê yom.”

27

Pol têŋ malac Rom gi

¹ Ma tiŋambu sêsôm tidôŋ bu sêkêŋ Pol ti lau gapocwalô-ŋga ŋatô sêpi waŋ daŋ, ma sêŋkiŋ ŋac sêtêŋ malac Rom naŋ yêc gameŋ Itali-ŋga sêndi. Sêkêŋ ŋac sêsip ŋgac siŋ-ŋga daŋ amba, naŋ ndê ŋaê Julias, naŋ ti ŋgac bata siŋ-ŋga naŋ yob Sisa ndê lau siŋ-ŋga toŋ daŋ. ² Dec ŋac sêpi waŋ si, ma alu

ngac danj ñaê Aristakus akêñ malac Tesalonika yêc gamenj Masedonia-nga api awhin, ma yac asa a. Wanj dau menj akêñ malac Adramitiam ma gic waê bu êñsêlêñ sôc malac ñatô nanj sêyêc gamenj Esia-nga. ³ Ñagalañsê wanj dau sôc baö yêc malac Saidon. Julias tawalô Pol dec kêñ inj sip baö gi bu ndic inj ndê silip kêsi tu bu sêpuc inj dôñ ña gêñ ñatô-nga. ⁴ Tinjambu yac api wanj dau ma asa a tiyham. Yac bu ahôc gêlêc nduc Saipras, tigenj mbu ñadinda puc wanj dôñ, dec yac añgihi aho yêc nduc ñadômbwê-nga. ⁵ Goc wanj dau kêsêlêñ mbo gwêc sawa, ma gi e ahôc gêlêc gamenj Silisia-nga ma gamenj Pampilia-nga su, ma gacgenj a asôc malac Maira yêc gamenj Lisia-nga. ⁶ Ma yêc dindê ngac bata sinj-nga dau tap wanj danj sa, nanj menj akêñ Aleksandria ma bu têñ Itali ndi. Dec inj kêñ yac a alom. ⁷ Magoc wanj dau kêti ñagahô dom. Yac ambo gwêc ñasawa bêc daêsam, e a ampiñ malac Naidas. Mbu ñadinda puc yac dôñ ñapanj, bocdinañ dec akac wanj kwi añôñ gêm nduc Krit ña-awê-nga, ma anti a e ampiñ malac danj ñaê Salmone. ⁸ Wanj kêsêlêñ ti ñawapac e ahôc asê sôc nanj sêsam bu Salañ Ñayham, nanj yêc kêpiñ malac Lasea. ⁹ Bêc daêsam giñga su ma lau Israel si om atu nanj sêhu gêñ danenj-nga sinj, nanj pacndê su, dec yac añyalê bu oc asip têm sac tu dalac wanj-nga ñalôm. Bocdinañ Pol kêñ puc lau wanj-nga ma sôm, ¹⁰ “Mac lau, aö kayalê su bu oc dasip ñasac ñalôm e wanj ti wapa honj oc sêninga, ma mboe yac daunj dawhin.” ¹¹ Magoc ngac bata sinj-nga dau kêñ danjga Pol ndê yom dom. Inj sôc ngac nem gôlinj wanj-nga ti wanj ñadau si yom ñapu. ¹² Sôc dinañ gitôm dom bu wanj poc ñayham têñ ndoc uhô-nga. Bocdinañ

dec lau waŋ-ŋga daêsam sêsôm yom pitigeŋ bu sêsa tiyham ma sêŋsahê bu sêlac sêtêŋ malac Pioniks sêndi, ma waŋ poc dindê e têm ŋayham meŋ sa. Yêc malac Pioniks, nduc Krit pôc mbu ahuc, ma bocdinaŋ söc naŋ yêc malac dinaŋ iŋ söc ŋayham tu waŋ sêpoc-ŋga têtê têm uhô-ŋga.

Mbu ŋadinda

¹³ Yac ahôŋ e bêc daŋ mbu lilic kêsêlêŋ ŋayham, ma bocdinaŋ ŋac gauc gêm bu sêtap têm ŋayham sa bu sêlom malac Pioniks. Ŋac sêhê aŋga sa ma sêlac sêŋkuc baö Krit-ŋga si. ¹⁴ Ŋasawa baliŋ dom ma mbu sac daŋ puc ŋaŋga akêŋ baö-ŋga mbu sa têtê gwêc sawa-ŋga. ¹⁵ Waŋ dau sip mbu dinda ŋalôm e tôm dom bu yac alac aŋkuc baö-ŋga. Bocdinaŋ yac am waŋ kwi kêsêlêŋ kêtêc mbu. ¹⁶ Mbu soc yac e nduc saun daŋ ŋaê Kauda pôc mbu ahuc ŋagec. Yac bu ahê waŋ ŋa-gômbwa pi lôlôc meŋ, magoc akôm wapac-wapac bu mbu puc ŋadinda sac andô. ¹⁷ Lau sêhê gômbwa sa pi lôlôc meŋ su, goc sêkic po pi waŋ atu ŋampê bu suc dom. Ŋac sêtôc dau bu mbu oc soc yac ŋapaŋ e waŋ ndi lôc pi gaŋgac yêc Sirtis, dec sêlêc lac su ma sêkêŋ aŋga gwêc-ŋga sip gi bu teŋ waŋ dôŋ ênti timalô, ma sêkêŋ waŋ dau tam mbo. ¹⁸ Têtê bêc tilu-ŋga mbu ti gwêc gic pi waŋ sac andô, dec lau waŋ-ŋga sêtôc dau atu ma sic hu sêmbaliŋ wapa ŋatô siŋ sip gwêc. ¹⁹ Bêc titô-ŋga sêhêc waŋ ŋalac ti po ma wapa waŋ-ŋga ŋatô sa ma sêmbaliŋ siŋ sip gwêc gi. ²⁰ Tigeŋ mbu dau timalô dom e bêc daêsam yac alic ac ti tata dom. Ma yac hoŋ mba gauc tigeŋ bu oc andinaŋ.

²¹ Lau waŋ-ŋga seŋ gêŋ daŋ dom tôm bêc daêsam su, goc Pol tisa ma sôm, “Mac lau, aö gakêŋ puc

mac mun su, bu ahu nduc Krit siñ dom, magoc mac asôc aneñ yom ñapu dom. Mac bu anğô aneñ yom dau, dec gitôm dom bu atap ñawapac dindec sa, ma gêñ dañ oc niñga dom. ²² Magoc kwahic dec wasôm têt mac bu nem ñalôm pêt dôn, bu mac nem dañ oc niñga dom. Wañ tigen dec oc niñga. ²³ Aö Anötö ndê ñgac dañ, ma gam akiñ in ñapan. Alhabêc ôbwêc in kêkiñ ndê añela dañ meñ kalhac whiñ aö. ²⁴ Ma sôm têt aö, ‘Pol, am töt daôm dom. Am oc lhac Sisa anğô-ñga bu in êmatôc nem yom. Ma tu am-ñga, Anötö oc kêñ lau hoñ nañ sêmbo wañ sêwhiñ am, nañ sêmbo tali.’ ²⁵ Bocdinañ mac lau, nem ñalôm pêt dôn, bu aö gakêñ whiñ Anötö bu yom dau oc ñandô sa, tôm in ndê añela sôm têt aö. ²⁶ Wañ oc ndi lôc pi nduc dañ, tigen yac oc dandiñam dom.”

Wañ gôlôc pi nduc

²⁷ Mbu tam yac ñapan ambo Gwêc Adria-ñga. Têt bêc ti-14-ñga ma timaniñhu goc lau wañ-ñga sêñsahê bu yac asuñ sa baö. ²⁸ Sem dôhôn gwêc ñagapon ma sêtap sa bu ñagapon gitôm 37 mita. Näsawa sauñ sem dôhôn tiyham ma sêtap sa bu ñagapon gitôm 27 mita. ²⁹ Nac sêtöc bu wañ oc popoc pi hoc, bocdinañ sêmbaliñ anğale sip wañku-ñga, ma sêkêñ bata bu lañsê ñagahô. ³⁰ Lau sêyob wañ-ñga gauc gêm bu sêhu wañ ti lau ñatô siñ, dec sêkôm bu sêkêñ gômbwa sip gwêc ndi, sêñsau bu oc sêkêñ anğale ñatô sip yêc wañ ñampê-ñga. ³¹ Magoc Pol sôm têt ñgac bata ti ndê lau siñ-ñga bu, “Lau dinañ bu sêhu wañ siñ, dec mac oc andiñam.” ³² Tu dinañ-ñga lau siñ-ñga sêtim wac kic yêc gômbwa, ma sêkêñ peñ sip gwêc gi.

³³ Têñ bêbêc ganduc Pol sôm têñ lau bu sêneñ gêñ. In sôm, “Bêc 14 giñga su lec mac ayob wañ ñapañ e mac añ gêñ dañ dom. ³⁴ Kwahic dec aö wasôm têñ mac bu gêñ dañ oc kôm mac ñayom dom, mac hoñ oc ambo tamli. Bocdinañ dec aneñ gêñ bu puc mac dôñ.” ³⁵ In sôm yom dinañ su, goc kôc bolom ma gêm dançe Anötö yêc ñac hoñ angô-ñga, goc pô kôc ma gêñ. ³⁶ Dec lau hoñ si ñalôm timalô ma señ gêñ sêwhiñ. ³⁷ Yac lau nañ ambo wañ, nañ mba namba gitôm 276. ³⁸ Lau hoñ señ gêñ hôc ñac dôñ, goc sêmbaliñ bolom batac sip gwêc gi bu kôm wañ tilo.

³⁹ Têñ ndoc gameñ ñawê sa nañ sêlic baö, tigeñ sem gauc gameñ dau. Sêlic söc ti gançac apa ñayham, dec gauc gêm bu sêkêñ wañ ndi pi baö yêc dindê. ⁴⁰ Ñac sêtim aña ñawac kic sip gwêc giñga, ma sêngapwêc wac nañ sô gôliñ dôñ, nañ su. Goc sêsö lac wañ ñatôkwa-ñga sa, bu mbu peñ lac ma kôc yac api baö andi. ⁴¹ Magoc wañ dau kêtî gi gôlôc pi gançac ñabaö dañ yêc gwêc lôm e gacgeñ ñañga sa. Ma gwêc dinda gic pi wañ ñambu-ñga e kac popoc. ⁴² Têñ ndoc dinañ lau siñ-ñga sêkic yom bu sêndic lau gapocwalô-ñga hoñ ndu, bu sêsip gwêc ma sêlhö sêndi dom. ⁴³ Magoc ñac si ñgac bata bu nem Pol sa, dec kalhac ñac ahuc bu sêkôm si yom ñandô sa d om. In kêñ yatu bu lau nañ sêñkôc tidôñ nañ sêpwê sêsip gwêc ma sêmuñ sêsôc baö sêndi. ⁴⁴ Ma in kêñ yatu bu lau ñatô sêsac apa wañ-ñga ñatô nañ gwêc gic popoc. Ma ñalêñ dinañ dec lau hoñ sêhóc asê baö ti lic sambuc.

Pol mbo nduc Malta

¹ Yac honj api baö ti lic sambuc, ma malô atap sa bu nduc dau ñaê sêsam bu Malta. ² Ma lau nduc-nga sêkôc yac honj sa ma sêyob ti sêmwasinj yac ñalênj ñayham. Têj ndoc dinanj u gic ma gamej ñalhuc atu, bocdinaj sêkôm ya golom bu yac ahej dauj. ³ Pol tap a basô ti gap bu kêj pi ya ndi, magoc mboc sac danj yêc gap ñalôm, ma têj ndoc kêsahê ya ñandê, dec sa bu lhô ndi ma sej Pol sip amba. ⁴ Lau malachu sêlic mboc dau kesenej Pol amba dôj gacgej kêgalênj, dec sêsôm têj dau bu, “Ngac dê mboe inj ñgac gic ñamalac ndu-nga, dec inj wêkainj ñagêyô atu. Gitôm bu gwêc kô inj ndu su, magoc kwahic dec inj oc wê sa dom.” ⁵ Tigej Pol kêbalip mboc dau sip ya gi, ma gêj danj kôm inj dom. ⁶ Lau dau sêkênj bata bu inj amba oc sunj me ñagahô inj oc hudau sip ndi mbac ndu. Magoc sêhônj ñasawa baliñ e sêlic gêj danj hôc asê inj dom. Bocdinaj dec ñac gauc gêm bu mboe inj oc anötö danj.

⁷ Ngac danj ñaê Publias gêm gôlij nduc dinanj, ma inj wêkainj ndê gamej danj yêc kêpiñ baö nanj wanj popoc kalhac. Inj kôc yac sa a andôc inj ndê andu, ma yob yac ñapep gitôm bêc tö. ⁸ Têj ndoc dinanj Publias damba gêmbac yêc, ñamlic ñamahom ti kêc dau. Pol sôc gi gêlic inj, ma teñ mbec ti kêj amba sac inj, ma kôm inj ñayham sa. ⁹ Ma têj ndoc lau nduc-nga sêlic gêj dinanj, nanj sêhonj sí lau gêmbac honj sêtêj Pol sêmenj, ma inj kôm ñac ñayham sa tiyham. ¹⁰ Ma ñac sêtoc yac sa ñalênj ñayham daêsam. Ma têj ndoc yac bu api wanj ma alhô andi, nanj sêkênj gêj honj bu puc yac dôj ambo gwêc ñasawa-nga têj yac.

Pol hôc asê Rom

¹¹ Yac ambo nduc dau tòm ayô tö su, goc api lau malac Aleksandria-nga si wanj danj. Wanj dau poc nduc dinanj têtj ndoc uhô-nga ma hôj têtj nayham, ma yêc ñatôkwa-nga sêlêj ñac si anötö gwam lu si anjô, danj sêsam ñaê Kasto, ma danj ñaê Polaks. Yac ahu gamej dau sinj, ¹² ma alac e ahôc asê malac Sairakyus ma ambo dinanj tòm bêc tö. ¹³ Goc ahu malac dau sinj ma alac tiyham e a asôc malac Regiam. Têtj galañsê mbu nayham danj pej lac ñapep, dec kêj yac alac bêc tigenj a asôc söc yêc malac Puteoli, ma asip baö a. ¹⁴ Yêc dinanj yac atap lau sêkêj whinj Yisu-nga ñatô sa, ma sêkôc yac sa a ambo awhinj ñac gitôm bêc 7. Ma tinambu yac anjêlêj bu atêj malac Rom andi.

¹⁵ Lau sêkêj whinj-nga yêc malac Rom sêngô ñawaê bu yac anjêlêj ambo sej, dec sêsa sêmenj bu sêkôc yac sa. Ñatô sêtap yac sa yêc Apias ndê gamej sêtidulu gêtj-nga, ma ñatô sêtap yac sa yêc gamej nanj sêsam bu Andu Ñaclen-nga Tö. Têtj ndoc Pol gêlic lau sêkêj whinj-nga dinanj, nanj inj atac pa su ma gêm danje Anötö. ¹⁶ Yac honj anjêlêj a, e ahôc asê Rom su, goc sêkêj ñasawa têtj Pol bu ndöc andu danj, ma sêkêj ñgac sinj-nga danj yob inj.

Pol gêm mêtê mbo Rom

¹⁷ Bêc tö giñga su, goc Pol kêgalêm lau bata Israel-nga nanj sêndöc Rom, nanj sa sêpitigenj, ma sôm têtj ñac, “Anenj asidôwai Israel-nga, aö gakôm gêtj so danj têtj yac nej lau Israel-nga dom. Ma gakôm gêtj danj nanj so abanj si gêbôm, nanj dom. Magoc sêkôc aö dôj yêc Jerusalem ma sêkêj aö gasip gôlinwaga Rom-nga ti inj ndê lau sinj-nga amba. ¹⁸ Ma lau Rom-nga dau sêñsahê aö e sêtap sa bu aö gakôm gêtj

giso dan nan tòm bu sêndic aö ndu-nga, nan dom. Dec nac bu sêhu aö sin walhö wandi. ¹⁹ Magoc lau Israel-nga sêtec, ma sêli awha sa e aneñ lêt dan mbasi, dec aö gandac bu Sisa ngô aneñ yom. Tigen aö gakôm tu galic nac sac-nga dom, me tu bu wanğôlin yom pi nac-nga dom. ²⁰ Acsalô lec aö kagalêm mac sa ameneñ, bu anğô aneñ yom pi gêt hon dinan. Mac alic bu sêsô aö dôn ña sen dindec, magoc aö gakôm gêt sac dan dom. Gêt tigen gakôm, nan gakêt batan gêt nan lau Israel dau sêkêt bata.”

²¹ Lau Israel-nga dinan sênğô Pol ndê yom ma sêsôm, “Lau nan sêndöc gameñ Judia-nga nan sêto bapia dan têt yac, nan hêganôn am dom. Ma asidôwai Israel-nga akêt gameñ dinan, nan sêtêt yac sêmen, nan sêsôm yom sac dan pi am dom. ²² Magoc yac anyalê bu yêc gameñ hon lau sêpu lêt nan lau sêkêt whin Yisu-nga sênkuc. Bocdinan yac bu anğô am nem gauc ti yom pi lêt dau.” ²³ Goc sêkêt bêt dan bu sêkac sa sêwhin Pol tiyham.

Ma têt bêt dau nac sêkac sa sêmbu andu nan Pol yêc nan, ma lau Israel-nga hic daêsam sêmen sêwhin, dec ti ton atu. Têt bêtêc ñapan e telha Pol sôm yom têt nac. In têt Anötö ndê gôlin ñahu asê têt nac. Ma in whê Moses ti lau propet si yom sa bu kôm nac sênjalê bu Yisu in Mesaya dau. ²⁴ Lau ñatô sênğô in ndê yom ma sêkêt whin, magoc ñatô sêkêt whin dom. ²⁵ Nac sêsen dau pi in ndê yom, ma bocdinan Pol sôm ndê yom ñambu-nga têt nac, ma tinambu sêlhö têtêt. Ma yom ñambu-nga nan in sôm têt nac nan sôm bocdec bu, “Yom dindec nan Nalau Dabun sôm têt mac apami, nan yom ñandô

ma hêganônɣ mac solop. Propet Aisaya hoc yom dau asê bocdec bu:

²⁶ Am têtɣ lau dindê ndi ma sôm têtɣ ɣac, ‘Mac anɣô anenɣ yom ɣapanɣ, magoc anyalê ɣahu dom. Mac alic gêtɣ nanɣ aö gakôm, nanɣ ɣapanɣ, tigenɣ mac nem gauc sa dom.’ ²⁷ Bu lau dau si ɣalôm ɣadandi sa. ɣac si danɣasuɣ hôt ahuc, ma sêpôt si tandô ahuc. Bu bocdinaɣ dom, dec oc tôm tandô sêlic, danɣasuɣ sêtɣgô, ma sêtɣyalê aö tidônɣ yêc ɣac si ɣalôm e sênem dau kwi ma wakôm ɣac ɣayham sa.” *[Ais 6:9-10]*

²⁸ Goc Pol sôm, “Bocdinaɣ anyalê bu Anötö kêkinɣ ɣawaê ɣayham pi inɣ ndê lêtɣ nem lau si-ɣga nanɣ mac atec, nanɣ têtɣ lau gameɣ apa-ɣga. Ma ɣac lau dau oc sêtɣgô ti sêkôt sa.” [²⁹ Inɣ sôm su goc lau Israel-ɣga sêlhö si, ma sêseɣ dau pi inɣ ndê yom.]

³⁰ Tinambu Pol mbo malac Rom gitôm yala lu. Ma tôm ɣasawa dinaɣ, inɣ gêmlihi ɣamalac danɣ ndê andu danɣ tu ndöc-ɣga, ma inɣ kôt lau daêsam sa yêc andu dau, nanɣ sêmeɣ bu sêndic inɣ kêsi. ³¹ Inɣ gêm mêtê pi Anötö ndê gôlinɣ ma kêdôhônɣ lau pi Pômdau Yisu Kîlisi. Inɣ kôm gêtɣ dau ti atac pa su, ma lau danɣ sêlhac inɣ ahuc dom.

Anötö ndê Yom Lêṛsêṃ Wakuc
The New Testament in the Bukawa language of Papua
New Guinea
Nupela Testamen long tokples Bukawa long Niugini

copyright © 2000 Lutheran Bible Translators Australia

Language: Bukawa

Translation by: Lutheran Bible Translators Australia

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-01-13

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 9 Oct 2020

545e5ca3-1e95-59e4-8380-93951e023cf7